

องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (ไจก้า)
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ราชอาณาจักรไทย

การศึกษาพัฒนาระบบสนับสนุนการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในระดับจังหวัดของประเทศไทย

รายงานสรุป

รายงานฉบับสมบูรณ์

สิงหาคม 2551

Kokusai Kogyo Co., Ltd.
EX Corporation

GE
JR
08-067

การศึกษาพัฒนาระบบสนับสนุนการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ในระดับจังหวัดของประเทศไทย

รายงานที่จัดทำขึ้นในโครงการ

- เล่มที่ 1 รายงานสรุป
เล่มที่ 2 รายงานหลัก
เล่มที่ 3 ภาคผนวก (คู่มือที่จัดทำขึ้นในโครงการ)
เล่มที่ 4 เอกสารประกอบรายงาน

รายงานฉบับนี้คือ รายงานสรุป

อัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้อ้างอิงในรายงาน

US\$ 1.0 = 33.8 บาท 1 เยน = 0.312 บาท

คำนำ

รัฐบาลญี่ปุ่นได้ให้ความช่วยเหลือแก่รัฐบาลไทยในการดำเนินโครงการ “การศึกษาพัฒนาระบบ
สนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดของประเทศไทย” ตามการร้องขอของ
รัฐบาลไทย โดยได้มอบหมายให้องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของประเทศไทย (ไจก้า) เป็นผู้ดำเนินการ

โดยทางไจก้าได้คัดเลือกบริษัทที่ปรึกษาคือ บริษัท โกลูโซ โกลีเยว จำกัด และได้จัดส่งคณะผู้ศึกษา
นำโดย นายชัชมี ชิมูระ เพื่อดำเนินการศึกษาดังกล่าวในระหว่างเดือนมิถุนายน 2550 ถึงเดือนกรกฎาคม 2551

ในส่วนของท่านไจก้า ได้แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา นำโดย นายมาซามิ มิซึกุชิ ที่ปรึกษาอาวุโสแห่ง
สถาบันความร่วมมือระหว่างประเทศ (Institute of International Cooperation) เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการศึกษา
เชิงเทคนิคในฐานะผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้วย

คณะผู้ศึกษาได้มีการประชุมหารือร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐบาลไทยที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการสำรวจ
ภาคสนามในพื้นที่ศึกษาหลายครั้ง และได้จัดเตรียมรายงานฉบับสมบูรณ์ฉบับนี้ขึ้นในช่วงที่ทำการศึกษาเพิ่มเติม
ในประเทศญี่ปุ่น

ข้าพหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะมีส่วนช่วยทำให้มีการดำเนินการตามแผนการศึกษาที่วางไว้
และช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างสองประเทศต่อไป

ท้ายที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขอแสดงความขอบคุณต่อเจ้าหน้าที่รัฐบาลไทยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำหน้าที่ประสานงาน
ในการศึกษาครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

สิงหาคม 2551

นายอาริยุกิ มัตซึโมโตะ

รองประธาน

องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (ไจก้า)

นายอาริยุกิ มัตซึโมโตะ

รองประธาน

องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (JICA)

จดหมายนำส่งรายงาน

เรียน คุณมัตซึโมโตะ

คณะผู้ศึกษามีความยินดีขอเสนอรายงาน การศึกษาพัฒนาระบบสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดของประเทศไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

การศึกษาค้างนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง หน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค และหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมให้เพิ่มประสิทธิภาพความร่วมมือระหว่างหน่วยงานดังกล่าว โดยผ่านกระบวนการจัดทำแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (PEQMP) ของจังหวัดนาร่อง 2 จังหวัด คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2550-2554 เป็นแนวทางในการจัดทำ

เมื่อจุดประสงค์หลักของการศึกษาค้างนี้คือการเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานทุกระดับที่ดำเนินการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (หมายรวมถึง ระดับรายบุคคล องค์กร ระบบ และสังคม) การศึกษาค้างนี้จึงพยายามจำกัดหน้าที่ให้อยู่เฉพาะการสนับสนุนให้เกิดการริเริ่มปฏิบัติในฝ่ายไทยเท่านั้น ด้วยการศึกษานี้เน้นกระบวนการทำรายงานและคู่มือต่างๆ ดังนั้นก่อนการเสนอรายงาน เอกสารประกอบการสัมมนา หรือเอกสารอื่นใด คณะผู้ศึกษาจึงมีการหารือเนื้อหาเกี่ยวกับฝ่ายไทย และใช้เอกสารที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะทำงานร่วมฝ่ายไทยแล้ว นอกจากนี้ คณะผู้ศึกษายังให้ความสำคัญกับการประชุมสัปดาห์เว้นสัปดาห์เป็นอย่างมาก โดยการประชุมดังกล่าวมีการจัดขึ้นในทั้ง 2 จังหวัดนาร่องรวมทั้งสิ้น 36 ครั้ง (จังหวัดละ 18 ครั้ง)

แผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (PEQMP) ของจังหวัดนาร่อง ได้รับการจัดทำโดยอ้างอิงจากแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (PEQMP-KPI) ที่แต่ละจังหวัดได้เสนอไปก่อนหน้านี้ โดยแผนฯ ดังกล่าวได้ผ่านการทบทวนและปรับปรุงโดยคณะทำงานฝ่ายไทย โดยได้มีการจัดบันทึกประเด็นที่ควรได้รับการปรับปรุง และข้อมูลประกอบเพื่อการปรับปรุงคู่มือการจัดทำแผนฯ ไว้ด้วย

หลังจากมีการตรวจสอบประเด็นปัญหา และมาตรการดำเนินการผ่านกระบวนการจัดทำแผนจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (PEQMP) แล้ว ทางคณะผู้ศึกษาได้นำเสนอมาตรการในรูปแบบของ
แผนสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพการบริหารให้แก่องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ที่ดำเนินการด้านการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น เพื่อที่จะเสริมสร้าง
ประสิทธิภาพการเชื่อมโยงระหว่างองค์กรและหน่วยงานตามที่กล่าวมาแล้ว และยังได้กระตุ้นให้ประชาชนและ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งริเริ่มให้
มีการจัดตั้งโครงสร้างด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด และการใช้
ฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์สิ่งแวดล้อมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

คณะผู้ศึกษาขอใช้โอกาสนี้แสดงความขอบคุณต่อองค์กรของท่าน รวมถึงคณะกรรมการที่ปรึกษา
กระทรวงต่างประเทศและกระทรวงสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ คณะผู้ศึกษาขอขอบคุณรัฐบาลไทย
สถานทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย และองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (ไจก้า) ในประเทศไทย
ผู้ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างการศึกษาครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

ท้ายที่สุดนี้ คณะผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการศึกษาที่จะได้นำเสนอต่อไปนี้จะส่งผลให้เกิดการ
พัฒนาในส่วนของจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน
สืบไป

ขอแสดงความนับถือ

นายชีมิ ชิมุระ

หัวหน้าคณะผู้ศึกษา

การศึกษาพัฒนาระบบสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดของประเทศไทย

รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร

1. กรอบของการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์การศึกษา

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง หน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค และหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ที่รับผิดชอบด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานดังกล่าว โดยผ่านกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (PEQMP) ในจังหวัดนำร่อง 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2550-2554 เป็นแนวทางในการจัดทำ PEQMP

1.2 พื้นที่ศึกษา

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จึงได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (PEQMP) ใน 2 จังหวัดนำร่อง เพื่อเป็นต้นแบบในการขยายผลไปสู่จังหวัดอื่นๆ ทั่วประเทศ

จังหวัดนำร่องในการศึกษาโครงการครั้งนี้ ได้แก่

- จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- จังหวัดสมุทรสงคราม

2. แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (PEQMP)

2.1 ข้อคิดเห็นต่อแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (PEQMP-KPI)

ในปี พ.ศ. 2550 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) โดยสำนักงานนโยบาย และแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้จัดทำ คู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (PEQMP-KPI) ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า คู่มือ PEQMP-KPI เพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (PEQMP-KPI)¹ ของ 75 จังหวัด ตามแนวทางที่กำหนด ซึ่งจังหวัดได้นำเสนอแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด พ.ศ. 2551-2554 (PEQMP-KPI) ต่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ภายในเดือนตุลาคม 2550

¹ PEQMP-KPI หมายถึง แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด ที่เป็นตัวชี้วัดในการประเมินประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของจังหวัด หรือเรียกว่า “แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด พ.ศ. 2551-2554 (ตัวชี้วัด ก.พ.ร.)”

แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด พ.ศ. 2551-2554 (PEQMP-KPI) ของแต่ละจังหวัดได้รับการประเมินคุณภาพโดยคณะกรรมการพิจารณาคุณภาพ แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ซึ่งมีรองปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน และจากผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ พบว่า PEQMP-KPI ยังขาดความสมบูรณ์ในประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) การขาดข้อมูลเชิงพื้นที่ (Area-based information) ทำให้ไม่สามารถระบุได้ว่าเกิด *ปัญหาอะไร* และเกิดขึ้นใน *พื้นที่ใด* ซึ่งส่งผลให้แผนงาน/โครงการและมาตรการที่เสนอไว้ใน PEQMP-KPI ไม่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่
- 2) การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นในกระบวนการจัดทำ PEQMP-KPI น้อยเกินไป ขณะที่แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2550-2554 ได้ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนฯ
- 3) PEQMP-KPI ที่เสนอมานั้น ส่วนใหญ่จะเน้นแผนงาน/โครงการ ที่แก้ปัญหาด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของแต่ละ อปท. ทำให้ไม่เห็นภาพรวมของทั้ง จังหวัด รวมทั้ง ขาดความเชื่อมโยงกับแผนอื่นๆ เช่น แผนพัฒนาจังหวัด ดังนั้น แผนงบประมาณ ใน PEQMP-KPI จึงจำกัดอยู่ในระดับ อปท. มากกว่าการจัดทำแผน งบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาในทุกระดับ ทั้ง อปท. จังหวัด และระดับชาติ

2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (PEQMP) [การทบทวนและปรับปรุงแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (PEQMP-KPI)]

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็น 2 จังหวัดนำร่องในโครงการนี้ ได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด พ.ศ. 2551-2554 (PEQMP-KPI) ของจังหวัดของตนตามกระบวนการที่ ทส. กำหนด และได้นำเสนอ PEQMP-KPI ต่อ ทส. ในเดือนตุลาคม 2550 คณะผู้ศึกษาจึงไม่ได้ร่วมจัดทำ PEQMP-KPI ดังกล่าว เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เริ่มในเดือน มิถุนายน 2550

ในช่วงเดือนมิถุนายน 2550 จนถึงเดือนตุลาคม 2550 คณะผู้ศึกษาได้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์ปัจจุบันของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใน 2 จังหวัดนำร่องที่มีอยู่ และได้หารือ กับคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย รวมถึงทำการสำรวจภาคสนามเพิ่มเติม เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จำเป็นต่อการจัดทำ PEQMP โดยการสำรวจเพิ่มเติมนี้ประกอบด้วย

- ศึกษาสำรวจคุณภาพน้ำ
- ศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อให้ทราบถึงความเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทั้งในปัจจุบัน และในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา

- ปรับปรุงฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นปัจจุบัน และเพิ่มชั้นข้อมูล (Layer) ที่จำเป็นต่อการจัดทำ PEQMP
- ตรวจสอบความคิดเห็นด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) องค์กรเอกชน (NGO) ประชาชน และผู้ประกอบการ

ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2550 เป็นต้นมา คณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทยได้ร่วมกันทบทวนแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (PEQMP-KPI) โดยอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งที่มีอยู่เดิม และข้อมูลใหม่ที่ได้จากการศึกษาเพิ่มเติม เนื้อหาส่วนใหญ่ของ (ร่าง) PEQMP ฉบับที่ 1 เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และปัญหาของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย ผ่านการประชุมสัมมนา เรื่อง การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ครั้งที่ 1 โดยในจังหวัดสมุทรสงครามจัดขึ้นเมื่อปลายเดือนธันวาคม และในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จัดขึ้นเมื่อกลางเดือนมกราคม

คณะกรรมการพิจารณาคุณภาพแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด ได้ส่งผลการประเมินคุณภาพแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด พ.ศ. 2551-2554 (PEQMP-KPI) ในเดือนมกราคม 2551 คณะผู้ศึกษาจึงได้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้เสียที่เข้าร่วมการสัมมนาในครั้งที่ 1 มาประกอบการปรับปรุงร่างแผนฯ ฉบับที่ 1 เพื่อเป็น (ร่าง) PEQMP ฉบับที่ 2 โดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย ได้ร่วมกันหารือเพื่อกำหนด แผนงาน/โครงการ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมของจังหวัดตามลำดับความสำคัญ บรรจุลงใน (ร่าง) PEQMP ฉบับที่ 2 ด้วย ทั้งนี้ ได้มีการจัดประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ครั้งที่ 2 ใน 2 จังหวัดนำร่อง เมื่อต้นเดือนมีนาคม 2551

คณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมยังได้หารือกัน เพื่อกำหนดรายละเอียดโครงการสำคัญต่างๆ ภายใต้อันแต่แผนงานที่มีลำดับความสำคัญ โดยนำความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ได้จากการสัมมนา ครั้งที่ 2 มาประกอบการพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำ (ร่าง) PEQMP ฉบับที่ 3 และเพื่อให้สามารถรวบรวมข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียให้มากยิ่งขึ้น จึงได้จัดให้มีการจัดประชุมสัมมนา ครั้งที่ 3 ในช่วงต้นเดือนกรกฎาคม 2551

(ร่าง) PEQMP ฉบับที่ 3 ได้มาจากการรวบรวมข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียที่เข้าร่วมการสัมมนา สนวกกับข้อคิดเห็นของคณะกรรมการกำกับฯ โครงการ ในการประชุมเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2551 ทั้งนี้ จังหวัดนำร่องทั้ง 2 จังหวัด จะได้นำเสนอแผนฯ ดังกล่าว ต่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ในเดือนกันยายน 2551 ต่อไป

2.3 การปรับปรุงและการเผยแพร่คู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

ดังที่ได้กล่าวข้างต้นแล้วว่า คณะผู้ศึกษา และคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย ได้ร่วมกันปรับปรุง PEQMP-KPI ของ 2 จังหวัดนำร่อง ตามประเด็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพิจารณาคุณภาพแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด พร้อมกันนี้ได้จัดทำคู่มือเพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ดังนี้

- ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด
- ฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ เพื่อการวางแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ข้อเสนอแนะวิธีการที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าว และเพื่อเป็นการเผยแพร่คู่มือที่จัดทำขึ้น จึงได้จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ วิทยากรเพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ระยะเวลา 3 วัน (18 - 20 มิถุนายน 2551) โดยผู้เข้าร่วมได้แก่ เจ้าหน้าที่จาก สสก. 6 นนทบุรี สสก. 8 ราชบุรี และ ทส.จ. 9 แห่ง ในพื้นที่รับผิดชอบของ สสก. ทั้ง 2 แห่ง ซึ่งผู้เข้าร่วมเห็นชอบต่อข้อเสนอแนะของคณะผู้ศึกษา พร้อมทั้งได้เสนอแนะประเด็นอื่นๆ เพิ่มเติมดังนี้

- ในส่วนของ ทส.จ. พบว่า ยังไม่สามารถปฏิบัติตามข้อเสนอแนะบางประเด็นได้ ได้แก่ การนำฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์มาใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ เนื่องจากขาดความพร้อมในเรื่องของบุคลากร จึงควรให้ สสก. และหน่วยงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ในระดับจังหวัด เป็นกลไกสนับสนุนการดำเนินงาน
- การสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ที่ช่วยให้ทราบถึงความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ ใดๆ ก็ตาม ในการดำเนินงานดังกล่าวจำเป็นต้องใช้งบประมาณเพิ่มเติม
- นอกจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ วิทยากรเพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด เพื่อเผยแพร่คู่มือฯ ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ควรจัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในการนำรูปแบบของตาราง Project Design Matrix (PDM) มาใช้เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของแผนงานและโครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จะได้นำข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ได้จากผู้เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ มาพิจารณาเพื่อประกอบการเผยแพร่ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ภายใต้โครงการศึกษานี้ ต่อจังหวัดอื่นๆ ทั้ง 75 จังหวัดด้วย

3. การพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.1 นโยบายในการดำเนินงานโครงการ

การดำเนินงานโครงการนี้ มุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพแก่ผู้ปฏิบัติงานร่วมฝ่ายไทย และบุคลากรที่เกี่ยวข้องมากกว่าเล่มแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (PEQMP) คณะผู้ศึกษาจึงได้กำหนดนโยบายในการดำเนินงานโครงการ ดังนี้

นโยบายพื้นฐานที่ 1 พัฒนาศักยภาพของบุคลากร และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

นโยบายพื้นฐานที่ 2 ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำ แผนปฏิบัติการเพื่อจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (PEQMP) เพื่อจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

3.2 การพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การศึกษานี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพแก่หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับบุคคล องค์กร ระบบ และสังคม ดังนั้น การศึกษานี้จึงเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานตามความต้องการของฝ่ายไทย โดย

- ให้ความสำคัญกับ *กระบวนการ* จัดทำแผนฯ หรือคู่มือ มากกว่าตัวแผนฯ หรือคู่มือ โดยที่ฝ่ายไทยเป็นผู้นำเสนอความเห็นและความต้องการ ขณะที่คณะผู้ศึกษาเป็นผู้สนับสนุน ดังนั้น จะมีการหารือร่วมกับคณะทำงานฝ่ายไทยในทุกขั้นตอนของการจัดทำรายงาน เอกสารประกอบการสัมมนา และเอกสารอื่น ๆ โดยรายงานและเอกสารต่าง ๆ ต้องผ่านความเห็นชอบก่อนนำเสนอทุกครั้ง และการดำเนินงานจะต้องได้รับความเห็นชอบจากฝ่ายไทยก่อนดำเนินการ
- คณะผู้ศึกษาให้ความสำคัญกับการประชุมหรือที่จัดขึ้นสัปดาห์เว้นสัปดาห์ (Biweekly Meeting) โดยผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ คณะผู้ศึกษา คณะทำงานร่วมฝ่ายไทย และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดทำ PEQMP ของจังหวัด ซึ่งการประชุมแต่ละครั้งใช้เวลา 2-6 ชั่วโมง
- นอกจากการประชุมสัปดาห์เว้นสัปดาห์แล้ว ยังมีการประชุมร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ใน ทส. ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง สสท. และ อปท. เพื่อหารือและรับทราบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข เพื่อให้เกิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสให้หน่วยงานต่างๆ ได้พิจารณาปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขร่วมกันอีกด้วย

- การดำเนินโครงการศึกษาฯ ร่วมกันคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย ผ่านกระบวนการจัดทำแผนฯ นี้ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินโครงการศึกษาฯ ได้บรรลุมาตรการในการพัฒนาสมรรถนะของหน่วยงาน ดังต่อไปนี้

- ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือกันระหว่างองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค (จังหวัด) และส่วนท้องถิ่น
- ทำให้รับรู้ถึงความจำเป็นของ การสนับสนุน อปท. ในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค (จังหวัด) และส่วนท้องถิ่น

4 แผนสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการของหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.1 การเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างหน่วยงานบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะต่างๆ ต่อไปนี้ เป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- เสริมสร้างศักยภาพของ สสภ. ในการสนับสนุนหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ สสภ. มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ และเป็นศูนย์ข้อมูลในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ โดย สสภ. มีบทบาทเป็นศูนย์บริหารจัดการฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ซึ่งรับผิดชอบในการจัดเตรียมข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชน รวมทั้งเพิ่มเสริมสร้างประสิทธิภาพในการประสานงานระหว่าง สสภ. และหน่วยงานระดับภาคอื่นๆ อีก 5 หน่วยงาน ที่อยู่ในสังกัด ทส. ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของจังหวัดและท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ
- จัดตั้ง “ศูนย์สนับสนุนด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กับจังหวัดและท้องถิ่น” ขึ้นใน ทส. เพื่อสนับสนุนหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค (จังหวัด) และส่วนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีบทบาทในการรวบรวมคำร้องขอความช่วยเหลือจากจังหวัด หรือ อปท. เรื่องที่เกินศักยภาพของ สสภ. และส่งไปยังหน่วยงานรับผิดชอบเรื่องดังกล่าวโดยตรง รวมถึง การใช้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงาน และเสริมสร้างศักยภาพให้แก่ สสภ. จังหวัด และ อปท. ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งนี้ ศูนย์สนับสนุนฯ ดังกล่าว ควรเป็นหน่วยหนึ่งในสำนักงานคณะกรรมการ

สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัด ทส.

4.2 การสร้างความตระหนักให้กับเจ้าหน้าที่ อปท. และประชาชน

เพื่อให้ อปท. สามารถดำเนินการตามภารกิจถ่ายโอนด้านบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสีย อปท. โดยเฉพาะ อบจ. ควรจัดให้มีบุคลากรและงบประมาณเพื่อดำเนินงานดังกล่าวตามความเหมาะสม นอกจากนี้ การดำเนินงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของประชาชนโดยตรง อปท. จึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ จึงควรกระตุ้นให้ อปท. และประชาชน เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการดำเนินการ ดังนี้

- “ศูนย์สนับสนุนด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กับจังหวัดและท้องถิ่น” สสท. และ ทส.จ. ควรดำเนินการจัดสัมมนาและฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ด้านการจัดการขยะมูลฝอย การจัดการน้ำเสีย และแนวทางการแก้ไขปัญหาอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยตรง พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม
- สสท. สสท. และ ทส.จ. ควรร่วมมือกันในการให้ความรู้และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมให้กับประชาชน
- ทส.จ. ควรผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผ่านการเผยแพร่ (ร่าง) PEQMP ของจังหวัดที่จัดทำขึ้น โดยประกาศไว้ตามสถานที่ราชการต่างๆ ทั้งนี้ คณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินการตาม PEQMP ควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม ผู้แทนองค์กรเอกชน และผู้แทนประชาชนร่วมด้วย

4.2 การจัดโครงสร้างการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

โครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหลายโครงการ ต้องอาศัยการดำเนินการในระดับจังหวัด ดังนั้น การเสริมสร้างศักยภาพของ อปท. โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของ อบจ. ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมจังหวัด โดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- จังหวัด ร่วมกับ ทส. สสท. และ ทส.จ. ควรเป็นแกนนำในการเสริมสร้างศักยภาพการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ อบจ. โดยผลักดันให้เกิดการจัดตั้งหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นใน อบจ. พร้อมทั้ง ตั้งหน่วยงานสนับสนุนการดำเนินงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขึ้นในจังหวัด โดยมีบุคลากรจากหน่วยงานต่างๆ ของจังหวัดที่เกี่ยวข้อง และความร่วมมือจาก ทส. เพื่อสนับสนุนหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ตั้งขึ้นใหม่ใน อบจ.

- หน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมของ อบจ. ดังกล่าว ควรส่งเสริมกิจกรรมด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่อยู่นอกขอบเขตความรับผิดชอบเทศบาล และ อบต. เช่น การดำเนินการตามแผนงานสำคัญเร่งด่วนใน PEQMP ของจังหวัด ซึ่งเป็นภาพรวมของทั้งจังหวัด
- เสริมสร้างศักยภาพของ ศูนย์บริการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ของ ทส.จ. กรณีที่มีอยู่แล้ว และ สนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์ฯ หากยังไม่มี เพื่อทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดแก่ประชาชนในพื้นที่ อบต. หรือผู้ที่สนใจ นอกจากนี้ ศูนย์ฯ ยังควรมีการเก็บข้อมูลจากประชาชน อบต. และผู้ใช้บริการอื่นๆ ด้วย เพื่อส่งต่อข้อมูลไปยัง ศูนย์บริการฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมของ สสก. เพื่อปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันด้วย
- ทส. ร่วมกับ สสก. และ ทส.จ. ควรให้การสนับสนุน อบต. ในการเตรียมความพร้อมเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณหรือหาแหล่งเงินทุน เพื่อการจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสีย โดยดำเนินการตามมาตรการต่างๆ ดังนี้
 - สนับสนุน อบต. ในการจัดทำแผนแม่บทด้านการจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสีย และ การศึกษาความเป็นไปได้ เพื่อให้ อบต. มีความพร้อมในการขอรับการสนับสนุน งบประมาณหรือหาแหล่งเงินทุน เพื่อการก่อสร้างและจัดซื้อครุภัณฑ์
 - ให้คำแนะนำและสนับสนุน อบต. ในการนำระบบการจัดเก็บค่าบริการแบบใหม่มาใช้ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ บำรุงรักษาระบบ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

4.4 การใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรดำเนินการตามมาตรการดังต่อไปนี้

- ให้ สสก. เป็นศูนย์บริหารจัดการฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับภูมิภาค ในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของ สสก. โดย ทส.จ. เป็นผู้ใช้ฐานข้อมูลดังกล่าว โดยขอให้ สสก. จัดเตรียมข้อมูลที่ต้องการให้ ทั้งนี้ ทส.จ. จะมีบทบาทในการรวบรวมข้อมูลส่งให้กับ สสก. เพื่อทำการปรับปรุงฐานข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ
- ข้อมูลในลักษณะรูปภาพ เช่น ภาพถ่ายดาวเทียม และภาพถ่ายทางอากาศ จะช่วยให้มองเห็นภาพ และเกิดความเข้าใจได้ดีกว่าข้อมูลในตาราง หรือข้อมูลเชิงคำบรรยาย จึงควรนำมาใช้เป็นเครื่องมือประกอบฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้มีส่วนได้เสียและบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ต้องพิจารณาตามมาตรการสนับสนุนงบประมาณด้วย

- ควรพยายามพิจารณาหาวิธีดำเนินการที่จะช่วยทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังกล่าวให้ได้มากที่สุด โดยใช้ซอฟต์แวร์ที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เช่น ArcReader
- ศูนย์บริหารจัดการฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ สสท. ควรจัดทำแผนปฏิบัติการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานประจำวัน วิธีการให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จำเป็นเพื่อปรับปรุงฐานข้อมูลให้ทันสมัย รวมถึง แผนการทำงานของบุคลากร ใครเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการข้อมูลแต่ละประเภท เช่น ข้อมูลอานาล็อก (analog) หรือดิจิทัล (digital) และส่งมอบข้อมูลให้ใคร
- เพื่อให้การวางแผนการใช้พื้นที่เป็นไปอย่างเหมาะสม (การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน) ควรเผยแพร่ข้อมูลเชิงพื้นที่ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ได้จากฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาด้วย

5. ข้อเสนอแนะ

โครงสร้างการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย โดยเฉพาะหน่วยบริหารราชการส่วนกลางมีการวางแผนไว้เป็นอย่างดี ในขณะที่โครงสร้างในระดับท้องถิ่นยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร ทั้งนี้ อปท. มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน เช่น การจัดการขยะมูลฝอยและการจัดการน้ำเสีย แต่ยังคงพบว่า อปท. ส่วนใหญ่ยังมีการจัดการขยะมูลฝอยแบบเทกอง และยังมี การปล่อยน้ำเสียที่ไม่ผ่านบำบัดลงในแหล่งน้ำสาธารณะในหลายพื้นที่

ขนาดและจำนวนประชากร ของ อปท. ในประเทศไทย คิดเป็น 1 ใน 10 เมื่อเทียบกับหน่วยงานในประเทศญี่ปุ่น ภารกิจด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหลายภารกิจได้ถูกถ่ายโอนให้แก่ อปท. รวมถึงการจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสียด้วย แต่ภารกิจดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมโดย อปท. เพียงแห่งเดียว หรือแม้ว่าจะมีการรวมกลุ่มกันของ อปท. เพียงไม่กี่แห่งก็ตาม เนื่องจากข้อจำกัดในด้านพื้นที่และงบประมาณ ดังนั้น จึงควรมีการพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบางประเด็นในระดับภาพรวมของทั้งจังหวัด

การดำเนินงานในจังหวัด มีหน่วยงาน 3 ระดับที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค (จังหวัด) และส่วนท้องถิ่น (อบจ. เทศบาล และ อบต.) อบจ. ซึ่งมีอำนาจบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมของทั้งจังหวัด ยังขาดศักยภาพในการดำเนินงานเท่าที่ควร ทั้งในด้านความเชี่ยวชาญในเชิงเทคนิควิชาการ และความพร้อมในด้านบุคลากร อบจ. จึงเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ทส. ได้เสนอให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคิดเป็นร้อยละ 10 ของงบประมาณของท้องถิ่น แต่จากการสำรวจ พบว่า ในปี

พ.ศ. 2549 อบจ.พระนครศรีอยุธยา และ อบจ.สมุทรสงคราม ใช้งบประมาณเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพียงร้อยละ 0.2 และ 0.1 ตามลำดับ ทั้งนี้ อบจ.สมุทรสงคราม ยังไม่มีฝ่ายสิ่งแวดล้อม และแม้ว่า อบจ.พระนครศรีอยุธยา จะมีฝ่ายสิ่งแวดล้อม แต่มีเจ้าหน้าที่เพียง 4 คน ซึ่งต้องรับผิดชอบงานในส่วนของการวางผังเมืองด้วย

จากสถานการณ์ที่ได้กล่าวมา คณะผู้ศึกษาได้จัดทำข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการดำเนินงานตามแผนสนับสนุนข้างต้น ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ข้อเสนอแนะมีดังต่อไปนี้

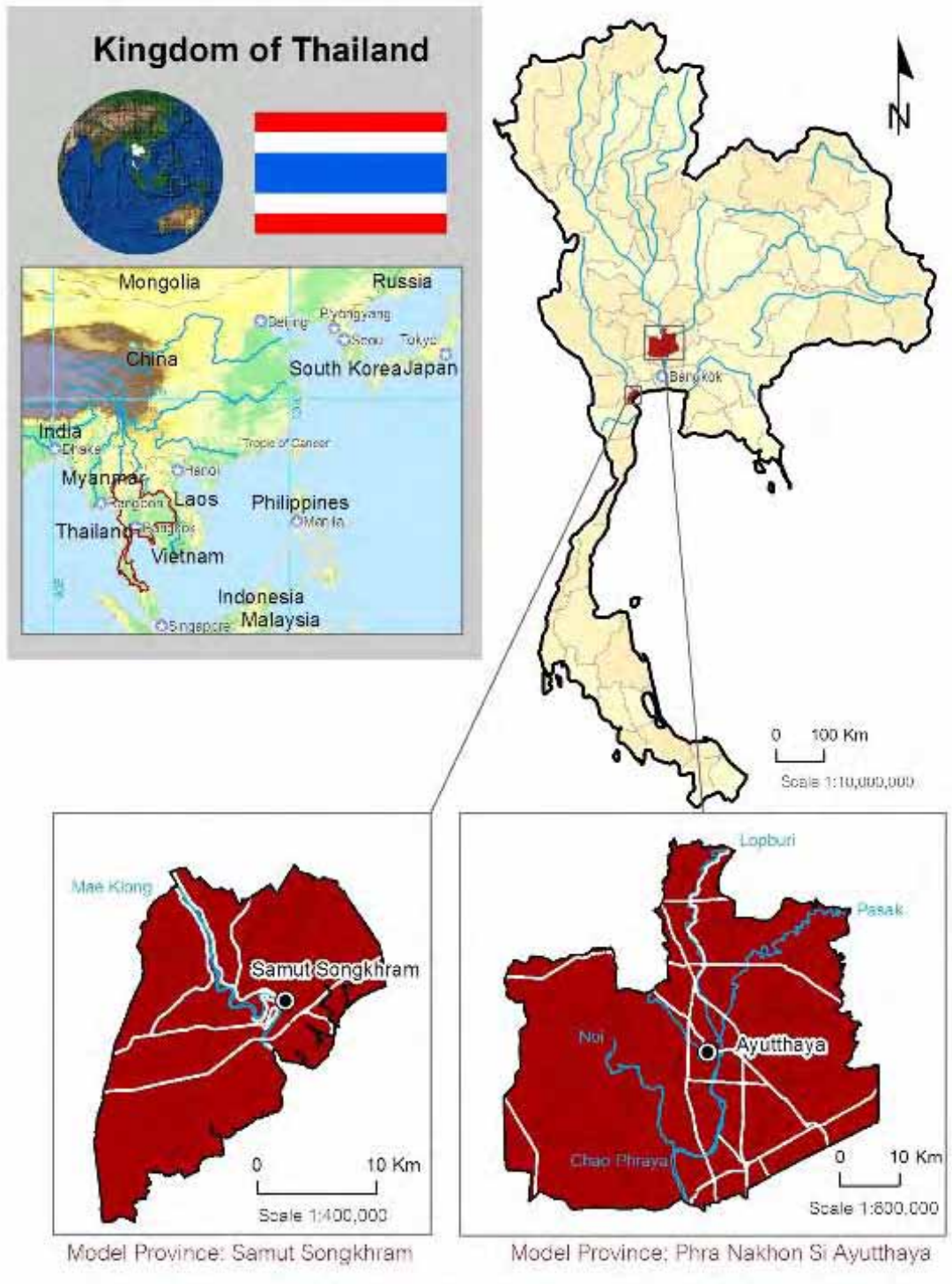
หน่วยงาน	การดำเนินการ
<p>กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● สผ. และ สป.ทส. ควรสนับสนุน สสภ. และ ทส.จ. ในการเสริมสร้างศักยภาพของ อปท. ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง เสริมสร้างศักยภาพของ สสภ. ในฐานะหน่วยสนับสนุนในระดับภูมิภาค ● ทส. ควรตั้ง “ศูนย์สนับสนุนด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับจังหวัดและท้องถิ่น” ขึ้นในส่วนกลาง เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์รวบรวมคำร้องขอจากจังหวัด หรือ อปท. ที่เกินขอบเขตการดำเนินงานของหน่วยงานระดับภาค (สสภ.) และส่งไปยังหน่วยงานต่างๆ ในสังกัด ทส. ที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านนั้นๆ เพื่อดำเนินการต่อไป ● หน่วยงานในสังกัด ทส. ควรให้ความช่วยเหลือแก่จังหวัดและท้องถิ่น โดยการเผยแพร่ข้อมูลเชิงวิทยาศาสตร์เพื่อใช้ในการอ้างอิง ข้อมูลทางเทคนิคที่ทันสมัย คำอธิบาย การฝึกอบรมเฉพาะด้าน การสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้คำแนะนำ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในการจัดทำแผนด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในด้านที่รับผิดชอบ ● ทส. ควรสนับสนุนให้เกิดการสร้างความรู้ความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เช่น การจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสีย แก่ผู้บริหาร อปท. ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อบจ. ● ทส. ร่วมกับ สสภ. และ ทส.จ. ควรให้การสนับสนุน อปท. ในการเตรียมความพร้อมเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณหรือหาแหล่งเงินทุน เพื่อการจัดการขยะมูลฝอยและบำบัดน้ำเสีย โดยดำเนินการตามมาตรการต่างๆ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุน อปท. ในการจัดทำแผนแม่บทด้านการจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสีย และการศึกษาความเป็นไปได้ เพื่อให้ อท. มีความพร้อมในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณหรือหาแหล่งเงินทุน เพื่อการก่อสร้างและจัดซื้อครุภัณฑ์ - ให้คำแนะนำและสนับสนุน อปท. ในการนำระบบการจัดเก็บค่าบริการแบบใหม่มาใช้ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ บำรุงรักษาระบบ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ
<p>สสภ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ควรเสริมสร้างศักยภาพของ สสภ. ในการเป็นศูนย์บริหารจัดการฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถให้บริการข้อมูลและจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์แก่ประชาชน รวมทั้ง เป็นหน่วยสนับสนุนด้านเทคนิควิชาการ และข้อมูลต่างๆ เพื่อการพัฒนาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัด และ อปท. ● สสภ. ควรจัดการฝึกอบรมในเรื่องที่เป็นและเหมาะสม ให้แก่ ทส.จ. หน่วยสนับสนุนการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด และหน่วยงานรับผิดชอบสิ่งแวดล้อมของ อบจ. ● สสภ. ควรเสริมสร้างประสิทธิภาพในการประสานการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานระดับภาคอื่นๆ

หน่วยงาน	การดำเนินการ
	<p>ในสังกัด ทส.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ศูนย์บริการฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ โดยใช้ข้อมูลจาก ทส.จ. ศูนย์สนับสนุนด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับจังหวัดและท้องถิ่น และหน่วยงานระดับภาคอื่นๆ ● สสภ. ร่วมกับ ศูนย์สนับสนุนด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับจังหวัดและท้องถิ่น และ ทส.จ. ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ อปท. เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ในส่วนของประชาชน สสภ. ควรดำเนินการร่วมกับ ทส.จ. และ สส. ● ด้วยความร่วมมือจาก ทส. และ ทส.จ. สสภ. ควรให้การสนับสนุน อปท. ในการเตรียมความพร้อมเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณหรือหาแหล่งเงินทุน เพื่อการจัดการขยะมูลฝอยและบำบัดน้ำเสีย โดยดำเนินการตามมาตรการต่างๆ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุน อปท. ในการจัดทำแผนแม่บทด้านการจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสีย และการศึกษาความเป็นไปได้ เพื่อให้ อท. มีความพร้อมในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณหรือหาแหล่งเงินทุน เพื่อการก่อสร้างและจัดซื้อครุภัณฑ์ - ให้คำแนะนำและสนับสนุน อปท. ในการนำระบบการจัดเก็บค่าบริการแบบใหม่มาใช้ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ บำรุงรักษาระบบ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ
หน่วยงานระดับภาคอื่นๆ ในสังกัด ทส.	<ul style="list-style-type: none"> ● หน่วยงานระดับภาคอื่นๆ ควรประสานการดำเนินงานร่วมกันกับ สสภ. ในการสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัด หรือ อปท.
ทส.จ.	<ul style="list-style-type: none"> ● ด้วยการสนับสนุนของ ทส. ทส.จ. ควรเพิ่มศักยภาพของศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมหรือจัดตั้งศูนย์ดังกล่าวขึ้นในกรณีที่ยังไม่มี ● ศูนย์บริการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ควรเผยแพร่ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดให้แก่ประชาชนในพื้นที่หรือผู้ที่สนใจ และควรมีการเก็บข้อมูลจากผู้ใช้บริการ และ ส่งต่อข้อมูลไปยังศูนย์บริการฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมของ สสภ. ด้วย ● ทส.จ. ร่วมกับ ศูนย์สนับสนุนด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับจังหวัดและท้องถิ่น และ สสภ. ควรในการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ อปท. เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ในส่วนของประชาชน ทส.จ. ควรดำเนินการร่วมกับ สสภ. และ สส. ด้วย ● ทส.จ. ควรผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผ่านการเผยแพร่ (ร่าง) PEQMP ของจังหวัดที่จัดทำขึ้น โดยประกาศไว้ตามสถานที่ราชการต่างๆ ทั้งนี้ คณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินการตาม PEQMP ควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม ผู้แทนองค์กรเอกชน และผู้แทนประชาชนร่วมด้วย ● ด้วยความร่วมมือจาก ทส. และ สสภ. ทส.จ. ควรให้การสนับสนุน อปท. ในการเตรียมความพร้อมเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณหรือหาแหล่งเงินทุน เพื่อการจัดการขยะมูลฝอยและบำบัดน้ำเสีย โดยดำเนินการตามมาตรการต่างๆ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุน อปท. ในการจัดทำแผนแม่บทด้านการจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสีย และการศึกษาความเป็นไปได้ เพื่อให้ อปท. มีความพร้อมในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณหรือหาแหล่งเงินทุน เพื่อการก่อสร้างและจัดซื้อครุภัณฑ์ - ให้คำแนะนำและสนับสนุน อปท. ในการนำระบบการจัดเก็บค่าบริการแบบใหม่มาใช้ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ บำรุงรักษาระบบ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

หน่วยงาน	การดำเนินการ
	<ul style="list-style-type: none"> ทส.จ. ควรเผยแพร่ข้อมูลเชิงพื้นที่ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ได้จากฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Zoning) ที่เหมาะสม
จังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> จังหวัด โดยความร่วมมือจาก ทส. สสท. และทส.จ. ควรเป็นแกนนำในการเสริมสร้างศักยภาพการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ อปท. โดยผลักดันให้มีการจัดตั้งฝ่ายสิ่งแวดล้อมขึ้นใน อบจ. จังหวัดควรตั้ง หน่วยสนับสนุนการดำเนินงานด้านจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขึ้นในจังหวัด เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ตั้งขึ้นใหม่ใน อบจ.
อบจ.	<ul style="list-style-type: none"> อบจ. ควรจัดตั้งหรือเสริมสร้างศักยภาพของฝ่ายสิ่งแวดล้อม โดยจัดสรรเจ้าหน้าที่และงบประมาณตามความจำเป็น เพื่อให้เกิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ฝ่ายสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ควรส่งเสริมกิจกรรมด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกขอบเขตความรับผิดชอบของ เทศบาล และ อบต. เช่น การดำเนินการตามแผนงานสำคัญเร่งด่วนใน PEQMP ของจังหวัด ซึ่งเป็นภาพรวมของทั้งจังหวัด
เทศบาล และ อบต.	<ul style="list-style-type: none"> เทศบาล และ อบต. ควรเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานของฝ่ายสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ หรือจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมขึ้น และจัดสรรบุคลากรและงบประมาณตามความจำเป็น เพื่อให้เกิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน หน่วยงานรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ควรดำเนินการตาม แผนงาน/โครงการ ที่อยู่ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (PEQMP) โดยดำเนินการร่วมกับ อบจ. เพื่อให้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างยั่งยืน

ปัจจัยที่จะทำให้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับความตระหนักของแต่ละ อปท. ในจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารของ อบจ. และ เทศบาลขนาดใหญ่ ที่จะต้องตระหนักถึงความจำเป็นในการปรับปรุงสถานการณ์ปัจจุบันของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของตนให้ดีขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญกับการจัดสรรบุคลากร และงบประมาณอย่างเพียงพอเพื่อดำเนินการในเรื่องดังกล่าวด้วย

ปัจจุบัน อปท. ส่วนใหญ่ในประเทศไทย ยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรง ซึ่งการที่จะตั้งหน่วยงานเฉพาะดังกล่าวในทุก อปท. ครอบคลุมทั้งประเทศในระยะเวลาอันสั้นคงเป็นไปได้ยาก ดังนั้น คณะผู้ศึกษาจึงเสนอให้มีการเริ่มดำเนินการประสานความร่วมมือกับ จังหวัด/อบจ. เป้าหมายจำนวนหนึ่งก่อน โดยเลือกดำเนินการในพื้นที่ที่ผู้บริหารระดับสูงมีวิสัยทัศน์ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และขยายผลที่ได้จากการดำเนินงานร่วมกับ จังหวัด/อบจ. นำร่อง ไปยังพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งโครงการ
การศึกษาพัฒนาระบบสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ในระดับจังหวัดของประเทศไทย

มรดกทางศิลปกรรมที่อยู่ร่วมกับประชาชน และสิ่งก่อสร้างสมัยใหม่ในเขตเมืองเก่า จ.พระนครศรีอยุธยาซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น มืองมรดกโลกตั้งแต่ พ.ศ. 2534

เขตอนุรักษ์พันธุกรรมแห่งเดียวในจ.พระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่ใน พื้นที่วัดศาลาเอน มีพื้นที่ราว 0.16 ตร.กม. เป็นที่อยู่อาศัยของค้างคาวแม่ไก่และนกหลายชนิด

แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่ใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ทางน้ำที่สำคัญ นอกจากนี้แม่น้ำเจ้าพระยายังเป็นแหล่งผลิต น้ำประปา บริการการชลประทานแก่ประชาชนใน ท้องถิ่น และในขณะเดียวกันแม่น้ำ เจ้าพระยานังเป็นสาเหตุในการ เกิดอุทกภัยอีกด้วย

แหล่งกำจัดขยะมูลฝอยขนาดใหญ่ที่สุดในจ.พระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของตัวจังหวัดโดยขณะนี้รองรับปริมาณ ขยะเต็มศักยภาพแล้ว ดังนั้นการก่อสร้างแหล่งกำจัดขยะมูลฝอย แห่งใหม่ในจ.พระนครศรีอยุธยาจึงถือเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วน

แหล่งบำบัดน้ำเสียซึ่งดำเนินการโดยจ.พระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่ใน เขตแม่น้ำ ลพบุรี บนพื้นที่จ.พระนครศรีอยุธยา

ท่าเรือในแม่น้ำเจ้าพระยาสำหรับเทียบเรือขนถ่ายและซีเมนต์ ส่งผลให้ประชาชนร้องเรียนเรื่องเสียง และฝุ่นเป็นอย่างมาก

ภาพชุดที่ 1 สถานการณ์ปัจจุบันของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตลาดน้ำในคลองเชื่อมต่อกับแม่น้ำแม่กลอง ถือเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากในจ.สมุทรสงคราม

พื้นที่ชุ่มน้ำดอนหอยหลอดอยู่ภายใต้การคุ้มครองตามอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar) พื้นที่ชายฝั่งทะเลใน จ.สมุทรสงคราม อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรทางทะเลอย่างมากมาย

หอยหลอดเป็นสินค้าขึ้นชื่อของ จ.สมุทรสงคราม พบบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำดอนหอยหลอดซึ่งเป็นพื้นที่ภายใต้การคุ้มครองตามอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar)

กองมะพร้าวก่อนเข้าโรงงานแปรรูป และบ่อน้ำบาดาลเสียของโรงงาน

ไม้โกกางบนพื้นที่เอกชนถูกใช้ทำฟืน ในขณะที่ไม้โกกางบนที่สาธารณะยังได้รับการปกป้องจาก จ.สมุทรสงคราม อย่างเข้มแข็ง

ปัจจุบัน จ.สมุทรสงครามมีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย 1 แห่ง (ตั้งรูป) ขยะมูลฝอยจะถูกขนไปแหล่งกำจัดขยะมูลฝอยในจังหวัดใกล้เคียง ดังนั้น การก่อสร้างแหล่งกำจัดขยะมูลฝอยของ จ.สมุทรสงครามจึงถือเป็นประเด็นเร่งด่วนของจังหวัด

ภาพชุดที่ 2 สถานการณ์ปัจจุบันของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสมุทรสงคราม

ทางเข้า สนง.สิ่งแวดล้อมภาค 8 จ.ราชบุรี ซึ่งมีหน้าที่ดูแล
จ.สมุทรสงคราม

สสท. 8 มีส่วนงานสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วยโปรแกรม GIS
และ X-Y plotters

สนง. อบต. บ้านปรก จ.สมุทรสงคราม

สนง.เทศบาลนคร จ.พระนครศรีอยุธยา

สนง.อบต. จ.พระนครศรีอยุธยา

รถเก็บขยะจอดอยู่ในสนง.อบต. ทั้งนี้การเก็บขนขยะมูลฝอยถือเป็นหน้าที่สำคัญของอปท.

ภาพชุดที่ 3 หน่วยงานระดับจังหวัดด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ที่อยู่ภายใต้การบริหาร จากส่วนกลาง และสำนักงานอปท.

การเก็บตัวอย่างน้ำ ณ ปากแม่น้ำแม่กลอง ในจ. สมุทรสงคราม

การวิเคราะห์คุณภาพน้ำจากริมฝั่งแม่น้ำแม่กลอง จ.สมุทรสงคราม
 ทั้งนี้ใช้ข้อมูลจากจุดสังเกตการณ์รัฐารของคพ.เพื่อเปรียบเทียบ

การเก็บตัวอย่างน้ำจากจุดระบายน้ำออก ของศูนย์บำบัดน้ำทิ้งพื้นที่
 สวนอุตสาหกรรมโรจนะ จ.พระนครศรีอยุธยา

บ่อบำบัดน้ำเสียของสวนอุตสาหกรรมโรจนะ จ.พระนครศรีอยุธยา
 ทั้งนี้พบว่าคุณภาพน้ำทิ้งยังอยู่ในมาตรฐาน คพ.

สัมภาษณ์นายก อบจ. พระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มาจากการเลือกตั้ง

การสำรวจความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่ม “เรารักแม่กลอง” (NGO)

ภาพชุดที่ 4 การศึกษาเพิ่มเติมในจังหวัดนาร่อง

เนื่องจากไม่มีพื้นที่ที่เหมาะสม การประชุมสัปดาห์เว้นสัปดาห์ใน จ. พระนครศรีอยุธยาถูกจัดขึ้นในสง.ทส.จ. โดยมีการจัดการประชุมรวมทั้งสิ้น 18 ครั้งในปี

การประชุมสัปดาห์เว้นสัปดาห์ใน จ.สมุทรสงคราม โดยผู้เข้าร่วมจากส่วนกลางประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จาก สผ. 4-5 คน

การสัมมนาครั้งที่ 1 ใน จ.สมุทรสงคราม ประกอบด้วยเนื้อหาว่าด้วยการอธิบายแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดให้แก่สาธารณชน ทั้งนี้ความคิดเห็นต่างๆจะถูกบรรจุไว้ในการสัมมนาครั้งถัดไป

ผู้เข้าร่วมการสัมมนาครั้งที่ 1 ในจ.พระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2550

การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง วิทยาการเพื่อสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ที่จัดขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายน 2551 โดยการสัมมนาจัดให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้ถึงการใช้โปรแกรม GIS ในการจัดทำข้อมูลเชิงพื้นที่เพื่อจัดทำแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

เจ้าหน้าที่ สสท. และทส.จ.ราว 20 คน เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง วิทยาการเพื่อสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด และอภิปรายถึงปัญหาในการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงกระบวนการจัดทำต่อไป

ภาพชุดที่ 5 การประชุมสัปดาห์เว้นสัปดาห์ การสัมมนา และการอบรมเชิงปฏิบัติการ

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
จดหมายนำส่งรายงาน	
รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร	
แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งโครงการ	i
ภาพถ่ายในโครงการ	ii
สารบัญ	vii
สารบัญตาราง	x
สารบัญรูป	xiii
อักษรย่อ	xv
1. กรอบของการศึกษา.....	1-1
1.1 ความเป็นมา และวัตถุประสงค์.....	1-1
1.1.1 ความเป็นมา.....	1-1
1.1.2 วัตถุประสงค์.....	1-2
1.1.3 พื้นที่ศึกษา	1-2
1.2 PEQMP.....	1-2
1.2.1 แผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย.....	1-2
1.2.2 PEQMP.....	1-4
1.3 แผนการศึกษา.....	1-8
1.3.1 นโยบายการศึกษา.....	1-8
1.3.2 โครงสร้างการศึกษา	1-10
1.3.3 แผนการศึกษา.....	1-11
1.3.4 การศึกษา.....	1-12
2. สถานการณ์ปัจจุบันและประเด็นปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	2-1
2.1 สถานการณ์ปัจจุบันด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	2-1
2.1.1 การบริหารราชการในระดับจังหวัดในประเทศไทย.....	2-1
2.1.2 สถานการณ์ปัจจุบันด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	2-3

2.2	ประเด็นปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	2-9
3.	PEQMP จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	3-1
3.1	การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงโครงสร้างของ PEQMP-KPI	3-1
3.1.1	โครงสร้างของ PEQMP-KPI.....	3-1
3.1.2	สรุปเนื้อหาของ PEQMP-KPI ที่ได้รับการปรับปรุง	3-2
3.2	สรุปเนื้อหา PEQMP ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	3-11
3.2.1	ตัวชี้วัดหลักที่ใช้บ่งชี้สถานการณ์ปัจจุบันด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	3-11
3.2.2	สถานการณ์ปัจจุบันและประเด็นปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	3-12
3.2.3	การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา	3-27
3.2.4	การคัดเลือกแผนงานที่มีลำดับความสำคัญ	3-33
3.2.5	รายละเอียดของ PEQMP	3-34
4.	PEQMP จังหวัดสมุทรสงคราม	4-1
4.1	การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงโครงสร้างของ PEQMP-KPI	4-1
4.1.1	โครงสร้างของ PEQMP-KPI.....	4-1
4.1.2	สรุปเนื้อหาของ PEQMP-KPI ที่ได้รับการปรับปรุง	4-2
4.2	สรุปเนื้อหา PEQMP ของจังหวัดสมุทรสงคราม.....	4-11
4.2.1	ตัวชี้วัดหลักที่ใช้บ่งชี้สถานการณ์ปัจจุบันด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของจังหวัดสมุทรสงคราม	4-11
4.2.2	สถานการณ์ปัจจุบัน และประเด็นปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	4-12
4.2.3	การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา	4-28
4.2.4	การคัดเลือกแผนงานที่มีลำดับความสำคัญ	4-33
4.2.5	รายละเอียดของ PEQMP.....	4-34
5.	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	5-1
5.1	การปรับปรุงแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด	5-1
5.1.1	ข้อคิดเห็นต่อ PEQMP-KPI.....	5-1
5.1.2	ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำ PEQMP-KPI	5-2
5.1.3	ข้อเสนอแนะต่อกระบวนการจัดทำแผนในครั้งต่อไป	5-5

5.2	ข้อเสนอแนะเพื่อจัดทำแผนสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการของ หน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	5-12
5.2.1	การเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น	5-12
5.2.2	การสร้างความตระหนักให้กับเจ้าหน้าที่ อปท. และประชาชน	5-16
5.2.3	การจัดให้มีโครงสร้างการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใน อบจ.	5-20
5.2.4	การใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	5-23

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1-1	แผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย.....	1-3
ตารางที่ 1-2	ข้อคิดเห็นของคณะกรรมการฯ ต่อ PEQMP-KPI ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสมุทรสงคราม	1-7
ตารางที่ 1-3	กิจกรรมหลักในการพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานในโครงการศึกษา.....	1-13
ตารางที่ 2-1	งบประมาณรวมทั้งหมด และงบประมาณด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของ อปท. ในปี พ.ศ. 2550.....	2-4
ตารางที่ 2-2	การถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2-5
ตารางที่ 2-3	หน่วยงานต่างๆ ในสังกัดหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง และหน่วยบริหารราชการ ส่วนภูมิภาค ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	2-6
ตารางที่ 2-4	การเปรียบเทียบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย กับประเทศญี่ปุ่น	2-10
ตารางที่ 3-1	ภาพรวมของการปรับปรุงโครงสร้างของ PEQMP	3-3
ตารางที่ 3-2	ตัวชี้วัดหลักที่ใช้บ่งชี้สถานการณ์ปัจจุบันด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	3-11
ตารางที่ 3-3	สรุปประเด็นปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ และมาตรการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา ทรัพยากรธรรมชาติ	3-13
ตารางที่ 3-4	สรุปประเด็นปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ และมาตรการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อม	3-16
ตารางที่ 3-5	กลุ่มเป้าหมายที่สำรวจความคิดเห็น.....	3-27
ตารางที่ 3-6	ปัญหาที่พบใน อปท.	3-27
ตารางที่ 3-7	ปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3-27
ตารางที่ 3-8	เหตุผลที่เลือกให้เป็นปัญหาที่รุนแรงมาก เป็นอันดับ 1	3-28
ตารางที่ 3-9	เหตุผลที่เลือกให้เป็นปัญหาที่รุนแรงมาก เป็นอันดับ 2	3-29
ตารางที่ 3-10	การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2550).....	3-30
ตารางที่ 3-11	แผนงานการปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในรูปแบบตาราง PDM.....	3-36
ตารางที่ 3-12	ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากน้ำท่วมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	3-37
ตารางที่ 3-13	แผนงานการป้องกันน้ำท่วมและบรรเทาสาธารณภัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในรูปแบบตาราง PDM	3-39
ตารางที่ 3-14	สรุปผลการจำแนกประเภทคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลักทั้ง 4 สาย ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2549	3-41

ตารางที่ 3-15	แผนงานการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในรูปแบบตาราง PDM	3-47
ตารางที่ 3-16	แผนงานการจัดหาน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในรูปแบบตาราง PDM	3-50
ตารางที่ 3-17	แผนงานการเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในรูปแบบตาราง PDM	3-51
ตารางที่ 3-18	แผนงานการเสริมสร้างศักยภาพของ อปท. ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในรูปแบบตาราง PDM	3-54
ตารางที่ 3-19	แผนการดำเนินงานและงบประมาณของแผนงาน/โครงการที่สำคัญ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	3-56
ตารางที่ 4-1	ภาพรวมของการปรับปรุงโครงสร้างของ PEQMP	4-3
ตารางที่ 4-2	ตัวชี้วัดหลักที่ใช้บ่งชี้สถานการณ์ปัจจุบันด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของจังหวัดสมุทรสงคราม.....	4-11
ตารางที่ 4-3	สรุปประเด็นปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ และมาตรการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา ทรัพยากรธรรมชาติ.....	4-13
ตารางที่ 4-4	สรุปประเด็นปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ และมาตรการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อม.....	4-17
ตารางที่ 4-5	กลุ่มเป้าหมายที่สำรวจความคิดเห็น	4-28
ตารางที่ 4-6	ปัญหาที่พบใน อปท.	4-28
ตารางที่ 4-7	ปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4-29
ตารางที่ 4-8	เหตุผลที่เลือกให้เป็นปัญหาที่รุนแรงมากเป็นอันดับ 1.....	4-29
ตารางที่ 4-9	เหตุผลที่เลือกให้เป็นปัญหาที่รุนแรงมากเป็นอันดับ 2.....	4-30
ตารางที่ 4-10	การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติในจังหวัดสมุทรสงคราม (ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2550).....	4-31
ตารางที่ 4-11	การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสมุทรสงคราม (ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2550).....	4-32
ตารางที่ 4-12	แผนงานการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในจังหวัดสมุทรสงคราม ในรูปแบบตาราง PDM	4-36
ตารางที่ 4-13	แผนงานจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมและยั่งยืนในจังหวัดสมุทรสงคราม ในรูปแบบตาราง PDM	4-39
ตารางที่ 4-14	แผนงานการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะในจังหวัดสมุทรสงคราม ในรูปแบบตาราง PDM	4-46
ตารางที่ 4-15	แผนงานการจัดหาน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัยในจังหวัดสมุทรสงคราม ในรูปแบบตาราง PDM	4-48

ตารางที่ 4-16	แผนงานการเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรสงคราม ในรูปแบบตาราง PDM.....	4-49
ตารางที่ 4-17	แผนงานการเสริมสร้างศักยภาพของ อปท. ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสมุทรสงคราม ในรูปแบบตาราง PDM.....	4-52
ตารางที่ 4-18	แผนการดำเนินงานและงบประมาณของแผนงาน/โครงการที่สำคัญ ในจังหวัดสมุทรสงคราม	4-54
ตารางที่ 5-1	ข้อเสนอแนะด้าน โครงสร้างองค์กรในการจัดทำ PEQMP.....	5-6
ตารางที่ 5-2	มาตรการที่เสนอแนะเพื่อใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	5-7
ตารางที่ 5-3	สถิติค่าใช้จ่ายการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศญี่ปุ่น	5-17
ตารางที่ 5-4	สัดส่วนงบประมาณด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เทียบกับ งบประมาณทั้งหมดของ อปท. ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสมุทรสงคราม	5-17
ตารางที่ 5-5	ตัวอย่างสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการจัดการขยะมูลฝอย การบำบัดน้ำเสีย และการให้บริการน้ำประปา ของเทศบาล A.....	5-18
ตารางที่ 5-6	สัดส่วนงบประมาณเทียบกับจำนวนเจ้าหน้าที่ของ ทส. อบจ. พระนครศรีอยุธยา และ อบจ. สมุทรสงคราม	5-18
ตารางที่ 5-7	ประโยชน์และข้อจำกัดของระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ และฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ ภูมิศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบัน	5-24

สารบัญรูป

รูปที่ 1-1	ความเชื่อมโยงระหว่างแผนต่าง ๆ และหน่วยงานหลักด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ	1-5
รูปที่ 1-2	โครงสร้างการศึกษา	1-10
รูปที่ 1-3	แผนการดำเนินงาน	1-11
รูปที่ 2-1	การบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นในจังหวัด	2-2
รูปที่ 2-2	โครงสร้าง อบจ.พระนครศรีอยุธยา.....	2-8
รูปที่ 2-3	แนวทางการบริหารจัดการ และการให้บริการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม	2-16
รูปที่ 3-1	วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ประเด็นที่ควรดำเนินการ และแนวทางดำเนินการ ภายใต้แผนปฏิบัติการ เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	3-26
รูปที่ 3-2	แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ภูกระทู้ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2549.....	3-35
รูปที่ 3-3	แม่น้ำสายหลัก คู คลอง และพื้นที่ที่ประสบปัญหาน้ำท่วมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2549	3-38
รูปที่ 3-4	แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งสถานีตรวจวัดคุณภาพน้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	3-41
รูปที่ 3-5	แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำที่สำคัญ และโรงกรองน้ำประปาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	3-43
รูปที่ 3-6	แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำที่สำคัญ และโรงกรองน้ำประปาในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา.....	3-44
รูปที่ 3-7	ความสัมพันธ์ระหว่างโครงการที่มีความสำคัญที่อยู่ภายใต้แผนงาน การสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ.....	3-46
รูปที่ 3-8	ความสัมพันธ์ของโครงการต่างๆ ที่อยู่ภายใต้แผนงาน การหาน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัย	3-49
รูปที่ 4-1	วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ประเด็นที่ควรดำเนินการ และแนวทางดำเนินการ ภายใต้ PEQMP จังหวัดสมุทรสงคราม.....	4-27
รูปที่ 4-2	บริเวณป่าชายเลนจากภาพถ่ายดาวเทียม SPOT-5 เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2550	4-35
รูปที่ 4-3	แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย และสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย 2 แห่ง ในจังหวัดราชบุรีและสมุทรสาคร	4-37
รูปที่ 4-4	แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งสถานีตรวจวัดคุณภาพน้ำ และประเภทคุณภาพน้ำ ในจังหวัดสมุทรสงคราม	4-41
รูปที่ 4-5	แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ และโรงกรองน้ำประปาในจังหวัดสมุทรสงคราม.....	4-42

รูปที่ 4-6	แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ และโรงกรองน้ำประปาที่ตั้งอยู่บริเวณต้นน้ำแม่น้ำแม่กลอง.....	4-43
รูปที่ 4-7	ความสัมพันธ์ระหว่างโครงการที่มีความสำคัญที่อยู่ภายใต้แผนงาน การสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ	4-45
รูปที่ 4-8	แผนงานการจัดหาน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัยในจังหวัดสมุทรสงคราม.....	4-47
รูปที่ 5-1	ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการศึกษา.....	5-8
รูปที่ 5-2	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคู่มือ PEQMP-KPI	5-11
รูปที่ 5-3	การเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น	5-15
รูปที่ 5-4	ระบบการบริหารจัดการ และการให้บริการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม	5-22

อักษรย่อ

กทม.	กรุงเทพมหานคร
กปก.	การประปาส่วนภูมิภาค
ก.พ.ร.	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ
กรอ.	กรมโรงงานอุตสาหกรรม
กย.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
คพ.	กรมควบคุมมลพิษ
ครม.	คณะรัฐมนตรี
ใจก้า	องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งประเทศญี่ปุ่น
ทช.	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
ทน.	กรมทรัพยากรน้ำ
ทบ.	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
ทส.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ทสจ.	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด
ปม.	กรมป่าไม้
พ.ร.ก.	พระราชกำหนด
พ.ร.ฉ.	พระราชกฤษฎีกา
พ.ร.บ.	พระราชบัญญัติ
มท.	กระทรวงมหาดไทย
สธ.	กระทรวงสาธารณสุข
สผ.	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สป.ทส.	สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สศช.	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สร.	สำนักนายกรัฐมนตรี
สสภ.	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค
อก.	กระทรวงอุตสาหกรรม
อช.	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
อบจ.	องค์การบริหารส่วนจังหวัด
อบต.	องค์การบริหารส่วนตำบล
อปท.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
NGO	องค์กรเอกชน

1. กรอบของการศึกษา

1. กรอบของการศึกษา

เพื่อป้องกันความสับสนในเนื้อหารายงาน คณะผู้ศึกษาของไจก้าขอใช้ศัพท์ภาษาอังกฤษคำว่า PEQMP-KPI และ PEQMP เพื่อแทนชื่อแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังนี้

PEQMP-KPI หมายถึง “แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด พ.ศ. 2551 - 2554” ที่ใช้เป็นตัวชี้วัดการประเมินประสิทธิภาพผลการปฏิบัติราชการของจังหวัด โดยแต่ละจังหวัดได้เสนอแผนดังกล่าวต่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อปี พ.ศ. 2550

PEQMP หมายถึง “แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด พ.ศ. 2551 - 2554” ที่คณะทำงานร่วม ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสมุทรสงคราม สผ. สสภ. และคณะผู้ศึกษาของไจก้าร่วมกันทบทวนและปรับปรุงในปี พ.ศ. 2551

1.1 ความเป็นมา และวัตถุประสงค์

1.1.1 ความเป็นมา

การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของประเทศไทยในหลายทศวรรษที่ผ่านมา ได้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังจะเห็นได้จากรายงานหลายฉบับที่ได้มีการประเมินสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยืนยันว่า ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เสื่อมโทรมลงทั้งในแง่คุณภาพและปริมาณ จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในหลายๆ ด้าน แสดงให้เห็นว่า ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มที่จะเป็นปัญหาของท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียหลายภาคส่วน อีกทั้งยังมีเรื่องของความขัดแย้งในเชิงวัตถุประสงค์ที่มีความหลากหลายและไม่สอดคล้องกัน

แม้ว่า รัฐบาลไทยจะส่งเสริมการกระจายอำนาจ และการถ่ายโอนภารกิจด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ซึ่งได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แต่ อปท. ยังมีขีดความสามารถจำกัดในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยิ่งไปกว่านั้น การสนับสนุนการดำเนินงานจากหน่วยงานส่วนกลาง (ได้แก่ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - สผ. / สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค - สสภ./ และ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - ทส.จ.) ยังไม่เข้มแข็งพอ

รัฐบาลไทยได้จัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2550-2554 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนพิเศษที่ 24 ง. ลงวันที่ 1 มีนาคม 2550 แผนฯ ดังกล่าว ถือเสมือนเป็นนโยบายระดับชาติให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ได้ขอให้จังหวัด และ อปท. จัดทำแผน

จัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ และร่วมกัน
ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนในระยะต่อไปด้วย เพราะฉะนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างสมรรถนะ
ให้กับจังหวัด และ อปท. ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มี
หน้าที่รับผิดชอบในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลไทยจึงได้ขอให้รัฐบาลญี่ปุ่นดำเนินโครงการ “การศึกษาพัฒนาระบบ
สนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดของประเทศไทย” โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะแก่หน่วยบริหารราชการส่วนกลาง และหน่วยราชการระดับจังหวัด (ภายใต้การบริหาร
ราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(ภายใต้การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
ดูรายละเอียดในบทที่ 2) โดยผ่านกระบวนการจัดทำ PEQMP ในจังหวัดน่าน 2 จังหวัด คือ จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสมุทรสงคราม

1.1.2 วัตถุประสงค์

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยบริหารราชการ
ส่วนกลาง หน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค และหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ที่รับผิดชอบด้านการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้มีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานดังกล่าว โดยผ่านกระบวนการ
จัดทำ PEQMP ของจังหวัดน่าน 2 จังหวัด คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้
แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2550-2554 เป็นแนวทางในการจัดทำ

1.1.3 พื้นที่ศึกษา

เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง หน่วยบริหารราชการ
ส่วนภูมิภาค และหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้มีการ
จัดทำ PEQMP ใน 2 จังหวัดน่าน เพื่อเป็นต้นแบบในการขยายผลไปสู่จังหวัดอื่นๆ ทั่วประเทศ สำหรับ
จังหวัดน่านในการศึกษาโครงการครั้งนี้ ได้แก่

- จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- จังหวัดสมุทรสงคราม

1.2 PEQMP

1.2.1 แผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย

ในประเทศไทย มีแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
อยู่หลายแผน โดยมีรายละเอียดและสาระ ดังแสดงในตารางที่ 1-1

ตารางที่ 1-1 แผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย

ชื่อภาษาอังกฤษแบบย่อ	ชื่อภาษาไทย	ชื่อภาษาอังกฤษ	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1. National EQMP	แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม	Environmental Quality Management Plan	5 ปี (พ.ศ. 2550-2554)	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่พิเศษ ที่ 24 ง. วันที่ 1 มีนาคม 2550
2. Regional EQMP	แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมภาค	Regional Environmental Quality Management Plan	5 ปี (พ.ศ. 2550-2554)	เป็นแผนที่จัดทำเพื่อถ่ายทอดแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับชาติ ไปสู่ระดับจังหวัด และ อปท. โดยจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในพื้นที่รับผิดชอบของ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค 6 (สสภ.6) และจังหวัดสมุทรสงครามอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค 8 (สสภ.8) ทั้งนี้พบว่า แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมภาค ซึ่งจัดทำโดย สสภ.6 ไม่ได้กล่าวถึงแผนด้านทรัพยากรธรรมชาติ
3. PEQMP – KPI (Provincial APNREM)	แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (ตัวชี้วัด ก.พ.ร.)	Provincial Action Plan for Natural Resources and Environmental Management for KPI	4 ปี (พ.ศ. 2551-2554)	เป็นแผนที่มีการนำตัวชี้วัดมาใช้เพื่อประเมินผลการปฏิบัติราชการของ ทส. และจังหวัด โดยมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) และ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ในปี พ.ศ. 2549
4. Provincial APEQM	แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด	Provincial Action Plan for Environmental Quality Management	1 ปี (สำหรับปี พ.ศ. 2551)	เป็นแผนที่กำหนดให้จังหวัดที่อยู่ในเขตควบคุมมลพิษ และ/หรือพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมต้องจัดทำแผน ตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ส่วนจังหวัดที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้น ก็อาจจัดทำ PEQMP-KPI เพื่อของบประมาณสำหรับดำเนินโครงการได้ เช่นดังกล่าวในกรอบคลุมหัวข้อหลัก 4 ด้าน คือ การบำบัดน้ำเสีย การจัดการขยะมูลฝอย การควบคุมมลพิษทางอากาศ และการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

1.2.2 PEQMP

1) PEQMP-KPI และ PEQMP

เนื่องจาก PEQMP-KPI ของ 2 จังหวัดนำร่องที่จัดทำขึ้นในการศึกษาค้างนี้ อยู่ในระดับเดียวกันกับ PEQMP-KPI ดังแสดงในตารางที่ 1-1 เพื่อมิให้เกิดความสับสน คณะผู้ศึกษาไจก้าจึงขอเรียก PEQMP-KPI ที่ทาง 2 จังหวัดนำร่อง ได้จัดทำแล้วเสร็จ และนำเสนอต่อจังหวัด และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไปเมื่อเดือนตุลาคม 2550 ว่า “PEQMP-KPI” และเรียกแผนซึ่งจัดทำขึ้นใหม่ โดยความช่วยเหลือของคณะผู้ศึกษาไจก้าว่า “PEQMP”

2) ความเป็นมาของ PEQMP-KPI

ตามพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2545 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2546 - 2550 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กำหนดให้หน่วยราชการทั้งส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่นทำการประเมินผลการปฏิบัติราชการรายปี โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงาน

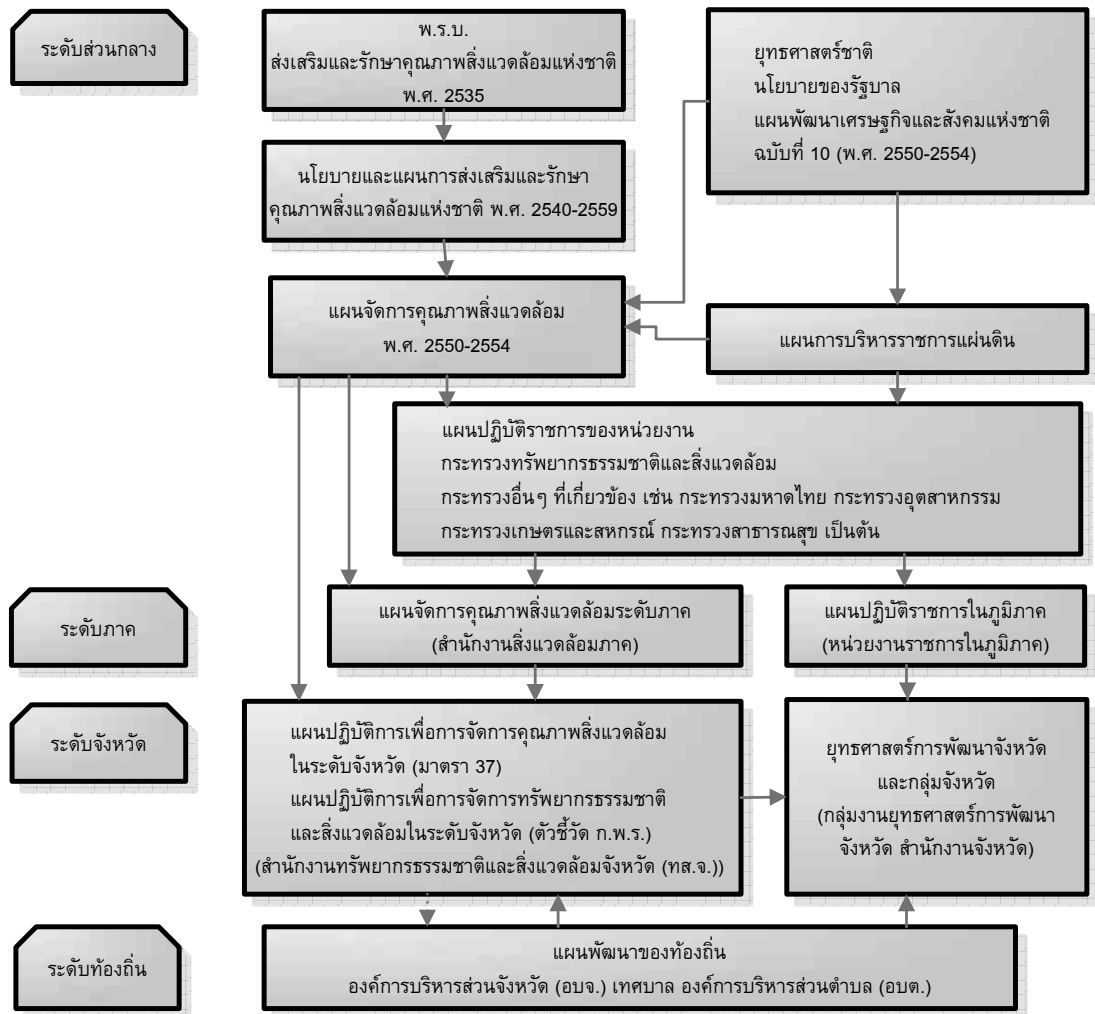
ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้เพิ่มน้ำหนักคะแนนตัวชี้วัดในส่วนของจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นอกเหนือจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในแง่ของฐานการผลิตแต่เพียงอย่างเดียว โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้ “PEQMP-KPI” เป็นตัวชี้วัดตัวหนึ่งของจังหวัด พร้อมกับกำหนดให้ “การสนับสนุนการจัดทำ PEQMP-KPI” เป็นตัวชี้วัดตัวหนึ่งของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยเช่นกัน

ด้วยเหตุนี้ การจัดทำ PEQMP-KPI จึงถือเป็นแผนแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด ในระยะเวลา 4 ปี (พ.ศ. 2551 – 2554) โดย PEQMP-KPI ดังกล่าว จะสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์ปัจจุบันของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแต่ละจังหวัด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดแนวทางที่เหมาะสม และแนวทางเฉพาะด้านในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามลักษณะพื้นที่ของแต่ละจังหวัด

ในการจัดทำ PEQMP-KPI จะคำนึงถึงสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละจังหวัดเป็นหลัก เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เป็นเจ้าของข้อมูลด้วย ทั้งนี้ แผนงบประมาณที่บรรจุไว้ใน PEQMP-KPI ครอบคลุมระยะเวลา 4 ปี โดยที่แต่ละหน่วยงาน ไม่ว่าจะ

เป็นหน่วยราชการส่วนกลาง หน่วยราชการระดับจังหวัด อปท. รวมถึงประชาชน ต่างก็มีบทบาทหน้าที่ และภารกิจที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของแผน

PEQMP-KPI มีความเชื่อมโยงกับแผนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามระดับการบริหารการปกครอง ดังแสดงในรูปที่ 1-1

รูปที่ 1-1 ความเชื่อมโยงของแผนต่างๆ และหน่วยงานหลักด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ

3) ข้อคิดเห็นต่อ PEQMP-KPI

ทั้ง 75 จังหวัด ได้จัดส่ง PEQMP-KPI ในระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม - 31 ธันวาคม 2550 และ PEQMP-KPI ที่จัดส่งแล้วจะได้รับการประเมิน โดยคณะกรรมการพิจารณาคุณภาพ PEQMP-KPI ซึ่งมีรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน และจากผลการประเมินของคณะกรรมการฯ เห็นว่า PEQMP-KPI ยังไม่สมบูรณ์ในเรื่องต่อไปนี้

- 3.1) แม้ว่าจะมีการกล่าวถึงสถานการณ์ปัจจุบันของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ ที่ครอบคลุมภารกิจในทุกด้านที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รับผิดชอบดูแล แต่ก็เป็นการกล่าวอย่างกว้างๆ ไม่ได้ระบุปัญหา เฉพาะเจาะจงตามสภาพพื้นที่ที่เป็นอยู่ เนื่องจากการขาดข้อมูลเชิงพื้นที่ (Spatial Information)¹ ซึ่งการขาดข้อมูลเชิงพื้นที่นี้ ทำให้มองเห็นโครงสร้างของ PEQMP-KPI ได้ไม่ชัดเจน
- 3.2) ตามที่ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2550-2554 ได้เน้นย้ำความสำคัญของการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ แต่ PEQMP-KPI ยังไม่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการอย่างเต็มที่
- 3.3) PEQMP-KPI แตกต่างจากแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ซึ่งเป็นแผนรายปี กล่าวคือ เป็นแผนที่มีระยะเวลาดำเนินงานหลายปี และจำเป็นต้องกำหนดแผนระยะยาวตามมาตรการต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2550-2554 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) จึงได้จัดทำคู่มือเพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในประเด็นดังกล่าว แต่ PEQMP-KPI ที่จัดส่งมาก็ยังไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ สิ่งที่เห็นได้ชัดคือ PEQMP-KPI เน้นการแก้ไขปัญหาเฉพาะในพื้นที่ของ อปท. แทนที่จะมองในระดับภาพรวมของจังหวัด และยังขาดความเชื่อมโยงกับแผนงานอื่นๆ จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า การเสนอค่าขอตั้งงบประมาณ จะจำกัดอยู่เฉพาะในระดับของ อปท. ซึ่งแม้ว่างบประมาณที่ขอไปนั้นจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่ออปท. แต่ในความเป็นจริงแล้วควรให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาในภาพรวมของจังหวัดและประเทศด้วย

¹ คณะกรรมการพิจารณาคุณภาพ PEQMP-KPI มีความเห็นว่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรให้ความช่วยเหลือแก่จังหวัด ในการจัดทำและดูแลรักษาฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (GIS) เพื่อให้จังหวัดสามารถดึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลเชิงพื้นที่

ข้อคิดเห็นต่อ PEQMP-KPI เฉพาะของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัด
สมุทรสงคราม แสดงดังตารางที่ 1-2 ดังนี้

ตารางที่ 1-2 ข้อคิดเห็นของคณะกรรมการฯ ต่อ PEQMP-KPI
ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดสมุทรสงคราม

หัวข้อ	ข้อคิดเห็นของคณะกรรมการฯ ต่อการปรับปรุง PEQMP-KPI
ส่วนที่ 1 บทนำ	ไม่มีข้อคิดเห็น
ส่วนที่ 2 สถานการณ์และปัญหาด้านการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของจังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> - การกล่าวถึงสถานการณ์ปัจจุบันของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปัญหา ควรแสดงความเชื่อมโยงและความสอดคล้องของสถานการณ์ สภาพปัญหา และผลกระทบต่อผู้อยู่อาศัย ให้ชัดเจน - ควรอธิบายให้ชัดเจนถึงกระบวนการที่ใช้ในการตัดสินใจ และการได้มาซึ่งแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา ตลอดจนอธิบายถึงผลการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดด้วยวิธี SWOT Analysis ที่มีผลต่อการกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา
ส่วนที่ 3 รายละเอียดของ PEQMP-KPI	<ul style="list-style-type: none"> - ควรอธิบายให้ชัดเจนถึงความเชื่อมโยงของปัญหา กับแผนงาน/โครงการ รวมถึงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างแผนงาน และ โครงการอื่นๆ - ควรกำหนดแผนการดำเนินงาน ที่แสดงให้เห็นการสิ้นสุดการดำเนินงานของแต่ละแผนงาน/โครงการ ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด - ควรระบุแหล่งงบประมาณ และ/หรือ แหล่งเงินสนับสนุน ของแต่ละแผนงาน/โครงการ ให้ชัดเจน - สำนักงาน ทส.จ. ควรจำแนกให้ชัดเจน เกี่ยวกับแผนงาน/โครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ และ/หรือ ได้รับเงินสนับสนุนจากจังหวัด หรือ ทส. - ควรระบุความจำเป็นที่จะขอรับการสนับสนุนในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ รวมถึง แผนงาน/โครงการ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด - ควรกำหนดแนวทางเกี่ยวกับวิธีการติดตามและประเมินผลของแผนงาน/โครงการ
ส่วนที่ 4 ภาคผนวก	
อื่นๆ	

1.3 แผนการศึกษา

1.3.1 นโยบายการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ “เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะแก่หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งหน่วยงานระดับส่วนกลาง ระดับส่วนภูมิภาค และระดับส่วนท้องถิ่น รวมถึงเสริมสร้างให้มีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานดังกล่าว โดยผ่านกระบวนการจัดทำ PEQMP ของจังหวัดนำร่อง 2 จังหวัด” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การศึกษานี้เน้นในเรื่องการเพิ่มศักยภาพแก่ผู้ปฏิบัติงานร่วมของฝ่ายไทย และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มากกว่าการจัดทำ PEQMP และเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น คณะผู้ศึกษาไจก้าจึงได้กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานของการศึกษาดังนี้

นโยบายพื้นฐานที่ 1	สนับสนุนเพื่อส่งเสริมศักยภาพของบุคลากร และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น
นโยบายพื้นฐานที่ 2	ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำ PEQMP เพื่อให้เกิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

นโยบายพื้นฐานที่ 1 สนับสนุนเพื่อส่งเสริมศักยภาพของบุคลากร และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

ปัจจุบันโครงสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยอยู่ในระยะของการเปลี่ยนแปลง อันเป็นผลมาจากการตัดสินใจในระดับชาติที่ต้องการกระจายอำนาจของหน่วยบริหารราชการส่วนกลางต่างๆ ไปสู่หน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันในรูปแบบที่ซับซ้อน ในส่วนของการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศักยภาพในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ได้แก่ อบจ. เทศบาล และ อบต.) ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องการสงวน จัดการ และปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม ยังมีน้อยมาก ถึงกระนั้นก็ตาม กลไกสนับสนุนจากหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง (ได้แก่ สผ. สสท. และ ทส.จ.) ก็ยังไม่เข้มแข็งพอ ดังจะเห็นได้จากกิจกรรมต่างๆ ที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน การบำบัดน้ำเสียชุมชน และการสงวนทรัพยากรธรรมชาติ ยังไม่มีความก้าวหน้า ทั้งๆ ที่ได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน เช่น กองทุนสิ่งแวดล้อมแล้วก็ตาม

ทางคณะผู้ศึกษาไจก้ามีความเห็นว่า การจัดทำ PEQMP ในรูปแบบเดิมๆ นั้น ไม่สามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่มุ่งให้เกิดระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และไม่เป็นการเสริมสร้างสมรรถนะให้กับหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้ จึงได้กำหนดนโยบายพื้นฐานอันดับแรกของ

การศึกษา คือ สนับสนุนเพื่อส่งเสริมศักยภาพ และเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างบุคลากรและองค์กร ทั้งใน
หน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ การส่งเสริมศักยภาพและการเสริมสร้างความ
เชื่อมโยงดังกล่าว ควรจะได้รับการสนับสนุนโดยผ่านการศึกษาในรูปแบบการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน เช่น การ
สำรวจและการยืนยันความคิดเห็นและความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย การจัดทำ PEQMP การจัดทำและเผยแพร่
คู่มือการจัดทำ PEQMP การจัดทำคู่มือการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ด้าน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเข้าร่วมสัมมนา และการประชุมเชิงปฏิบัติการ

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในเชิงรุกของหน่วยบริหารราชการ
ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อ
เสริมสร้างให้เกิดการร่วมมือในทางปฏิบัติระหว่างระดับหน่วยบริหารการปกครองที่แตกต่างกัน ในขณะที่การ
สนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมเป็นเอกเทศ จะขึ้นอยู่กับแต่ละระดับหน่วยบริหารการปกครอง
ดังนั้น ผู้ปฏิบัติงานร่วมฝ่ายไทย จึงควรจะเป็นแกนหลักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มี
ความหลากหลาย ซึ่งบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และผู้ปฏิบัติงานร่วมฝ่ายไทยควรจัดทำ PEQMP ด้วยตนเอง โดยความ
ช่วยเหลือของคณะผู้ศึกษาไจก้า ทั้งนี้ คณะผู้ศึกษาไจก้าจะช่วยเหลือฝ่ายไทยในส่วนของ การถ่ายทอดและเผยแพร่
วิธีการในการจัดทำ PEQMP รวมถึงสาระของ PEQMP ที่เกี่ยวข้องกับภาคส่วนต่างๆ

นโยบายพื้นฐานที่ 2 ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำ PEQMP เพื่อให้เกิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

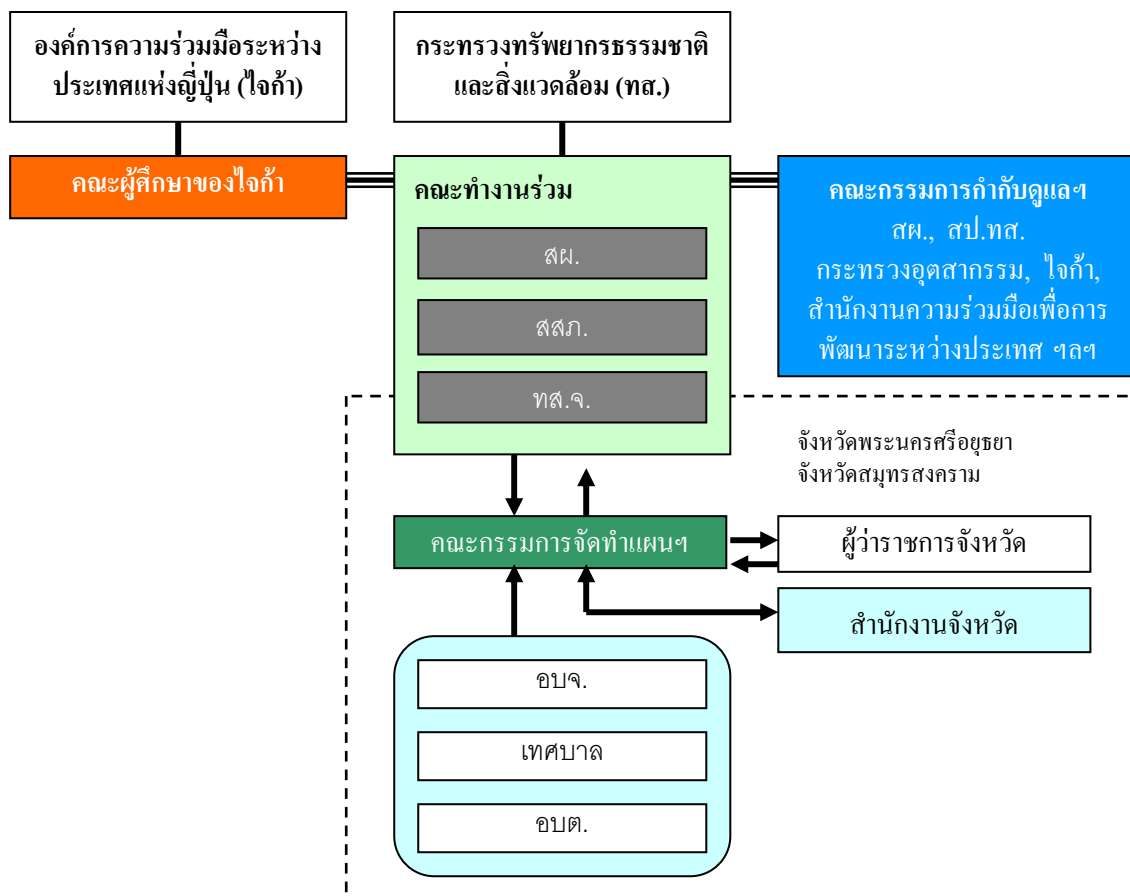
โดยทั่วไป การจัดทำ PEQMP จะดำเนินการโดยจังหวัดและ ทส.จ. ส่วน อปท. (ได้แก่
อบจ. เทศบาล และ อบต.) จะปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการต่างๆ อย่างไรก็ตาม พบว่า อปท. ซึ่งมี
หน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการสงวน จัดการ และปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม ยังมีศักยภาพการบริหารจัดการ
ในพื้นที่รับผิดชอบน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพราะการ
จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ได้รับการพิจารณาให้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญในลำดับต้น เนื่องจาก
ปัจจุบันกระบวนการกระจายอำนาจยังคงประสบปัญหา คือ ทั้งจังหวัด และ อบจ. ไม่มีความพร้อมของเครื่องมือ/
วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการบริหารงานเพื่อการจัดทำแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในส่วน
ของแผนงานแต่ละด้านที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การสนับสนุนและช่วยเหลือจากหน่วยบริหารราชการส่วนกลางจึงเป็น
สิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง แม้แต่เรื่องปรับปรุงแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแต่ละด้าน

จากปัญหาที่กล่าวในข้างต้น จึงควรให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนการจัดทำ PEQMP
เป็นอันดับแรก เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละจังหวัดและ
ท้องถิ่น ดังนั้น นโยบายพื้นฐานที่ 2 ของการศึกษาที่กำหนดคือ ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำ PEQMP เพื่อ
ให้เกิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนในระดับท้องถิ่น เมื่อพิจารณาจากสถานการณ์ปัจจุบัน
แล้ว การที่จะให้เกิดความยั่งยืนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่น ไม่อาจบรรลุผล
ได้ภายในเวลาอันสั้น เนื่องจากวิธีการศึกษาจะต้องดำเนินไปทีละขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดแผนงาน/
โครงการ ที่เหมาะสมกับศักยภาพของ อปท. จึงเป็นเรื่องที่ยากสำหรับคณะผู้ศึกษาไจก้าที่จะเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึง

ศักยภาพ รวมถึงประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ อปท. ทั้ง 159 แห่ง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 36 แห่ง ในจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อจัดทำแผนงานในการแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ให้กับ อปท. แต่ละแห่ง ให้แล้วเสร็จได้ภายในระยะเวลาเพียง 1 ปี ดังนั้น การที่ผู้ปฏิบัติงานร่วมฝ่ายไทยพยายามที่จะให้เกิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ตามที่ได้ร้องขอความช่วยเหลือจาก คณะผู้ศึกษาของไจก้านั้น จึงต้องปรับการศึกษาเป็นเฉพาะรูปแบบการดำเนินงานทั้งหมด และกระบวนการจัดทำ PEQMP คณะผู้ศึกษาของไจก้าจะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการพิจารณาการปรับปรุงข้อมูลเชิงพื้นที่ สถานการณ์ปัจจุบันที่เด่นๆ โดยยึดข้อมูลเชิงพื้นที่จากฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ด้านสิ่งแวดล้อมที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ได้มีการเผยแพร่เพื่อใช้งานอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ จะทำการปรับปรุงเนื้อหาของ PEQMP-KPI ของทั้ง 2 จังหวัดนำร่อง ให้มีความทันสมัย รวมทั้งปรับปรุงเนื้อหาของคู่มือการจัดทำ PEQMP-KPI ให้มีความทันสมัยด้วยเช่นกัน

1.3.2 โครงสร้างการศึกษา

คณะศึกษาได้จัดทำโครงสร้างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ โดยได้รับการเห็นชอบจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของฝ่ายไทย ดังแสดงในรูปที่ 1-2

รูปที่ 1-2 โครงสร้างการศึกษา

1.3.3 แผนการศึกษา

การศึกษานี้ได้เริ่มเมื่อเดือนมิถุนายน 2550 และจะสิ้นสุดในเดือนสิงหาคม 2551 โดยแผนการศึกษา ดังแสดงในรูปที่ 1-3 จะเป็นไปตามผลการพิจารณารายงานการศึกษาขั้นต้นในการประชุมที่จัดขึ้น เมื่อเดือนมิถุนายน 2550

จากผลการประชุมดังกล่าว การศึกษา จะแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 เดือนมิถุนายน 2550 – มีนาคม 2551

การจัดทำร่างแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และนำเสนอแผนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการของหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง / ส่วนภูมิภาค / และส่วนท้องถิ่น ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ระยะที่ 2 เดือนเมษายน 2551 – สิงหาคม 2551

การจัดทำ PEQMP และการพัฒนาแผนงานสนับสนุนเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

ปี พ.ศ.	2550												2551				
	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9
การศึกษาในประเทศไทย		[Bar chart showing study duration in Thailand]															
การศึกษาในประเทศญี่ปุ่น																	
รายงาน		▲						▲		▲			▲		▲		
IC/R																	
P/R																	
IT/R																	
DF/R																	
F/R																	
สัมมนา																	
อบรมเชิงปฏิบัติการ																	
สัมมนาครั้งที่ 1																	
สัมมนาครั้งที่ 2																	
สัมมนาครั้งที่ 3																	
อบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง GIS																	
อบรมเชิงปฏิบัติการ																	
วิทยากรจัดทำ PEQMP																	

หมายเหตุ: IC/R: รายงานขั้นต้น P/R: รายงานความก้าวหน้า IT/R: รายงานขั้นกลาง
DF/R: ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ F/R: รายงานฉบับสมบูรณ์

รูปที่ 1-3 แผนการดำเนินงาน

1.3.4 การศึกษา

1) การพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การศึกษานี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ซึ่งครอบคลุมทั้งในระดับรายบุคคล องค์กร ระบบ และ สังคม) ดังนั้นการศึกษานี้จึงมีหน้าที่เพียงเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามความต้องการของฝ่ายไทย ภายใต้งบประมาณดังต่อไปนี้

- ให้ความสำคัญกับ *กระบวนการจัดทำรายงานหรือคู่มือ* มากกว่าตัวรายงาน หรือคู่มือนั้นๆ
- มีการหรือร่วมกับฝ่ายไทยในทุกขั้นตอนของการจัดทำรายงาน เอกสารการสัมมนา และเอกสารอื่นๆ โดยรายงานและเอกสารต่างๆ ได้ผ่านความเห็นชอบก่อนนำเสนอทุกครั้ง ดังนั้น PEQMP ที่ได้รับการจัดทำขึ้นในทั้ง 2 จังหวัดนำร่องนี้ จึงถือเป็น PEQMP-KPI ที่ทั้ง 2 จังหวัดจัดทำขึ้นและนำเสนอด้วยตนเอง โดยมีคณะทำงานร่วมฝ่ายไทยเป็นผู้ร่วมปรับปรุง ทั้งนี้การพัฒนาปรับปรุงคู่มือการจัดทำ PEQMP-KPI ที่ได้จากการปรับปรุง PEQMP ของ 2 จังหวัดนำร่อง ได้รวบรวมไว้เป็นข้อเสนอแนะในการจัดทำ PEQMP ต่อไปในอนาคต
- คณะศึกษายให้ความสำคัญกับการประชุมหารือหรือระหว่างการประชุมสัปดาห์เว้นสัปดาห์มาก (Biweekly Meeting) ผู้เข้าร่วมการประชุมสัปดาห์เว้นสัปดาห์ซึ่งจัดขึ้นในทั้ง 2 จังหวัดนำร่อง ประกอบด้วยคณะทำงานร่วมฝ่ายไทยและเจ้าหน้าที่ซึ่งมีประสบการณ์ในการจัดทำ PEQMP ในระดับจังหวัด โดยการประชุมแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 2-6 ชั่วโมง
- นอกเหนือจากการประชุมสัปดาห์เว้นสัปดาห์แล้ว ยังมีการจัดการประชุมอื่นๆ เพื่อหารือด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับหน่วยงานต่างๆ ในสังกัด ทส. เช่น สสภ. รวมถึง อปท. ด้วย เพื่อรับทราบข้อมูลเพิ่มเติมและทำความเข้าใจถึงสถานการณ์ ประเด็นปัญหาที่ต้องทำการแก้ไข เพื่อให้เกิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ยังเป็นการเปิดโอกาสให้หน่วยงานต่างๆ ได้ร่วมกันพิจารณาปัญหา เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกันอีกด้วย
- การดำเนินงานภายใต้โครงการศึกษาฯ ของคณะศึกษาของ ไจก้า และคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการเสริมสร้างศักยภาพให้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่น

กิจกรรมหลักในการพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานที่ดำเนินการภายใต้โครงการศึกษา
แสดงดังตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1-3 กิจกรรมหลักในการพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานภายใต้โครงการศึกษา

กิจกรรม	ระยะเวลา	รายละเอียดกิจกรรม
1. การประชุมสัปดาห์ เว้นสัปดาห์ (Biweekly Meeting)	ระหว่างปลายเดือนมิถุนายน 2550 ถึงต้นเดือนกรกฎาคม 2551 รวมทั้งสิ้น 36 ครั้ง (จังหวัดละ 18 ครั้ง)	หารือเนื้อหา PEQMP และปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดน่าน
2. การจัดสัมมนาเรื่อง การจัดทำ PEQMP ใน 2 จังหวัดน่าน	ระหว่างปลายเดือนธันวาคม 2550 ถึงต้นเดือนกรกฎาคม 2551 รวมทั้งสิ้น 6 ครั้ง (จังหวัดละ 3 ครั้ง)	การสัมมนามีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายเนื้อหาของ PEQMP ของจังหวัดน่านให้กับผู้มีส่วนได้เสียร่วมรับรู้ พร้อมทั้งรวบรวมความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียเพื่อนำมาใช้ปรับปรุง (ร่าง) PEQMP โดยมีคณะทำงานร่วมฝ่ายไทยเป็นผู้บรรยาย รวมทั้งกำหนดรูปแบบของการสัมมนา
3. การฝึกอบรม คณะทำงานร่วม ณ ประเทศญี่ปุ่น	เดือนตุลาคม 2550 เป็นเวลา 12 วัน โดยมีคณะทำงานร่วม 10 คน	ฝึกอบรมในหัวข้อต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศญี่ปุ่น ● ตัวอย่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม ● วิธีนำ PEQMP ไปสู่การปฏิบัติ
4. การสำรวจความคิดเห็น ของประชาชน	เดือนกันยายน 2550 ใน 2 จังหวัด น่าน	แบ่งกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ อปท. องค์กรเอกชน ประชาชน และผู้ประกอบการ โดยคณะทำงานร่วมฝ่ายไทยเป็นผู้กำหนดแนวคำถามที่ใช้ในการสำรวจ ทั้งนี้ทำการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสียรวมทั้งสิ้น 534 คน
5. การอบรมการใช้ ฐานข้อมูลระบบ สารสนเทศทาง ภูมิศาสตร์ (GIS) ให้กับ เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ บริหารจัดการ ฐานข้อมูล และผู้ใช้งาน ทั่วไป	วันที่ 3-4 มีนาคม 2551 (2 วัน) มีผู้เข้ารับการอบรม ทั้งที่เป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่บริหาร จัดการฐานข้อมูล และผู้ใช้งาน ทั่วไป จำนวน 16 คน	ฝึกอบรมการใช้งานฐานข้อมูล GIS ในส่วนของการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน การสร้างข้อมูลใหม่ และการใช้ข้อมูลเชิงพื้นที่ในการจัดทำ PEQMP โดยแบ่งการอบรมออกเป็น 2 วัน คือ สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่บริหารจัดการฐานข้อมูล และผู้ใช้งานทั่วไป
6. การอบรมวิทยากร เพื่อสนับสนุน การจัดทำ PEQMP	วันที่ 18-20 มิถุนายน 2551 (3 วัน) ผู้เข้าร่วม ได้แก่เจ้าหน้าที่ ทส.จ ที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของ สสภ.6 และ สสภ.8 และเจ้าหน้าที่ ของ สสภ.6 และ สสภ.8	การอบรมมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคู่มือการจัดทำ PEQMP ให้กับผู้ที่มิประสบการณ์ในการจัดทำ PEQMP-KPI และเพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคู่มือการจัดทำ PEQMP
7. การสัมมนาเพื่อเผยแพร่ ข้อเสนอแนะต่อคู่มือ การจัดทำ PEQMP	สพ. จะเป็นผู้จัดขึ้น ภายหลังจาก เดือนสิงหาคม 2551 เป็นต้นไป เพื่อ ชี้แจงทำความเข้าใจต่อเจ้าหน้าที่ ทส.จ. ที่รับผิดชอบด้านการจัดทำ PEQMP ของแต่ละจังหวัด	เผยแพร่คู่มือการจัดทำ PEQMP ฉบับที่ปรับปรุงแล้ว ให้กับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการจัดทำ PEQMP ของจังหวัดอื่นๆ โดยวิทยากรที่ผ่านการอบรมในกิจกรรมที่ 6 มาแล้ว

2) การดำเนินงานศึกษา

ภาพรวมของการดำเนินงานศึกษาโครงการ สรุปได้ดังนี้

2.1) ระยะเวลาที่ 1 ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2550 ถึงปลายเดือนมีนาคม 2551

ขั้นตอนแรก คณะผู้ศึกษาของไจก้าได้ศึกษาทำความเข้าใจสถานการณ์ปัจจุบันของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยศึกษาระบบการปกครองส่วนท้องถิ่น และระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยซึ่งมีความซับซ้อนเป็นอย่างมาก โดยได้ทำการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม และจากเอกสารรายงานสถานการณ์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ใน 2 จังหวัดนำร่อง นอกจากนี้คณะผู้ศึกษาของไจก้าได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อรวบรวมข้อมูลที่สำคัญประกอบในการจัดทำ PEQMP ในจังหวัดนำร่อง ดังนี้

1. ข้อมูลคุณภาพน้ำในเขตจังหวัดนำร่อง ซึ่งได้จากการเก็บตัวอย่างน้ำในภาคสนามในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (น้ำที่มาจากโรงงานอุตสาหกรรม 4 จุด) และในจังหวัดสมุทรสงคราม (แม่น้ำแม่กลอง 5 จุด)

2. การใช้ภาพถ่ายจากดาวเทียม LANDSAT 5-TM (ขนาด 30 ม. x 30 ม.) และภาพถ่ายจากดาวเทียม SPOT 5 (ขนาด 5 ม. x 5 ม.) เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบัน และการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา

3. การปรับปรุงฐานข้อมูลระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ทันสมัย และเพิ่มขึ้นข้อมูลต่างๆ ตามความเหมาะสม เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำ PEQMP และเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด

4. เพื่อให้สามารถรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ (ได้แก่ อปท. ประชาชน ผู้ประกอบการ และองค์กรเอกชน) มาสะท้อนลงในกระบวนการจัดทำ PEQMP ให้ได้มากที่สุด จึงได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ในด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไข และลำดับความสำคัญของปัญหา

ในขณะที่คณะผู้ศึกษาทำการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันและข้อมูลปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใน 2 จังหวัดนำร่อง จังหวัดนำร่องได้เสนอ PEQMP-KPI ต่อ ทส. ในเดือนตุลาคม 2550 และหลังจากเดือนตุลาคม 2550 เป็นต้นมา ทางคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทยได้เริ่มดำเนินการปรับปรุงแก้ไข PEQMP-KPI ของจังหวัดนำร่องโดยอ้างอิงผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่ และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเพิ่มเติม โดยเนื้อหาหลักของ (ร่าง) PEQMP ฉบับที่ 1 ประกอบด้วย สถานการณ์ปัจจุบันและปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดนำร่อง ซึ่งได้นำเสนอต่อผู้มีส่วนได้เสียผ่านการสัมมนาครั้งที่ 1 (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จัดในช่วงปลายเดือนธันวาคม

2550 และจังหวัดสมุทรสงคราม จัดในช่วงต้นเดือนมกราคม 2551) โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนามากกว่าร้อยคนในทั้ง 2 จังหวัด จึงทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอย่างกว้างขวางในการสัมมนาดังกล่าว

คณะกรรมการพิจารณาคูณภาพแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ทำการประเมิน PEQMP-KPI ในเดือนมกราคม 2551 คณะผู้ศึกษาของไจก้าจึงได้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ มาพิจารณาร่วมกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการสัมมนาครั้งที่ 1 เพื่อจัดทำ (ร่าง) PEQMP ฉบับที่ 2 พร้อมทั้งได้จัดทำแผนงานที่มีความสำคัญที่อยู่ภายใต้ PEQMP ของจังหวัด ที่ผ่านการหารือกับคณะทำงานร่วมฝ่ายไทยแล้ว และนำเสนอ (ร่าง) PEQMP ฉบับที่ 2 ให้กับผู้มีส่วนได้เสียในการสัมมนาครั้งที่ 2 เมื่อต้นเดือนมีนาคม 2551 โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนามากกว่าร้อยคนในทั้ง 2 จังหวัด จึงทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอย่างกว้างขวางในการสัมมนาดังกล่าว

ผลจากการดำเนินงานข้างต้น เมื่อนำมาประกอบกับประสบการณ์ และความรู้ของคณะผู้ศึกษาของไจก้า จึงได้มีการจัดทำคู่มือประกอบรายงาน โดยนำเสนอไว้ในส่วนของภาคผนวก ในรายงานฉบับกลาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะและปรับปรุงคู่มือการจัดการ PEQMP-KPI ซึ่งประกอบด้วย

- ภาคผนวก 1 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคู่มือการจัดการ PEQMP
- ภาคผนวก 2 ฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS database) เพื่อการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ภาคผนวก 3 ข้อเสนอแนะวิธีการที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.2) ระยะเวลาที่ 2 ปลายเดือนเมษายน 2551 ถึง ปลายเดือนสิงหาคม 2551

คณะผู้ศึกษาของไจก้าและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทยร่วมกันพิจารณากำหนดแผนงานและโครงการภายใต้ PEQMP ตามลำดับความสำคัญโดยละเอียด และได้้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการสัมมนาครั้งที่ 2 มาประกอบการจัดทำ (ร่าง) PEQMP ฉบับที่ 3 จากนั้นในช่วงต้นเดือนกรกฎาคม 2551 ได้จัดการสัมมนาครั้งที่ 3 ในทั้ง 2 จังหวัดนำร่อง เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อ (ร่าง) PEQMP ฉบับที่ 3 ดังกล่าว

นอกจากนี้ ได้มีการนำข้อเสนอแนะที่มีต่อคู่มือการจัดการ PEQMP-KPI (ซึ่งนำเสนอไว้ในภาคผนวก ของรายงานฉบับกลาง) มานำเสนอในการฝึกอบรมวิทยากรเพื่อสนับสนุนการจัดทำ PEQMP-KPI ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 18-20 มิถุนายน 2551 โดยผู้เข้าร่วมฝึกอบรมได้แก่เจ้าหน้าที่ ทส.จ ที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของ สสภ.6 และ สสภ.8 และเจ้าหน้าที่ของ สสภ.6 และ สสภ.8 ที่มีประสบการณ์ในการจัดทำ PEQMP-KPI โดยตรง ทั้งนี้ทาง สท. จะเป็นผู้กลั่นกรองข้อเสนอแนะที่ได้มาทั้งหมด เพื่อเผยแพร่ให้กับจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป

จากนั้น คณะผู้ศึกษาของไจก้าได้รวบรวมข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้จากการ
สัมมนาครั้งที่ 3 รวมทั้งข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมคณะกรรมการกำกับการศึกษาโครงการฯ ซึ่งจัดขึ้นเมื่อ
วันที่ 14 กรกฎาคม 2551 มาประกอบการจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ ซึ่งนำเสนอในช่วงปลายเดือนสิงหาคม 2551

**2. สถานการณ์ปัจจุบันและประเด็นปัญหา
ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**

2. สถานการณ์ปัจจุบันและประเด็นปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 สถานการณ์ปัจจุบันด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.1 การบริหารราชการในระดับจังหวัดในประเทศไทย

รูปแบบการบริหารการปกครองในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 3 สาย หรือ 3 ระดับ ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งทั้ง 3 ระดับ มีความสัมพันธ์ต่อกันในเชิงซับซ้อน (ดังรูปที่ 2-1)

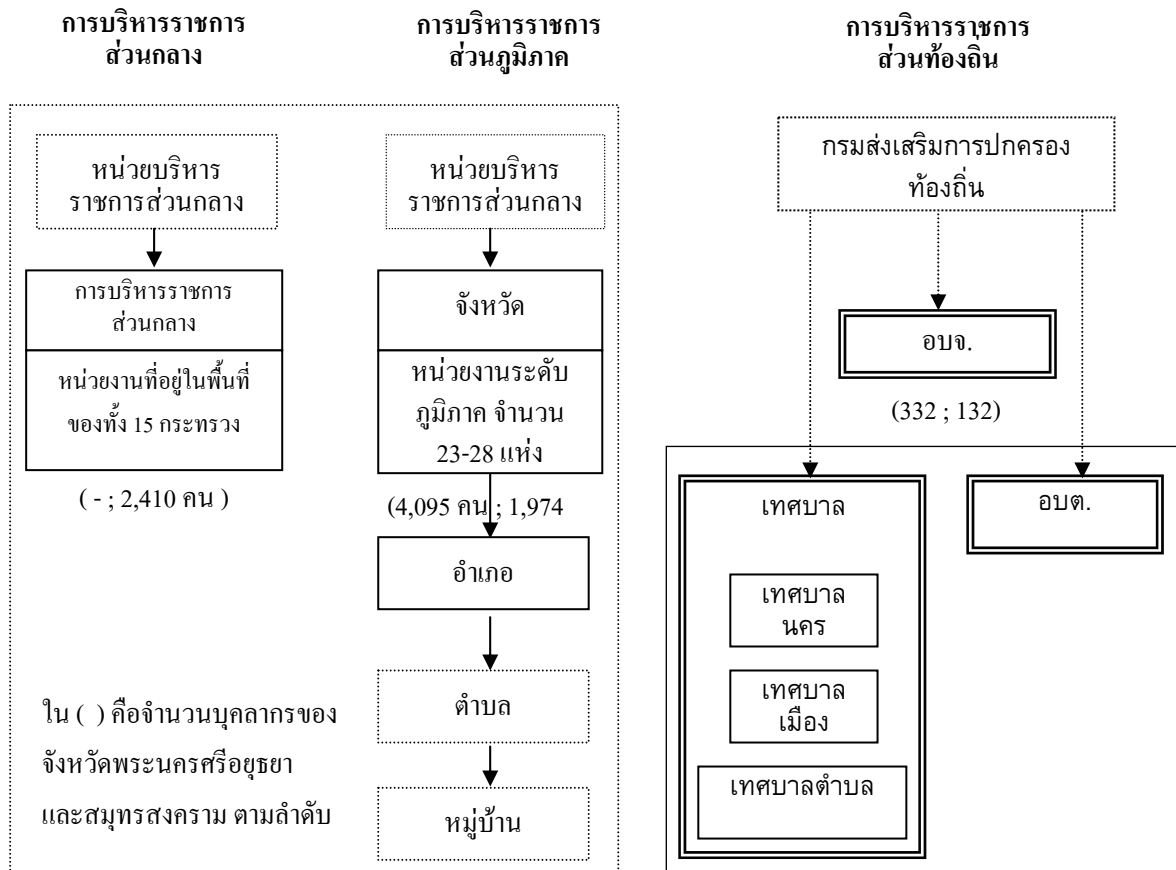
หน่วยงานในพื้นที่ที่ขึ้นตรงกับหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวน 49 แห่ง และจำนวน 37 แห่ง ในจังหวัดสมุทรสงคราม แม้ว่าจังหวัดสมุทรสงคราม จะเป็นจังหวัดที่เล็กที่สุดในประเทศไทย แต่ก็มีจำนวนข้าราชการถึง 1,892 คน หรือหากรวมลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวแล้ว จะมีจำนวนถึง 2,410 คน¹ สำหรับหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคหรือจังหวัดนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย จะเป็นหัวหน้าในการบริหารงานรวมของจังหวัด ทั้งนี้ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวนข้าราชการรวม 3,323 คน หรือ 4,095 คน เมื่อนับรวมลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว ส่วนในจังหวัดสมุทรสงคราม มีจำนวนข้าราชการรวม 1,339 คน หรือ 1,974 คน² เมื่อนับรวมลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว

สำหรับการเบิกจ่ายเงินเดือนของข้าราชการทั้งในสังกัดหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค จะจ่ายโดยรัฐบาล และเป็นการยากที่จะระบุถึงความแตกต่างในอำนาจหน้าที่ ของหน่วยบริหารราชการทั้ง 2 ระดับดังกล่าว แต่ก็อาจกล่าวได้ว่า การดำเนินงานของหน่วยบริหารราชการส่วนกลางขึ้นตรงต่อรัฐบาล โดยผ่านการสั่งการจากกระทรวงต่าง ๆ ส่วนการดำเนินงานของหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค ขึ้นตรงต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้งนี้ ความไม่ชัดเจนของหน่วยบริหารราชการทั้ง 2 ระดับ จะเห็นได้จาก สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เป็นหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง แต่การบริหารงานจะขึ้นกับหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคหรือจังหวัด³

¹ ที่มา สำนักงานสถิติจังหวัด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเว็บไซต์ของจังหวัดสมุทรสงคราม

² ที่มา เหมือนข้อ 1

³ ที่มา เหมือนข้อ 1

รูปที่ 2-1 การบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นในจังหวัด

ส่วนในอีกสายหนึ่ง คือ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (อปท.) ประกอบด้วย 3 องค์การ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล ซึ่งรวมถึงเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สำหรับหน้าที่หลักของ อบจ. คือ การบริหารงานครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด โดย อบจ.พระนครศรีอยุธยา มีจำนวนข้าราชการรวม 106 คน (หรือจำนวน 322 คน เมื่อนับรวมลูกจ้างชั่วคราว) ส่วน อบจ. สมุทรสงคราม มีจำนวนข้าราชการรวม 55 คน (หรือจำนวน 132 คน เมื่อนับรวมลูกจ้างชั่วคราว) โดยนัยทางกฎหมายแล้ว จำนวนบุคลากรของ อบจ. มีน้อย เป็นเพราะว่า กระบวนการกระจายอำนาจได้ถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ให้กับเทศบาล และ อบต. โดยตรง อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีความจำเป็นที่จะต้องให้ อบจ. บริหารงานครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด ดังนั้น จึงมีความชัดเจนว่า จำนวนบุคลากรของ อบจ. ที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่เพียงพอที่จะดำเนินงานให้เป็นตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ได้

2.1.2 สถานการณ์ปัจจุบันด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รูปแบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 3 สาย หรือ 3 ระดับ ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งทั้ง 3 ระดับ มีความสัมพันธ์ต่อกันในเชิงซับซ้อน รายละเอียดมีดังนี้

1) การบริหารราชการส่วนกลาง

ในทุกจังหวัด หน่วยงานซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง และหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค (บริหารงานโดยผู้ว่าราชการจังหวัด) จะไม่ขึ้นต่อกัน เดิมมีหน่วยงานที่อยู่ภายใต้หน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ประมาณ 40 หน่วยงาน และมีหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค ประมาณ 25 หน่วยงาน คูรูปที่ 2-2 หน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง และหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รูปที่ 2-3 โครงสร้าง อบจ. พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด หรือ ทส.จ. มีบทบาทในการสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัด โดยจัดเป็นหน่วยงานหนึ่งภายใต้การบริหารราชการส่วนภูมิภาคด้วย (แม้ว่ากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจโยกย้ายและพิจารณาเงินเดือนก็ตาม) ทั้งนี้สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค หรือ สสภ. 16 แห่งทั่วประเทศ เป็นหน่วยงานภายใต้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนการทำงานของ ทส.จ. รวมถึงจังหวัด และท้องถิ่นในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค

นับจนถึงปัจจุบัน หน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้การบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัด ยังไม่มีการเสนอโครงการในเชิงรุก ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่มีอำนาจในการจัดตั้งงบประมาณได้เอง อย่างไรก็ตาม หน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคหลายหน่วยงาน ที่มีภารกิจส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานขนส่งจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ซึ่งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะไม่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติ หากขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานดังกล่าวข้างต้น

อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 เป็นต้นไป ผู้ว่าราชการจังหวัดใน 42 จังหวัด จากทั้งหมด 75 จังหวัด ซึ่งรวมถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จะสามารถจัดตั้งงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัดได้เอง (สำหรับจังหวัดสมุทรสงคราม จะเริ่มในปีงบประมาณถัดไป) การกำหนดระบบงบประมาณในรูปแบบใหม่นี้ สื่อให้เห็นว่า อปท. ที่มีศักยภาพ สามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณ โดยยื่นข้อเสนอโครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้

3) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 บัญญัติให้มีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 3 ระดับ อย่างเป็นทางการ และกำหนดอำนาจหน้าที่คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ซึ่งมีการแบ่งเขตการบริหารจัดการกับจังหวัด เทศบาล มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการในเขตเมืองและเขตเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการในหมู่บ้าน และกฎหมายดังกล่าวยังบัญญัติให้มีการแยกออกจากกันอย่างสิ้นเชิงจากระบบการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจคือ จังหวัด-อำเภอ-ตำบล-และ หมู่บ้าน ซึ่งขึ้นตรงต่อกระทรวงมหาดไทย อย่างไรก็ตาม ผลจากการถ่ายโอนอำนาจ ซึ่งเดิมเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ไปให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างก้าวกระโดด ทำให้ อบท. หลายแห่งไม่มีศักยภาพเพียงพอในการบริหารจัดการงานตามภารกิจที่ได้รับถ่ายโอน

ตารางที่ 2-1 งบประมาณรวมทั้งหมด และงบประมาณด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ อบท. ในปี พ.ศ. 2550

หน่วย: พันบาท

จังหวัด	อบท.	จำนวนที่มีอยู่ทั้งหมด	จำนวนที่ทำการสำรวจ	A งบประมาณเฉลี่ยต่ออบท.	B งบประมาณเฉลี่ยด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สัดส่วนของงบประมาณด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติต่องบประมาณทั้งหมดของ อบท. (B/A)	จำนวนเจ้าหน้าที่ของ อบท. โดยเฉลี่ย
พระนครศรีอยุธยา	อบจ.	1	1	840,024	1,668	0.2 %	322
	เทศบาล	34	34	51,872	2,242	4.3 %	105
	อบต.	19	19	15,125	724	4.7 %	23
สมุทรสงคราม	อบจ.	1	1	191,703	160	0.1 %	132
	เทศบาล	5	5	64,578	2,899	4.5 %	84
	อบต.	30	30	12,450	1,180	9.5 %	17

4) การถ่ายโอนภารกิจจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

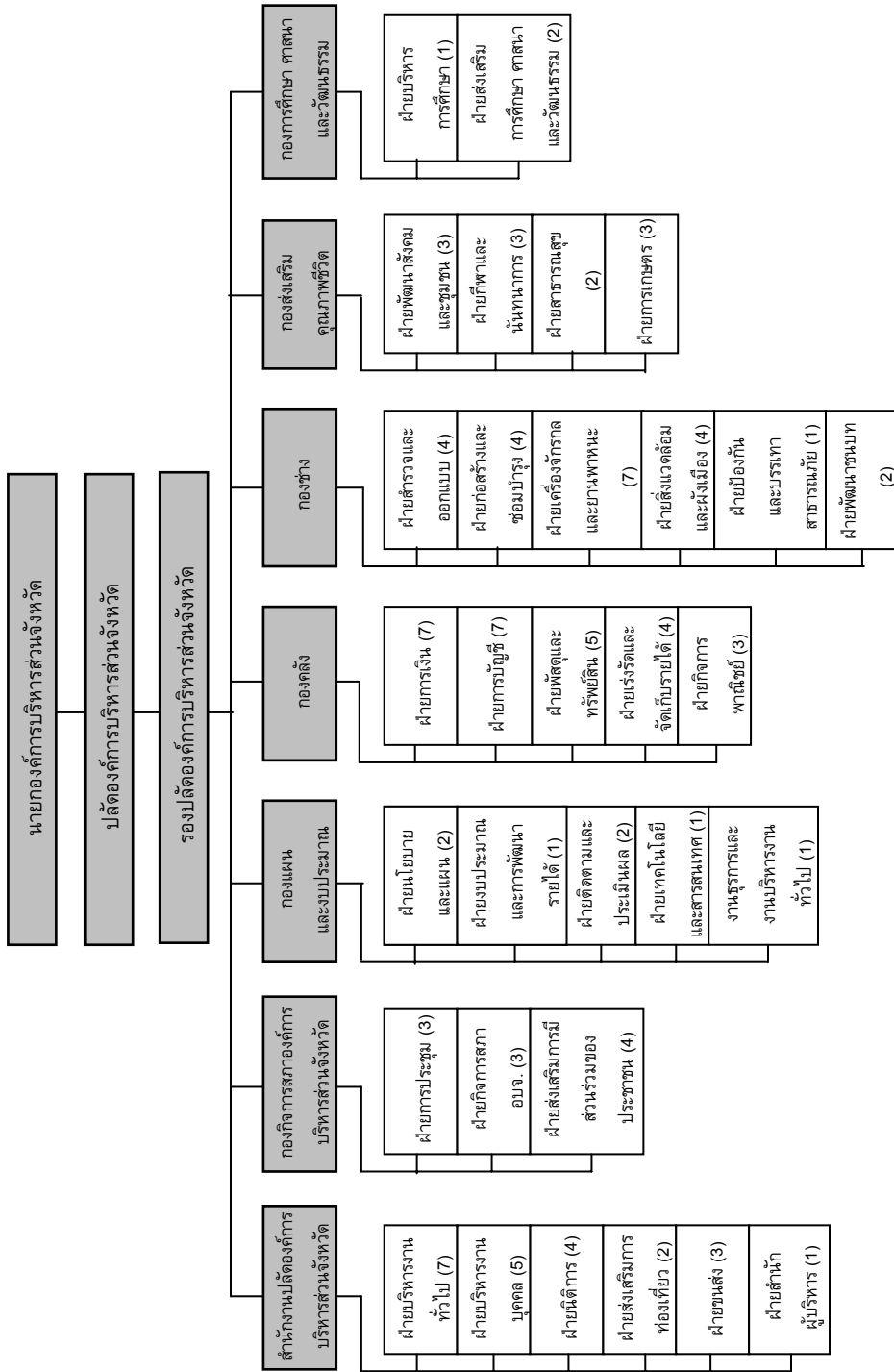
ตามนโยบายการถ่ายโอนอำนาจด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ได้ถ่ายโอนไปให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ดังแสดงในตารางที่ 2-2 แต่ในทางปฏิบัติ อบต. ที่มีขนาดเล็ก สามารถดำเนินการได้เพียง 2-3 ภารกิจเท่านั้น ตัวอย่างเช่นภารกิจเดิมของ สผ. ซึ่งได้แก่ “ภารกิจที่ 5 การให้การศึกษาวิจัยเพื่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม” และ “ภารกิจที่ 2 การสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน” หรือภารกิจเดิมของ มท. เช่น “ภารกิจที่ 12 การจัดการน้ำเสีย” และ “ภารกิจที่ 13 การจัดการขยะมูลฝอย” ซึ่งภารกิจเหล่านี้ล้วนเกินขีดความสามารถของ อบท. ขนาดเล็กที่จะดำเนินการได้ด้วยตนเอง ดังนั้น หน่วยบริหารราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ควรมีบทบาทเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานเรื่องดังกล่าว

ตารางที่ 2-3 หน่วยงานต่างๆ ในสังกัดหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง
และหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

	กระทรวง	หน่วยงาน	หน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค และรัฐวิสาหกิจ	
	ยุติธรรม		อัยการจังหวัด	การบริหารราชการส่วนภูมิภาค
		อัยการจังหวัดประจำศาลแขวง	สนง. พัฒนาการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		อัยการจังหวัดประจำศาลเยาวชนและครอบครัว	สนง. ที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		ทัณฑสถานวัยหนุ่ม	สนง. โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		ทัณฑสถานกลาง	สนง. ประชาสัมพันธ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		ทัณฑสถานบำบัดพิเศษ	สนง. คลังจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		สนง. บังคับคดีจังหวัด	สนง. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		สนง. คุมประพฤติจังหวัด	สนง. เกษตรและสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	สนง. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
ศึกษาธิการ			สนง. ศิลปกรรมที่ 3	
		อุทยานประวัติศาสตร์	สนง. ประมงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		สนง. เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1	สนง. ปศุสัตว์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		สนง. เขตพื้นที่การศึกษา เขต 2	สนง. สหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน	สนง. ขนส่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		ศูนย์การศึกษาพิเศษ	สนง. สถิติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา	สนง. พาณิชยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
			สนง. แรงงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
การคลัง		คลังจังหวัด เขต 1	สนง. สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		สรรพากรจังหวัด	สนง. ประกันสังคมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		สรรพากรจังหวัด 1	สนง. จัดหางานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		สรรพากรจังหวัด 2	สนง. สาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		ธนารักษ์จังหวัด	สนง. อุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
การท่องเที่ยวและกีฬา		สนง. พัฒนาการกีฬาและนันทนาการ	โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา	
		ศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทย เขต 1	โรงพยาบาลเสนา	
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร		สถานีตรวจอากาศจังหวัด	สนง. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ เขต 1	สนง. ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
เกษตรและสหกรณ์		ศูนย์วิจัยข้าวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	สนง. วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		สนง. โครงการชลประทานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	สนง. พระพุทธศาสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด		

กระทรวง	หน่วยงาน	หน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค และรัฐวิสาหกิจ
	สนง. ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์จังหวัด	รัฐวิสาหกิจ
	สนง. ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ 1	
	สนง. ปฏิรูปที่ดินจังหวัด	
	สนง. พัฒนาที่ดินจังหวัด	
คมนาคม	สนง. ขนส่งทางน้ำ เขต 2	
	ศูนย์ขุดลอกและรักษาแม่น้ำที่ 1	
	แขวงกรมทางจังหวัด	
	สนง. ทางหลวงชนบทจังหวัด	
มหาดไทย	สนง. ท้องถิ่นจังหวัด	
	สนง. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด	
แรงงาน	ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด	
	ศูนย์พัฒนาจัดการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ วาสนเวศน์	
พาณิชย์	สนง. ประกันภัยจังหวัด	
	สนง. การค้าภายในจังหวัด	
	สนง. พัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัด	
กลาโหม	ศูนย์ต่อสู้และป้องกันภัยทางอากาศ	
	กองสรรพาวุธซ่อมยาง	
	กองโรงงานวัดพระเปิดศูนย์อุตสาหกรรม	
วัฒนธรรม	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา	
	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจันทบูร	
พัฒนาสังคม และความมั่นคง ของมนุษย์	ศูนย์พัฒนาสังคม หน่วยที่ 32	
		การไฟฟ้าพระนครศรีอยุธยา
		การไฟฟ้า เขต 1 (ภาคกลาง)
		การประปาพระนครศรีอยุธยา
		สนง. ประปาฝักไฝ่
		สนง. ประปาเสนา
		สนง. ททท. ภาคกลาง เขต 6
		ธนาคารออมสิน เขต 4
		ธนาคารอาคารสงเคราะห์
		การเคหะแห่งชาติ
		สนง. ไปรษณีย์จังหวัด
		ไปรษณีย์ เขต 1
		การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคท่าเรือ
		การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเสนา
		การไฟฟ้าส่วนภูมิภาควังน้อย
		โรงไฟฟ้าวังน้อย
		สถานีรถไฟจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา: สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา: กองแผนและงบประมาณ อบจ. พระนครศรีอยุธยา

รูปที่ 2-2 โครงสร้าง อบจ. พระนครศรีอยุธยา

2.2 ประเด็นปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องการการสนับสนุนและเสริมสร้างศักยภาพ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากหน่วยบริหารราชการ ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

การถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ของหน่วยบริหารราชการส่วนกลางไปให้กับ อปท. เป็นไปอย่างก้าวกระโดด ในขณะที่ อปท. หลายแห่งยังไม่มีศักยภาพเพียงพอในการบริหารจัดการงานตามภารกิจที่ได้รับ การถ่ายโอนได้ โดยเฉพาะ อบจ. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมของจังหวัด แต่ยังคงขาดความพร้อมอยู่มาก โดยเฉพาะความพร้อมในเชิงวิชาการ และจำนวนบุคลากร ซึ่งในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 กำหนดให้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมหนึ่งเป็นหน้าที่หลักประการหนึ่งของ อบจ. แต่ในปัจจุบันพบว่า อบจ. ยังไม่ค่อยมีบทบาทในการ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเท่าใดนัก

โครงสร้างการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่หลายหน่วยงาน เช่น หน่วยงานด้าน การเกษตร ประมง ปศุสัตว์ ขนส่ง สาธารณสุข และการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น ทั้งนี้การจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะไม่สามารถดำเนินการได้หากขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานเหล่านี้ ดังนั้น สิ่งที่สามารถทำได้ในขณะนี้คือ การสนับสนุนด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากหน่วยงาน ต่างๆ ทั้งในระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคให้กับ อปท.

ในขณะเดียวกัน หน่วยงานในระดับภูมิภาคเองก็ยังคงขาดความพร้อมในแง่ของเทคนิค วิชาการ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และโครงสร้างการบริหารงานขององค์กร จึงไม่สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงาน ของ อปท. ได้ และโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมในการให้ความช่วยเหลือด้านดังกล่าว นอกจากนี้ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ สนับสนุนด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขึ้นภายใน ทส. ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานทั้ง จากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะต้องพัฒนาศักยภาพการให้ความช่วยเหลือด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมแก่ อปท. ต่อไป

2.2.2 ขนาดของ อปท. ในปัจจุบัน ไม่เหมาะสมกับภารกิจด้านการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

องค์กรระหว่างประเทศหลายองค์กร ซึ่งรวมถึงกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และ ธนาคารโลก (World Bank) ได้วิจารณ์ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยมีขนาดเล็กเกินไป ทำให้ ไม่มีศักยภาพเพียงพอในการบริหารโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้วงเงินลงทุนสูง โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้องกับ การควบคุมมลพิษ ซึ่งจำเป็นต้องใช้วิธีการบริหารงานที่ซับซ้อน และการดำเนินโครงการ และ/หรือ การบำรุงรักษา ระบบ ก็เกินขีดความสามารถของแต่ละ อปท. ดังนั้น จึงควรมีการพิจารณาถึงขนาดโครงการที่เหมาะสมเพื่อให้ อปท. มีการรวมกลุ่มในการดำเนินงานร่วมกัน

จากการศึกษาเปรียบเทียบจำนวนประชากรโดยเฉลี่ยต่อพื้นที่ในเขตเทศบาล และ อบต. พบว่าในจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวนประชากรในเขตเทศบาลเท่ากับ 8,610 คน ต่อ 12 ตร.กม. และในเขต อบต. เท่ากับ 5,082 คน ต่อ 13.2 ตร.กม. ในขณะที่เมื่อเปรียบเทียบกับ อปท. 1,820 แห่ง ในประเทศญี่ปุ่นแล้ว (ประกอบด้วย อปท.เขตนคร จำนวน 799 แห่ง เมือง จำนวน 844 แห่ง และหมู่บ้าน จำนวน 197 แห่ง) พบว่า จำนวนประชากรโดยเฉลี่ยเท่ากับ 70,202 คน ต่อ 207.6 ตร.กม. (ตารางที่ 2-4)

ตารางที่ 2-4 การเปรียบเทียบองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย กับประเทศญี่ปุ่น

จังหวัด	ประเภท อปท. (ไทย)	จำนวน (แห่ง)	จำนวน ประชากรเฉลี่ย (คน) (ไทย)	จำนวน ประชากรเฉลี่ย (คน) (ญี่ปุ่น)	พื้นที่ โดยเฉลี่ย (ตร.กม.) (ไทย)	พื้นที่ โดยเฉลี่ย (ตร.กม.) (ญี่ปุ่น)	ประเภท อปท. (ญี่ปุ่น)	
พระนครศรีอยุธยา	อบจ.	1	760,645	2,718,467	2,556.6	8,039.0	จังหวัด	
	เทศบาล	34	8,799		16.3		207.6	นคร
	อบต.	19	4,480		18.9			หมู่บ้าน
สมุทรสงคราม	อบจ.	1	195,068	2,718,467	416.7	8,039.0	จังหวัด	
	เทศบาล	5	8,610		12.0		207.6	นคร
	อบต.	30	5,082		13.2			หมู่บ้าน

ที่มา: ผลการสำรวจความคิดเห็นของ อปท. ภายใต้โครงการศึกษาฯ ของไจก้า ปี พ.ศ. 2550

2.2.3 การกำหนดอำนาจหน้าที่ที่อยู่นอกเหนือการบริหารจัดการของเทศบาล และ อบต. ยังไม่ชัดเจน และ ในขณะเดียวกันก็ยังไม่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของ อบจ. ให้ครอบคลุมในเรื่องดังกล่าว

จากการสัมภาษณ์ฟังความคิดเห็น ครั้งที่ 1 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่
เนื้อหาของ (ร่าง) PEQMP-KPI พ.ศ. 2550 - 2554 และรวบรวมความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ได้มีความคิดเห็นว่า
“โครงการจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสีย เป็นเรื่องที่เกินขีดความสามารถในการบริหารจัดการของเทศบาล”

ทั้งนี้ สาเหตุหลักของปัญหาดังกล่าว มาจากสถานการณ์ที่เป็นจริงคือ พื้นที่
ในความรับผิดชอบดูแลของเทศบาล และ อบต. มีขนาดเล็กเกินไป และจำเป็นที่จะต้องใช้การรวมกลุ่มกัน
หรือการดำเนินโครงการร่วมกันระหว่างเทศบาล และหลายๆ อบต. โดยให้ อบจ. มีบทบาทเป็นหน่วยประสานงาน
ตามที่กฎหมายระบุไว้ อย่างไรก็ตาม จากการหารือร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ทส.จ. พบว่า ทั้งเทศบาล
และอบต. ไม่ค่อยเต็มใจที่จะยอมให้ อบจ. เป็นผู้ประสานงาน ซึ่งมีสาเหตุที่น่าจะเป็นไปได้ 3 ประการ คือ
1) ไม่มีการกำหนดให้ชัดเจนในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง อปท. ด้วยกัน 2) แต่ละ อปท. ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่
ของกันและกัน หรือ 3) ไม่เข้าใจว่าความร่วมมือเป็นสิ่งจำเป็นต่อการบรรลุผลของโครงการ ดังนั้น หน่วยบริหาร
ราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคต้องทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ย ให้คำชี้แนะ และริเริ่มให้เกิดความร่วมมือขึ้น

ระหว่าง อปท. เมื่อมีการดำเนินการดังกล่าวแล้ว จึงสามารถจัดทำแผนแม่บทที่คำนึงถึงด้านการจัดการขยะมูลฝอย และบำบัดน้ำเสีย โดยให้ อบจ. เป็นหน่วยงานหลัก

2.2.4 งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คิดเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับ งบประมาณแผ่นดิน

งบประมาณที่จะใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ในปัจจุบัน อปท. ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียง 1 ใน 4 ของงบประมาณแผ่นดิน ในขณะที่งบประมาณ 3 ใน 4 จะกระจายไปยังหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ดังนั้น การเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการแก่ อปท. ควรดำเนินการควบคู่กับการเพิ่มสัดส่วนการจัดสรรงบประมาณแก่ อปท. ด้วย ทั้งนี้ ส่วนกลางได้ปรับสัดส่วนในการจัดสรรงบประมาณของ อปท. เป็น 1 ใน 3

หนึ่งในประเทศญี่ปุ่นจะจัดสรรงบประมาณให้ท้องถิ่นเป็นสัดส่วน 3 ใน 5 ของ งบประมาณแผ่นดิน

2.2.5 การจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลาง ให้ อปท. จะเป็นไปตามสัดส่วนของจำนวน ประชากรเป็นหลัก

การจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางให้กับ อปท. จะเป็นไปตามสัดส่วนของจำนวน ประชากรในพื้นที่เป็นหลัก ตัวอย่างเช่น งบประมาณภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ร้อยละ 40 ของ งบประมาณแผ่นดินทั้งหมด จะจัดสรรให้แต่ละจังหวัดเท่าๆ กัน อีกร้อยละ 40 จะจัดสรรตามจำนวนประชากร และ ร้อยละ 20 ที่เหลือ จะจัดสรรตามรายได้ต่อหัวของประชากรในจังหวัด ตามข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และ รายงานของธนาคารโลก พบว่า จำนวนประชากร นักเรียน ผู้สูงอายุ และรายได้ต่อหัวของประชากรในจังหวัดกลายเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาจัดสรรวงเงินงบประมาณ ให้กับจังหวัด ดังนั้น สิ่งสำคัญคือ ข้อมูลพื้นฐานเหล่านี้ต้องมีความชัดเจนเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรร และกระจายงบประมาณ และในกรณีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็มีความสำคัญ โดยเฉพาะเมื่อมี ความรุนแรงของประเด็นปัญหาในจังหวัด ซึ่งควรพิจารณาตามหลักการของนโยบายและตามลำดับความสำคัญ และกระบวนการจัดสรรงบประมาณ ควรให้เป็นไปตามน้ำหนักของผลการพิจารณาตามนโยบายและตามลำดับ ความสำคัญ ทั้งนี้ อย่างน้อยที่สุด การตัดสินใจและจัดลำดับความสำคัญในระดับนโยบายควรเริ่มที่แผนจัดการ คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2550-2554 ซึ่งจะช่วยในการพิจารณาการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางให้กับ อปท. ได้ ตัวอย่างเช่น การจัดทำแผนแม่บทในแต่ละด้าน โดย อบจ. และคณะศึกษาของ อบจ. นอกจากนี้จะมีความสำคัญต่อการ กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ในเรื่องที่มีความรุนแรงแล้ว ยังจะช่วยในการพิจารณาตัดสินใจต่อการ ดำเนินการ เพื่อแก้ปัญหาภายในขอบเขตอำนาจของ อบจ. โดยไม่จำเป็นต้องให้ อปท. และเทศบาลร้องขอให้ ดำเนินการ

2.2.6 ปัจจุบันภายใน อบจ. ไม่มีส่วนงานด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม และไม่มีงบประมาณเพียงพอสำหรับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

ในการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมนั้น จำเป็นต้องมองในภาพรวมระดับจังหวัดด้วยเหตุนี้ อบจ. จึงมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่ง และจำเป็นที่จะต้องเพิ่มทั้งจำนวนบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อม และงบประมาณเพื่อดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

แม้ อบจ. พระนครศรีอยุธยา มีฝ่ายสิ่งแวดล้อมและผังเมือง ซึ่งปฏิบัติงานภายใต้การดำเนินงานของกองช่าง แต่เจ้าหน้าที่ทั้งหมด 4 คน ต่างรับผิดชอบงานในส่วน of ผังเมือง ทำให้ไม่มีเจ้าหน้าที่ในส่วน of สิ่งแวดล้อม ในขณะที่ อบจ.สมุทรสงคราม ยังไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรง โดยพบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 การจัดสรรงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของ อบจ.พระนครศรีอยุธยา คิดเป็นร้อยละ 0.2 ของงบประมาณทั้งหมด และของ อบจ.สมุทรสงคราม คิดเป็นร้อยละ 0.1⁴ ซึ่ง แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2550-2554 ได้เสนอแนะให้ อบท. ใช้งบประมาณ เพื่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ของงบประมาณรวมของ อบท. ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า อบท. จำเป็นต้องเพิ่มสัดส่วนงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมอีกมาก

2.2.7 จำนวนบุคลากรของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดไม่เพียงพอ (เช่น ด้านการจัดการน้ำเสีย และขยะมูลฝอย)

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทส.จ.) เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเป็นตัวแทนของกระทรวงในระดับจังหวัด มีหน้าที่ในการสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่จังหวัด ตามที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวง แต่ในทางปฏิบัติ บุคลากรที่มีจำนวนน้อยของ สำนักงาน ทส.จ. ต้องรับผิดชอบงานครอบคลุมในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งหมด ดังนั้น สำนักงาน ทส.จ. ควรจะต้องมีการเพิ่มบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ขยะมูลฝอย และน้ำเสีย เพื่อให้ครอบคลุมภารกิจของหน่วยงาน ดังเช่น ในสำนักงาน ทส.จ.พระนครศรีอยุธยา มีข้าราชการที่รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 คน โดย 2 คน รับผิดชอบงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วน 3 คนที่เหลือ รับผิดชอบงานด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งในกรณีนี้ ควรกำหนดให้มีข้าราชการอย่างน้อย 5 คน ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.2.8 อบท. ควรมีบทบาทหน้าที่เชิงรุกในแผนยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข

แผนยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข เป็นแผนเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของหมู่บ้านและชุมชน โดยจะดำเนินงานตามระบบการปกครอง คือ จังหวัด-อำเภอ-ตำบล-หมู่บ้าน เนื่องจากเป็นแผนที่จะดำเนินการภายในเขตพื้นที่ของ อบท. ดังนั้น เทศบาล และ อบต. ควรที่จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับแผนดังกล่าว และสร้างปฏิสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นระหว่าง อบท. อื่น ๆ และประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

⁴ ที่มา: ผลการสำรวจความคิดเห็นของ อบท. ภายใต้โครงการศึกษาของไจก้า ปี พ.ศ. 2550

2.2.9 ประชาชนในพื้นที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำและดำเนินการตาม PEQMP

จากการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ 1 มีผู้เสนอความคิดเห็นว่าประชาชนในพื้นที่ควรจะมีส่วนร่วมในการจัดทำ และดำเนินการตาม PEQMP

จากคู่มือการจัดทำ PEQMP-KPI ซึ่งจัดทำโดย สผ. ได้เสนอแนะให้มีการจัดตั้งคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน และมีผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้แทนจาก อปท. เป็นกรรมการ อย่างไรก็ตาม ในคู่มือนี้ไม่ได้กล่าวถึง การแต่งตั้งผู้แทนที่มาจากภาคประชาชนในท้องถิ่น โดยให้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ว่าราชการจังหวัด ด้วยเหตุนี้ จึงควรมีการพิจารณาปรับปรุงคู่มือดังกล่าว โดยพิจารณาถึงแนวทางที่จะให้ภาคประชาชนในท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

2.2.10 ข้อจำกัดในการเข้าถึงฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นครั้งที่ 1 มีผู้เสนอความคิดเห็นว่าควรปรับปรุงฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และให้สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลดังกล่าวได้โดยง่าย

ศูนย์ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งตั้งอยู่ใน ทส.จ. มีหน้าที่ในการตอบข้อคำถามของประชาชนและผู้ประกอบการในพื้นที่ แต่ปัจจุบันการดำเนินงานของศูนย์ฯ ยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร ส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม ยังไม่มีศูนย์ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมดังกล่าว

2.2.11 หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยังไม่

ดำเนินการในเรื่องของการส่งเสริมด้านการศึกษาเพื่อให้เกิดความตระหนักรู้ต่อสิ่งแวดล้อม และการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมที่เพียงพอและทั่วถึง

จากการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นครั้งที่ 1 มีผู้เสนอความคิดเห็นว่า หน่วยงานของรัฐควรส่งเสริมในเชิงรุกเกี่ยวกับการให้การศึกษา เพื่อให้เกิดความตระหนักรู้ต่อสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน และจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย โดยคณะผู้ศึกษาก็พบว่า ประชาชนต้องการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้นเช่นเดียวกัน

3. PEQMP

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. PEQMP จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

PEQMP-KPI ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้เสนอต่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 และผ่านการพิจารณาแล้ว แม้ว่าผลการประเมินคุณภาพ PEQMP-KPI ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับคะแนนดีมาก (จากเกณฑ์คะแนนทั้งหมด 6 ระดับ ได้แก่ ดีเยี่ยม ดีมาก ดีพอใช้ ไม่ดี และไม่ผ่าน) คณะกรรมการพิจารณาคุณภาพแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ให้ความเห็นว่าควรมีการปรับปรุงเนื้อหาในบางประเด็น (ดังได้กล่าวแล้วในบทที่ 1 หัวข้อ 1.2.2) ส่วนการจัดทำ PEQMP ฉบับนี้ ได้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ดังกล่าว และผลสะท้อนความเห็นและข้อเสนอแนะ ทั้งที่ได้จากแบบสอบถามและจากการสัมมนา เพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) PEQMP จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ครั้งที่ 3 ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2551 ในบทนี้จะสรุปเนื้อหาสาระของ PEQMP ซึ่งนำเสนอรายละเอียดไว้ในรายงานหลัก บทที่ 4

3.1 การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงโครงสร้างของ PEQMP-KPI¹

3.1.1 โครงสร้างของ PEQMP-KPI

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) และสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้จัดพิมพ์ คู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (ต่อไปนี้จะเรียกว่า คู่มือ PEQMP-KPI) เพื่อสนับสนุนการจัดทำ PEQMP-KPI ของแต่ละจังหวัด โดยจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้อาศัยคู่มือดังกล่าวเป็นแนวทางในการจัดทำ PEQMP-KPI เพื่อนำเสนอต่อ ทส. ในเดือนตุลาคม 2550 โดย PEQMP-KPI ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1	บทนำ
ส่วนที่ 2	สถานการณ์และปัญหาของจังหวัด
ส่วนที่ 3	รายละเอียดของ PEQMP-KPI
ส่วนที่ 4	ภาคผนวก

¹ PEQMP-KPI คือ แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด พ.ศ. 2551-2554 ที่จัดทำขึ้นโดยจังหวัดในปี พ.ศ. 2550 และเสนอต่อ ทส. เมื่อเดือนตุลาคม 2550

PEQMP คือ แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด พ.ศ. 2551-2554 ของ 2 จังหวัดนำร่อง ที่ปรับปรุงโดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วม

3.1.2 สรุปเนื้อหาของ PEQMP-KPI ที่ได้รับการปรับปรุง

คณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทยได้ร่วมกันปรับปรุงแก้ไข PEQMP-KPI ตาม
ข้อคิดเห็นของคณะกรรมการพิจารณาคุณภาพแผนปฏิบัติการฯ ซึ่งเนื้อหาของ PEQMP-KPI ที่ได้รับการปรับปรุง
และเปลี่ยนแปลงแก้ไขนั้น ปรากฏอยู่ใน PEQMP สรุปได้ดังตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 ภาพรวมของการปรับปรุงโครงสร้างของ PEQMP

PEQMP-KPI		PEQMP	
เนื้อหา (จากคู่มือ PEQMP-KPI)	เนื้อหา (เสนอโดยจังหวัด พระนครศรีอยุธยา)	เนื้อหา (ใช้หัวหน้าในส่วนที่มีการ เปลี่ยนแปลง)	ประเด็นที่ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง (โดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย)
ส่วน	หัวข้อ	ส่วน	หัวข้อ
ส่วนที่ 1 บทนำ	บทนำเข้าสู่การจัดทำ PEQMP-KPI และการลงนามของผู้ว่าราชการ จังหวัด	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ส่วนที่ 2 สถานการณ์และ ปัญหาของ จังหวัด	ข้อมูลพื้นฐาน ของจังหวัด	1) แม้ว่าจะมีการบรรยายข้อมูลการ จัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน แต่ยังไม่ ขาดข้อมูลเชิงพื้นที่ประกอบ ทำให้ ไม่สามารถระบุปัญหาและ พื้นที่ที่เกิดปัญหาได้อย่างชัดเจน	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มรายละเอียด รวมถึงเพิ่มข้อมูลเชิงพื้นที่ที่ใช้ ฐานข้อมูลระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพิ่มข้อมูลการคาดการณ์จำนวนประชากร การเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจ และการวิเคราะห์ผลกระทบจากการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม

PEQMP-KPI		PEQMP	
เนื้อหา (จากคู่มือ PEQMP-KPI)	เนื้อหา (เสนอโดยจังหวัด พระนครศรีอยุธยา)	เนื้อหา (ใช้ตัวหนา ในส่วนที่มีการ เปลี่ยนแปลง)	ประเด็นที่ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง (โดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย)
ส่วน	หัวข้อ	ส่วน	หัวข้อ
2) สถานการณ์ ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ของจังหวัด	ข้อมูลสถานการณ์การจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน นำเสนอโดย ให้แผนภูมิและรูปแบบตามที่ได้ ในคู่มือ PEQMP-KPI	2) สถานการณ์ และปัญหา ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ของจังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มรายละเอียด และเพิ่มข้อมูลพื้นที่ โดยใช้ฐานข้อมูล GIS ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บทบาทและบรรดาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละสาขา โดยให้ระบุปัญหาและมาตรการที่ต้องดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> บรรดา/วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน บรรดา/วิเคราะห์ความน่าจะเป็นของสถานการณ์ในอนาคตหากไม่มีการปรับปรุงสถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข (ปัญหาทั้งในปัจจุบันและในอนาคต) มาตรการป้องกันและวิธีแก้อีกๆ ปัญหา
	ความคิดเห็นของคณะกรรมการ พิจารณาคุณภาพแผนปฏิบัติการฯ		
	2. ควรเสนอสถานการณ์ฯ ที่บ่งชี้ สภาพปัญหา ระยะพื้นที่ที่เกิด ปัญหา วิเคราะห์สภาพปัญหาที่มี ผลกระทบต่อประชาชน รวมทั้ง แสดงความเชื่อมโยงของ สถานการณ์ปัจจุบัน และ ผลกระทบที่ได้รับ ให้ชัดเจน		
	3. ควรอธิบายการนำผลการทำ SWOT ไปกำหนดแนวทาง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้ ชัดเจน		

PEQMP-KPI		PEQMP
เนื้อหา (จากคู่มือ PEQMP-KPI)	เนื้อหา (เสนอโดยจังหวัด พระนครศรีอยุธยา)	
ส่วน หัวข้อ	หัวข้อ	ประเด็นที่ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง (โดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย)
3) การวิเคราะห์ สภาพปัญหา ปัจจุบัน และ ผลกระทบจากการ พัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม	การวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบัน และผลกระทบจากการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม นำเสนอด้วย ตารางที่ 20 ² (สรุปปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ และการป้องกันแก้ไข ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ) และตารางที่ 21 ² (สรุปปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ และการ ป้องกันแก้ไขปัญหาด้าน สิ่งแวดล้อม)	<p>3) สรุป สถานการณ์ และปัญหา ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ของจังหวัด</p> <ul style="list-style-type: none"> • สรุปปัญหาและผลกระทบจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ตามหัวข้อที่ 1) และ 2) โดยใช้ตาราง ตามรูปแบบที่ให้ไว้ในคู่มือ PEQMP-KPI ทั้งนี้ เนื้อหาในตารางให้อ้างอิงถึงข้อมูลเชิงพื้นที่ในหัวข้อที่ 2) • ชี้แจงให้ทราบว่าทุกประเด็นปัญหาไม่สามารถแก้ไขได้แล้วเสร็จภายในปีพ.ศ. 2554 แต่จังหวัดไม่ได้ละเลย โดยให้นำเนื้อหาในตารางมาสรุปในรูปแบบของแผนภูมิ “วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ประเด็นที่ควรดำเนินการ และแนวทางการดำเนินงาน” เพื่อแสดงให้เห็นถึงยุทธศาสตร์ระยะยาวในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด
ความคิดเห็นของคณะกรรมการ พิจารณาคุณภาพแผนปฏิบัติการฯ		

² ตารางที่ปรากฏในคู่มือ PEQMP-KPI

PEQMP-KPI		PEQMP	
เนื้อหา (จากคู่มือ PEQMP-KPI)	เนื้อหา (เสนอโดยจังหวัด พระนครศรีอยุธยา)	เนื้อหา (ใช้ตัวหนา ในส่วนที่มีการ เปลี่ยนแปลง)	ประเด็นที่ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง (โดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย)
ส่วน	หัวข้อ	ส่วน	หัวข้อ
4) การจัดลำดับ ความสำคัญ ของปัญหา	การจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหา และผลสรุปจากการ ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม นำเสนอด้วยตารางที่ 22 (การจัดลำดับความสำคัญของ ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม) ทั้งนี้ การประชุม ระดมความคิดเห็นจัดขึ้นพร้อมกับ การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด ด้วยวิธี SWOT Analysis		<ul style="list-style-type: none"> • อภิปรายเฉพาะปัญหาที่ควรจะดำเนินการแก้ไขภายในปี เป้าหมายของ PEQMP (พ.ศ. 2551 - 2554) • ใช้ผลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ภายใต้โครงการศึกษาฯ ของ ไจก้า ร่วมกับผลการจัดลำดับ ความสำคัญของปัญหาที่นำเสนอไว้ใน PEQMP-KPI ประกอบการตัดสินใจคัดเลือกปัญหามาตามลำดับความสำคัญ

PEQMP-KPI		PEQMP
เนื้อหา (จากคู่มือ PEQMP-KPI)	เนื้อหา (เสนอโดยจังหวัด พระนครศรีอยุธยา)	
ส่วน หัวข้อ	ส่วน หัวข้อ	ประเด็นที่ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง (โดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย)
5) การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดด้วยวิธี SWOT Analysis	ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดด้วยวิธี SWOT Analysis นำเสนอตามรูปแบบที่ระบุในคู่มือฯ	5) ไม่มีข้อเสนอแนะ
6) แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา	ปัญหาและมาตรการที่ต้องดำเนินการนำเสนอด้วยตารางที่ 25 ² (สรุปการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา) และตามด้วยตารางที่ 22 ² (การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในหัวข้อที่ 4)	6) การคัดเลือกแผนงานที่มีความสำคัญ เพื่อดำเนินการ ภายในปี พ.ศ. 2554 โดยอ้างอิงจากเนื้อหาในหัวข้อที่ 4) ● คัดเลือกเฉพาะแผนงานที่มีความสำคัญ เพื่อดำเนินการ ภายในปี พ.ศ. 2554 โดยอ้างอิงจากเนื้อหาในหัวข้อที่ 4)

PEQMP-KPI		PEQMP
เนื้อหา (จากคู่มือ PEQMP-KPI)	เนื้อหา (ใช้ตัวหนา ในส่วนที่มีการ เปลี่ยนแปลง)	
ส่วน หัวข้อ	ส่วน หัวข้อ	ส่วน หัวข้อ
ส่วนที่ 3 รายละเอียดของ PEQMP-KPI	เนื้อหา (เสนอโดยจังหวัด พระนครศรีอยุธยา) สรุปประเด็นปัญหาตามลำดับ ความสำคัญ ในหัวข้อที่ 4 ด้วย ตารางที่ 26 ⁷ (ประเด็นปัญหา วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงาน) ตารางที่ 27 ⁷ (แผนงาน โครงการ ปีที่ดำเนินการ งบประมาณ กิจกรรม ผลผลิต และ ตัวชี้วัด) ตารางที่ 28 ⁷ (สรุปแผนงาน โครงการ งบประมาณ ระยะเวลา และหน่วยงานผู้รับผิดชอบ) และ ตารางที่ 29 ⁷ (สรุปแผนงาน โครงการ และงบประมาณของ ส่วนกลางที่ดำเนินการในจังหวัด) มีการระบุถึงระบบสนับสนุนและ แนวทางการติดตามประเมินผล การดำเนินการตามแผนด้วย	เนื้อหา (โดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย) ประเด็นที่ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง (โดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย) เนื่องจากในปัจจุบัน ยังไม่มีแผนแม่บทระดับจังหวัดเพื่อการ จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมทุกกร สาขา จึงเป็นเรื่องยากที่จะจัดทำ PEQMP โดยละเอียดได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีระยะเวลาและทรัพยากรอย่างจำกัด ดังนั้นจึงเสนอให้จัดทำรายละเอียดของแผนตามแนวทาง ต่อไปนี้
ส่วนที่ 3	ความคืดเห็นของคณะกรรมการ พิจารณาคุณภาพแผนปฏิบัติการฯ 1. อธิบายความเชื่อมโยงระหว่าง ปัญหา และแผนงาน/โครงการ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่าง แผนงานและโครงการต่าง ๆ ให้ชัดเจน	ส่วนที่ 3

PEQMP-KPI		PEQMP	
เนื้อหา (จากคู่มือ PEQMP-KPI)	เนื้อหา (เสนอโดยจังหวัด พระนครศรีอยุธยา)	เนื้อหา (ใช้ตัวหนา ในส่วนที่มีการ เปลี่ยนแปลง)	ประเด็นที่ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง (โดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย)
ส่วน	หัวข้อ	ส่วน	หัวข้อ
			<ul style="list-style-type: none"> • คิดเลือกเฉพาะแผนงานที่สำคัญที่ระบุไว้ในหัวข้อที่ 6) • ใช้รูปแบบของตาราง PDM (Project Design Matrix: PDM) แสดงรายละเอียดของแผนงาน/โครงการสำคัญที่จะดำเนินการ • ตาราง PDM แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นปัญหาและโครงการที่ควรดำเนินการโดยเร่งด่วน (โครงการตามลำดับความสำคัญ) เพื่อแก้ไขปัญหา นั้น ๆ • เพิ่มเต็มรายละเอียดด้านที่คณะกรรมการฯ ระบุ ลงในตาราง PDM โดยเฉพาะในส่วนของงบประมาณ แหล่งที่มาของงบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานสนับสนุน ตัวชี้วัด และเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ • แสดงแผนการดำเนินงาน และประมาณการงบประมาณของแผนงาน/โครงการที่สำคัญ ตามตารางที่ 28² ที่ปรับปรุงใหม่ (สรุปแผนงาน โครงการ งบประมาณ ระยะเวลา และหน่วยงานผู้รับผิดชอบ)
		<p>ความคิดเห็นของคณะกรรมการพิจารณาคุณภาพแผนปฏิบัติการฯ</p> <p>2. จัดทำตารางเวลาดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ เพื่อกำกับให้เสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด</p> <p>3. ระบุแหล่งที่มาของงบประมาณ และ/หรือ งบประมาณสนับสนุน ของแต่ละแผนงาน/โครงการให้ชัดเจน</p> <p>4. ทส.จ. ควรกำหนดแผนงาน/โครงการ ที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัด หรือ ทส. เพื่อแก้ไขปัญหาที่สำคัญของจังหวัดให้ชัดเจน</p>	

		PEQMP-KPI		PEQMP	
ส่วนที่ 4 ภาคผนวก	เนื้อหา (จากคู่มือ PEQMP-KPI)	เนื้อหา (เสนอโดยจังหวัด พระนครศรีอยุธยา)	ความคิดเห็นของคณะกรรมการ พิจารณาคุณภาพแผนปฏิบัติการฯ	เนื้อหา (ใช้ตัวหนา ในส่วนที่มีการ เปลี่ยนแปลง)	ประเด็นที่ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง (โดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย)
	หัวข้อ	หัวข้อ		หัวข้อ	
			5. ควรระบุรายละเอียดของกลไก สนับสนุนการผลักดันแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติให้ชัดเจน และ ผลักดันแผนฯ ให้เป็น ส่วนหนึ่ง ของยุทธศาสตร์ การพัฒนา จังหวัด		
			6. ควรระบุรายละเอียดของ แนวทางการติดตามประเมินผล แผนงาน/โครงการ ให้ชัดเจน		
	รายละเอียด โครงการที่สำคัญ ของจังหวัด	ไม่มี		ส่วนที่ 4	อธิบายโครงการที่มีความสำคัญแต่ละโครงการ ที่อยู่ ภายใต้แผนงานที่สำคัญ ในเนื้อหาส่วนที่ 3
	ข้อมูลประกอบการ จัดทำ PEQMP	ไม่มี			ไม่มีข้อเสนอแนะ

3.2 สรุปเนื้อหา PEQMP ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ในส่วนนี้จะเป็นการสรุปเนื้อหา PEQMP ซึ่งได้ตัดทอนมาจากเนื้อหาในรายงานหลัก บทที่ 4 โดยเนื้อหาที่ไม่ได้นำมากล่าวถึงในหัวข้อนี้ได้แก่

ส่วนที่ 1 บทนำ

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ปัจจุบันและปัญหาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 1) ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด
- 2) สถานการณ์และปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด
- 5) การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด โดยวิธี SWOT Analysis

ส่วนที่ 4 ภาคผนวก

3.2.1 ตัวชี้วัดหลักที่ใช้บ่งชี้สถานการณ์ปัจจุบันด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตัวชี้วัดหลักที่ใช้บ่งชี้สถานการณ์ปัจจุบันด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปได้ดังตารางที่ 3-2

ตารางที่ 3-2 ตัวชี้วัดหลักที่ใช้บ่งชี้สถานการณ์ปัจจุบันด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ตัวชี้วัดหลัก
คุณภาพน้ำ ³	<ul style="list-style-type: none"> ● แม่น้ำน้อย: ประเภทที่ 4 ● แม่น้ำลพบุรี: ประเภทที่ 5 ● แม่น้ำป่าสัก: ประเภทที่ 4 ● แม่น้ำเจ้าพระยา: ประเภทที่ 4
คุณภาพอากาศ	ดัชนีคุณภาพอากาศเฉลี่ยรายปี ⁴ : ระดับ 65 ในปี พ.ศ. 2550
ขยะมูลฝอย	อัตราการเกิดขยะมูลฝอย ⁵ ในปี พ.ศ. 2548 <ul style="list-style-type: none"> ● ในเขตเทศบาล: 0.995 กก./วัน/คน ● ในเขต อบต.: 0.602 กก./วัน/คน
กากของเสียและของเสียอันตราย	<ul style="list-style-type: none"> ● ขยะติดเชื้อ⁶: 0.739 ตัน/วัน ● ของเสียอันตรายจากชุมชน: 0.380 ตัน/วัน ● ขยะอันตรายจากอุตสาหกรรม⁷: 224 ตัน/วัน

³ ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำในปี พ.ศ. 2549 โดยกรมควบคุมมลพิษ ทั้งนี้การกำหนดประเภทแหล่งน้ำผิวดิน แสดงรายละเอียดไว้ในบทที่ 4 ของรายงานหลัก

⁴ AQI เป็นตัวชี้วัดระดับคุณภาพของอากาศในบรรยากาศ (Ambient Air) เพื่อรายงานมลพิษในบรรยากาศรายวันที่ ณ จุดตรวจวัด แสดงรายละเอียดไว้ในบทที่ 4 ของรายงานหลัก

⁵ ที่มา: รายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ปี 2549 สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 6 นนทบุรี

⁶ ประเมินจากอัตราการเกิดขยะติดเชื้อของกรุงเทพมหานคร

⁷ แสดงรายละเอียดไว้ในบทที่ 4 ของรายงานหลัก

3.2.2 สถานการณ์ปัจจุบันและประเด็นปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เนื้อหาในส่วนนี้ สอดคล้องกับเนื้อหาในส่วนที่ 2 สถานการณ์และปัญหาการบริหารจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด และส่วนที่ 3 สรุปสถานการณ์และปัญหาด้านการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่นำเสนอไว้ใน PEQMP

1) สถานการณ์และปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตามรูปแบบตารางที่ให้ไว้ในคู่มือ PEQMP-KPI สามารถสรุปสถานการณ์และปัญหา
ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรายสาขา ซึ่งเป็นผลจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ได้ดัง
ตารางที่ 3-3 และ 3-4

ตารางที่ 3-3 สรุปประเด็นปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ และมาตรการดำเนินการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติ	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	การป้องกันแก้ไขที่ผ่านมา	มาตรการที่ควรดำเนินการในระยะต่อไป
I. ทรัพยากรดินและที่ดิน	การลดลงของที่ดิน เช่น พื้นที่ชุ่มน้ำและทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ตามธรรมชาติ รวมถึงการขุดหน้าดิน และการกัดเซาะที่มากขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> รูปที่ 4-11 ในรายงานหลัก (แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน) รูปที่ 4-15 ในรายงานหลัก (แผนที่แสดงตำแหน่งบ่อน้ำและบ่อทราย) 	<p>ความต้องการดินและทรายเพื่อใช้ในการถมที่มีอยู่มาก</p> <ul style="list-style-type: none"> การเพิ่มรอบทำนาข้าวต่อปี ทำให้ต้องเพิ่มปริมาณการใช้ปุ๋ยและสารเคมี ความตื่นตัวสร้างความเสี่ยงต่อสภาพดิน โดคมีคาร์บอนในชั้นน้ำบาดาล ซึ่งเป็นผลมาจากที่ดินถมอุทกศาสตร์รบกวนน้ำบาดาลมาใช้มากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> การลดลงของทรัพยากรธรรมชาติและพื้นที่ทำกินที่ป้องกันน้ำท่วม อาจก่อให้เกิดปัญหาดินถล่มในพื้นที่ใกล้เคียง 	<p>สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด กำกับดูแล และอพท. ตรวจสอบในเบื้องต้นก่อนอนุมัติให้ดำเนินการ</p>	<p>ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงทั้งในเรื่องของสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> เผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชน เพื่อให้ทราบถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการอนุรักษ์ดินที่เหมาะสม พัฒนามาตรฐานการนำน้ำบาดาลมาใช้ประโยชน์ เพื่อควบคุมไม่ให้มีการสูบน้ำมาใช้มากเกินไป
	ความเสี่ยงต่อโทรคมนาคม	อำเภอบางบาล อำเภอผักไห่ อำเภอลาดบัวหลวง อำเภออัม্বน้อย อำเภอนครหลวง	<ul style="list-style-type: none"> การเพิ่มรอบทำนาข้าวต่อปี ทำให้ต้องเพิ่มปริมาณการใช้ปุ๋ยและสารเคมี ความตื่นตัวสร้างความเสี่ยงต่อสภาพดิน โดคมีคาร์บอนในชั้นน้ำบาดาล ซึ่งเป็นผลมาจากที่ดินถมอุทกศาสตร์รบกวนน้ำบาดาลมาใช้มากขึ้น 	<p>ความเสี่ยงโทรคมนาคมให้ผลผลิตทางการเกษตรลดลง</p>	<p>สำนักงานเกษตรจังหวัด ส่งเสริมให้ทำการเกษตรอินทรีย์</p>	<ul style="list-style-type: none"> เผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชน เพื่อให้ทราบถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการอนุรักษ์ดินที่เหมาะสม พัฒนามาตรฐานการนำน้ำบาดาลมาใช้ประโยชน์ เพื่อควบคุมไม่ให้มีการสูบน้ำมาใช้มากเกินไป
	การพังทลายจากการกัดเซาะของแม่น้ำ และช่องทางน้ำที่ลาดชัน รวมถึงปัญหา	ครอบคลุมทั้งจังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> ไม่มีแนวป้องกันริมตลิ่ง ความถี่ของการสัญจรทาง 	<ul style="list-style-type: none"> เสี่ยงต่อการเกิดความเสียหายต่อที่ดิน และทรัพย์สิน 	-	<p>ให้มีการป้องกันการพังทลายของริมตลิ่ง</p>

ทรัพยากรธรรมชาติ	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	การป้องกันแก้ไขที่ผ่านมา	มาตรการที่ต้องดำเนินการในระยะต่อไป
	ตะกอนดินที่ทับถมในก้นแม่น้ำและช่องทางน้ำ		แม่น้ำและช่องทางน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> ปัญหาด้านปริมาณน้ำท่วมและความเสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วม 		
2. ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า	การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง	ครอบคลุมทั้งจังหวัด	ไม่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง	สิ่งแวดล้อมเมืองเสื่อมโทรม	-	สนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง
3. ทรัพยากรน้ำ	เกิดน้ำท่วมในฤดูฝน	บริเวณรอบนอกของแหล่งมรดกโลก และตลอดแนวแม่น้ำสายหลัก	ทั่วทั้งจังหวัดเป็นพื้นที่ราบต่ำและเป็นแหล่งรับน้ำที่ไหลมาจากภาคเหนือ	ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากน้ำที่ท่วมขังเป็นระยะเวลานาน	ชุดออกดูแล และพัฒนาระบบป้องกันอุทกภัยเพื่อคุ้มครองพื้นที่ที่เป็นแหล่งมรดกโลก	จัดทำแผนแม่บทป้องกันกรลดและแก้ไขปัญหอุทกภัยของทั้งจังหวัด
	คลองธรรมชาติและคลองขุดไม่ได้รับการบำรุงรักษาเท่าที่ควร	ครอบคลุมทั้งจังหวัด	ไม่มีระบบการบำรุงรักษาแหล่งน้ำในภาพรวมของจังหวัด	ก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วมและปริมาณน้ำใช้ไม่เพียงพอกับความต้องการ	-	<ul style="list-style-type: none"> ฟื้นฟูและปรับปรุงคลองธรรมชาติและคลองขุด สนับสนุนกิจกรรมในการกำจัดผักตบชวา
4. ทรัพยากรธรณี	ก่อให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากการใช้ประโยชน์จากบ่อภาคหลังจากการตัดภาคดินและทรายไปใช้ประโยชน์แล้ว	จุดที่ 4-15 ในรายงานหลัก (แผนที่แสดงตำแหน่งบ่อดิน และบ่อทราย)	ความต้องการดินและทรายเพื่อใช้ในการถมที่มีสูงมาก	<ul style="list-style-type: none"> เนื่องจากมีหลายบ่อที่ใช้เป็นที่กำจัดขยะโดยไม่มีมาตรการป้องกันที่เหมาะสม ทำให้เกิดผลกระทบต่อพื้นที่โดยรอบ 	-	<ul style="list-style-type: none"> ติดตามตรวจสอบของบ่อทิ้งบ่อที่เข้าทำประโยชน์ การประเมิน และให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาและใช้ประโยชน์จากบ่อดังกล่าวที่มีความเหมาะสม

ทรัพยากรธรรมชาติ	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	การป้องกันแก้ไขที่ผ่านมา	มาตรการที่ควรดำเนินการในระยะต่อไป
จังหวัดพระนครศรีอยุธยาไม่มีอาณาเขตติดกับทะเล						
5. ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง				<ul style="list-style-type: none"> อาจก่อให้เกิดปัญหาดินถล่มในพื้นที่ใกล้เคียง 		
6. ความหลากหลายทางชีวภาพ	ขาดการกำกับดูแล และ ความตระหนักต่อการสงวน รักษาความหลากหลายทาง ชีวภาพ โดยเฉพาะพื้นที่ ชุ่มน้ำ และเขตห้ามล่า สัตว์ป่า	วัดตาลอน อำเภอบางปะหัน	ขาดการเอาใจใส่ดูแลชุมชน	การลดลงของจำนวน ประชากรนกที่ใกล้จะ สูญพันธุ์	พระภิกษุ และชาวบ้านใน บริเวณวัดช่วยกันดูแล	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำแผนอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ สนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานดำเนินการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในเชิงรุก

ตารางที่ 3-4 สรุปประเด็นปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ และมาตรการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	แนวทางการดำเนินการที่ตามมา	แนวทางการดำเนินการในระยะต่อไป
1. คุณภาพน้ำ	ไม่สามารถรับรองถึงความปลอดภัยและคุณภาพของน้ำประปา	อุปกรณ์เครื่องจักรที่ใช้ในการจ่ายน้ำชำรุดบ่อยครั้ง จึงทำให้เกิดการปนเปื้อนของมลพิษทางน้ำ ดูรูปที่ 4-23 ในรายงานหลัก (แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งโรงกรองน้ำ)	การบำบัดน้ำเสียไม่เหมาะสม และ/หรือ ยังไม่มีการบำบัดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดประเภทต่างๆ	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มค่าใช้จ่ายในกระบวนการกรองน้ำ น้ำที่ผ่านกระบวนการกรองมีคุณภาพลดลง 	-	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำแผนให้บริการนำประปาทันทีในจังหวัด จัดทำแผนแม่บทการจัดการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค
	คุณภาพน้ำตามแหล่งน้ำสาธารณะไม่ได้รับการดูแลรักษา	แหล่งน้ำสาธารณะหลายแห่งได้รับผลกระทบจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ ดูรูปที่ 4-22 ในรายงานหลัก (แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ)	การบำบัดน้ำเสียไม่เหมาะสม และ/หรือ ยังไม่มีการบำบัดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดประเภทต่างๆ	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มค่าใช้จ่ายในกระบวนการกรองน้ำ น้ำที่ผ่านกระบวนการกรองมีคุณภาพลดลง 	-	<ul style="list-style-type: none"> สำรวจแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทต่างๆ จัดทำแผนการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ

สิ่งแวดล้อม	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	แนวทางการดำเนินการที่นำมา	แนวทางดำเนินการในระยะต่อไป
2. คุณภาพอากาศ	ฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM10) มีค่าเกินมาตรฐานเฉลี่ย 11-16 วันต่อปี	พื้นที่การเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> การเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ยานพาหนะบนท้องถนน 	ผลกระทบด้านสุขภาพอนามัยต่อประชาชนในบริเวณใกล้เคียง	ขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ผลักดันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือในการกำจัดของเสียจากการเกษตรอย่างเหมาะสม
	ฝุ่นและควัน ที่เกิดจากท้ายขีปนาวุธ รวมถึงฝุ่นควัน และกลิ่นที่โรงงานอุตสาหกรรมปล่อยออกมา	รูปที่ 4-26 ในรายงานหลัก (แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งทำเทียบเรือ)	การบรรทุกและขนถ่ายสินค้าประเภทถ่านหินและแป้งของรถแบคโฮบริเวณทำเทียบเรือ ทำให้เกิดฝุ่นและควัน	ผลกระทบด้านสุขภาพอนามัยต่อประชาชนในบริเวณใกล้เคียง	สำนักงานขนส่งทางน้ำ และพาณิชย์ชนกวิจิงหวัดประสานงานกับทำเทียบเรือต่าง ๆ เพื่อร่วมกันกำหนดมาตรการควบคุมก่อนการออกไปอนุญาตให้ดำเนินการ	หน่วยงานที่มีอำนาจในการออกใบอนุญาตประกอบกิจการทำเรือควรติดต่อผู้ประกอบการให้ดำเนินการตามมาตรการป้องกัน การติดตั้งเครื่องดักฝุ่น หรือการปลูกต้นไม้ เพื่อป้องกันมลพิษทางอากาศ
	ยังไม่มีการติดตามตรวจวัดปริมาณมลพิษทางอากาศที่เกิดจากแหล่งกำเนิดที่เคลื่อนที่ได้ เช่น รถยนต์	ครอบคลุมทั้งจังหวัด	ขาดการติดตามตรวจวัดปริมาณมลพิษที่เกิดจากแหล่งกำเนิดที่เคลื่อนที่ได้	ไม่มีการประเมินผลกระทบด้านมลพิษทางอากาศที่เกิดจากแหล่งกำเนิดที่เคลื่อนที่ได้ โดยเฉพาะตามเส้นทางที่รถบรรทุกวิ่งผ่าน	-	ตรวจวัดคุณภาพอากาศตามเส้นทางสายหลักอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบผลกระทบที่เกิดจากยานพาหนะ และแหล่งกำเนิดที่เคลื่อนที่ได้
3. คุณภาพเสียง	เสียงดังจากทำเทียบเรือ ขนถ่ายสินค้า และโรงงานอุตสาหกรรม	รูปที่ 4-26 ในรายงานหลัก (แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งทำเทียบเรือ)	กิจกรรมการบรรทุกและขนถ่ายสินค้าจากเรือ โดยใช้รถบรรทุก รถแบคโฮ และ	ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในบริเวณใกล้เคียง	สำนักงานขนส่งทางน้ำ และพาณิชย์ชนกวิจิงหวัดประสานงานกับทำเทียบเรือ	สำนักงานขนส่งทางน้ำและพาณิชย์ชนกวิจิงหวัด ควรมีการควบคุมอย่างเข้มงวด ก่อนออก

สิ่งแวดล้อม	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	แนวทางการดำเนินการที่ผ่านมา	แนวทางดำเนินการในระยะต่อไป
4. ขยะมูลฝอย	สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยส่วนใหญ่ใช้วิธีการจัดขยะมูลฝอยแบบเทกอง	รูปที่ 4-30 ในรายงานหลัก (แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่อยู่ในเขตพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วม)	ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเจ้าหน้าที่ อบต. ยังขาดความรู้ในเรื่องระบบกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล จึงไม่เห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว	<ul style="list-style-type: none"> การปนเปื้อนของน้ำผิวดิน และน้ำใต้ดิน จากน้ำชะขยะมูลฝอย มลพิษทางอากาศที่เกิดจากการเผาขยะ 	เรือต่าง ๆ เพื่อร่วมกันกำหนดมาตรการควบคุมก่อนการออกใบอนุญาตให้ดำเนินการ	ใบอนุญาตให้ดำเนินการดำเนินการให้เป็นไปตามโครงการที่เสนอไว้ในแผนแม่บทของ อบจ.
	การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างไม่เหมาะสม	อปท. เกือบทุกแห่ง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ขาดความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมและยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> การกำจัดขยะมูลฝอยอย่างไม่ถูกหลักสุขาภิบาล เช่น การเทกอง กิจกรรม 3Rs (การลด การใช้ การรีไซเคิล และการนำกลับมาใช้ใหม่) ยังไม่มีความเท่าที่ควร 	-	ดำเนินการให้เป็นไปตามโครงการที่เสนอไว้ในแผนแม่บทของ อบจ.

สิ่งแวดล้อม	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	แนวทางการดำเนินการที่นำมา	แนวทางดำเนินการในระยะต่อไป
5. อากาศของเสีย และของเสียอันตราย	ปริมาณการเกิดของเสียอันตรายจากโรงงานอุตสาหกรรมในปี 2548 มีประมาณ 224 ตัน/วัน และไม่มีขี้อลูมิเนียมกำจัดของเสีย ดังกล่าว ซึ่งหากมีการจัดการที่ไม่เหมาะสมก็อาจก่อให้เกิดผลกระทบได้อย่างมีนัยสำคัญ	ครอบคลุมทั้งจังหวัด	ไม่มีการศึกษาเพื่อประเมินสถานการณ์ปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> การจัดการของเสียอันตรายอย่างไม่เหมาะสมก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในเขตเมือง การถือครองพื้นที่ของเสียอันตรายอย่างผิดกฎหมายเพิ่มมากขึ้น 	-	<ul style="list-style-type: none"> ดำเนินการตรวจสอบของเสียภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะของเสียอันตราย โดยร่วมมือกับ สนง. อุตสาหกรรมจังหวัด จัดลำดับความสำคัญในการกำจัดของเสียอันตรายภาคอุตสาหกรรม
6. สิ่งแวดล้อมเมือง	พื้นที่เมืองมีการขยายตัวอย่างไร้ทิศทาง และมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความแออัดทางกายภาพ และเป็นการทำลายทัศนียภาพ โดยเฉพาะการขยายตัวของแหล่งที่	อำเภออุทัย อำเภอบางปะอิน อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอเสนา อำเภอนครหลวง	ไม่มีการศึกษาเพื่อประเมินสถานการณ์ปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> การจัดการเขตติดเชื่ออย่างไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของจังหวัด 	-	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมกิจกรรมการให้ความรู้ด้านการจัดการเขตติดเชื่อที่เหมาะสม โดยเน้นที่แหล่งกำเนิดเป็นสำคัญ พัฒนาพื้นที่ชุมชนให้สอดคล้องกับผังเมืองรวมจังหวัด ภาครัฐและประชาชนควรร่วมมือกันพัฒนาบริเวณริมถนน ให้เป็นพื้นที่สีเขียวหรือเป็นส่วนสาธารณะ และ

สิ่งแวดล้อม	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	แนวทางการดำเนินการที่ผ่านมา	แนวทางดำเนินการในระยะต่อไป
7. แหล่งที่มีคุณค่าทางธรรมชาติและวัฒนธรรม	อยู่อาศัย ที่อยู่ใกล้กับนิคมอุตสาหกรรมที่ยังขาดความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน	รูปที่ 4-34 และตารางที่ 4-78 ในรายงานหลัก (แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งแหล่งธรรมชาติและแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและตารางแสดงรายละเอียด)	การใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เหมาะสม การเปลี่ยนแปลงค่านิยมแบบดั้งเดิมในสังคมไทย การขาดความตระหนักของผู้ประกอบการสร้างสาธารณูปโภค และแหล่งมลพิษต่าง ๆ	ความเสื่อมโทรมของแหล่งที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามหลักการแผนแม่บทเมืองประวัติศาสตร์ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	<ul style="list-style-type: none"> ให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเกี่ยวกับการคุ้มครองแหล่งที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม โดยผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของชุมชน ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของการเป็นแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยว ที่สามารถนำรายได้มาใช้ในการบำรุงรักษา จัดการ และอนุรักษ์ เสริมสร้างศักยภาพแก่เจ้าหน้าที่ของ อบต.
	การอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ยังไม่เพียงพอ และเหมาะสม	ครอบคลุมทั้งจังหวัด	การใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เหมาะสม การลดลงของการดำเนินชีวิตแบบดั้งเดิมในสังคมไทย ขาดความตระหนักต่อสาธารณะ การก่อสร้างสาธารณูปโภค และสร้างมลพิษ	ความเสื่อมโทรมของแหล่งที่มีคุณค่าทางธรรมชาติ	-	<ul style="list-style-type: none"> ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของการเป็นแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยว ที่สามารถนำรายได้มาใช้ในการบำรุงรักษา จัดการ และอนุรักษ์ เสริมสร้างศักยภาพแก่เจ้าหน้าที่ของ อบต.

สิ่งแวดล้อม	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	แนวทางการดำเนินการที่ผ่านมา	แนวทางดำเนินการในระยะต่อไป
8. ภาวะโลกร้อน	<p>มาตรการที่กำหนดไว้ภายใต้ยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ ยังเสนอแนะไม่เพียงพอ โดยเฉพาะไม่มีการเสนอให้มีการปลูกป่าทดแทนต่างๆ ที่พื้นที่ป่าเหลืออยู่น้อยมาก</p> <p>ทุ่งหญ้า/พื้นที่ชุ่มน้ำลดลงอย่างเห็นได้ชัด</p> <p>บริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยยังคงดำเนินการแบบทกอง ทั้ง ๆ ที่เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดก๊าซเรือนกระจก และแทบจะไม่มีมาตรการบังคับกรรม 3Rs คือ การลดการใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่</p>	ครอบคลุมทั้งจังหวัด	ขาดความรู้ความเข้าใจในประเด็นปัญหาจากภาวะโลกร้อน	ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม	-	<p>ให้มีการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ใน “ยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ” โดยเฉพาะเรื่องต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • เพิ่มพื้นที่ป่า ด้วยการปลูกป่าทดแทน • ให้มีการบังคับใช้กฎหมายการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณที่สวนรักษาไว้เป็น “ทุ่งหญ้า/พื้นที่ชุ่มน้ำ” ซึ่งจะช่วยควบคุมปัญหาน้ำท่วมจากการพัฒนาพื้นที่ที่ได้ • ดำเนินการจัดกาขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล และส่งเสริมกิจกรรม 3Rs ผ่านการประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้ โดยร่วมมือกับ สสจ.6

2) วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ประเด็นที่ควรดำเนินการ และแนวทางดำเนินการ

การจะดำเนินงานให้เป็นไปตามประเด็นต่างๆ และแนวทางดำเนินการทั้งหมด ที่ระบุไว้ใน PEQMP ให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2554 เป็นเรื่องยากในทางปฏิบัติ ดังนั้น จึงควรสื่อให้เห็นภาพของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่จังหวัดต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต โดยแสดงเป็นวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ประเด็นที่ควรดำเนินการ และแนวทางดำเนินการ ทั้งนี้ ในส่วนของวิสัยทัศน์ และเป้าหมาย จะต้องสะท้อนความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และควรนำเสนอไว้ในรายงานเพื่อให้เกิดการอภิปรายอย่างกว้างขวาง สำหรับประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวในข้างต้น สรุปได้ดังนี้

2.1) วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์

(1) วิสัยทัศน์

ร่วมอนุรักษ์แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการพัฒนาอุตสาหกรรม เพื่อความสมดุลและยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม และสังคมที่เป็นสุข

(2) เป้าหมาย

(2.1) การอนุรักษ์แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมควบคู่กับการพัฒนาอุตสาหกรรม

โดยมีประเด็นที่ควรดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

- การจัดเตรียมความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม โดยสอดคล้องกับความต้องการของประชากร
- การเพิ่มขึ้นของผลผลิตจากการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรที่มีอยู่ร้อยละ 87 ของจังหวัด
- การส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- การปกป้องความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม อันเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว
- การส่งเสริมอุตสาหกรรมที่มีการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านและทรัพย์สินของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ
- การสร้างสิ่งแวดล้อมเมืองให้น่าอยู่ ร่วมกับการอนุรักษ์แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม
- การอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์จากแหล่งมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

(2.2) การพัฒนาสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย และความอุดมสมบูรณ์ ของสังคม

โดยมีประเด็นที่ควรดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

- การจัดให้มีน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัยสำหรับประชาชน
ในจังหวัด
- การรักษาคุณภาพน้ำที่ดี และปลอดภัย
- การก่อสร้างระบบจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมและยั่งยืน
- การรักษาคุณภาพอากาศที่ดี
- การป้องกันผลกระทบจากเสียง และความสั่นสะเทือน
- การก่อสร้างระบบที่เหมาะสมสำหรับการจัดการของเสีย
อันตราย
- การจัดทำระบบเพื่อเตรียมรับมือกับปัญหาโลกร้อน

(2.3) การพัฒนาจังหวัดควบคู่กับการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ

โดยมีประเด็นที่ควรดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

- การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดินและที่ดินอย่างมี
ประสิทธิภาพ รวมถึงการอนุรักษ์ตามลักษณะของพื้นที่
- การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้
- การป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในจังหวัด
โดยจัดวางระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- การจัดทำและบำรุงรักษาระบบการจัดการทรัพยากรธรณี
(บ่อทราย)
- การปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ

(3) กลยุทธ์

กลยุทธ์ทั้ง 6 กลยุทธ์ต่อไปนี้ กำหนดขึ้นโดยใช้แผนจัดการคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2550-2554 เป็นแนวทางในการจัดทำ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้เสนอไว้ข้างต้น

- กลยุทธ์ที่ 1** เปิดเผยข้อมูลและความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่สาธารณะ และร่วมเป็นเจ้าของข้อมูล
รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ให้มีการเผยแพร่ข้อมูลพื้นฐานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชนในจังหวัด สร้างความตระหนักและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีความเข้าใจอย่างชัดเจนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ลดลงจนส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการดำรงชีพ เพื่อที่ประชาชนอาจจะได้ติดตาม ตรวจสอบ และเฝ้าระวังป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้ด้วยตัวเอง และเพื่อให้เกิดความตระหนักในเรื่องดังกล่าว จึงควรส่งเสริมให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่สาธารณะ นอกจากนี้ ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยองค์ประกอบของคณะกรรมการ ควรแต่งตั้งผู้แทนจากชาวบ้าน และผู้ประกอบการ เพื่อให้สามารถเข้าร่วมประชุมในการประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินงานตาม PEQMP

กลยุทธ์ที่ 2

เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ให้มีความชัดเจนในเรื่องอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อไม่ให้เกิดภารกิจที่ซ้ำซ้อนกันของหน่วยงาน ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งในการติดต่อประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน ทั้งนี้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรมีเอกภาพและเป็นสาธารณะ นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่

กลยุทธ์ที่ 3

ขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเชิงรุก

เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการด้วย และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกกระเบียบ ข้อบังคับ ที่จะเอื้อให้เกิดความเข้มแข็งแก่หน่วยงานในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ให้มีการสนับสนุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ด้อยศักยภาพ โดยผลักดันให้มีการร่วมลงทุน และร่วมกันในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมี อบจ. เป็นแกนนำ

กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเท่าเทียมกัน
และสามารถเข้าถึงระดับรากหญ้า เพื่อลดความยากจน

ให้มีการใช้มาตรการสมประโยชน์ (win-win) ซึ่งเป็นมาตรการที่
ผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนได้รับผลประโยชน์ เพื่อเป็นการเสริม
พลังประชาชนในพื้นที่ บนพื้นฐานหลักการที่ว่า ผู้ได้รับ
ผลประโยชน์เป็นผู้จ่าย

กลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและ
ยั่งยืน

ให้มีการพัฒนากลไกเกี่ยวกับภาระค่าใช้จ่ายที่จะใช้ในการฟื้นฟู
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการร่วมมือกันระหว่าง
ประชาชนในพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการออกกฎ
ข้อบังคับ เพื่อบังคับให้มีการจ่ายเงินแก่หน่วยงานที่ดำเนินการ
จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ ให้มีการเผยแพร่หลักสูตรการเรียน-การสอน สำหรับ
เยาวชน และองค์ความรู้ในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม โดยผ่านกระบวนการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งใน
ลักษณะที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ รวมทั้งมีการ
ศึกษาวิจัย และพัฒนาในเชิงรุกที่คำนึงถึงการใช้ประโยชน์จาก
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนและมี
ประสิทธิผล

กลยุทธ์ที่ 6 ให้มีการอนุรักษ์ ดูแล และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ที่คำนึงถึงความ
สมดุลและยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม

ให้มีการอนุรักษ์ ดูแล และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมโดยใช้มาตรการทาง
สังคม ตามหลักการ ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pay
Principle :PPP) และผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นผู้จ่าย (Beneficiary
Pay Principle: BPP) และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ
ผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงให้มี
การจัดการพื้นที่คุ้มครองที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ และมี
การจัดการแหล่งอาศัยของสัตว์ป่าตามประเภทของชนิดป่า

**2.2) ภาพของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่ควรจะ
ดำเนินการ และแนวทางดำเนินการ**

ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่กล่าวในข้างต้น รวมถึงประเด็นที่ควรจะดำเนินการ และ
แนวทางดำเนินการ จะสื่อให้เห็นภาพของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่จังหวัด
พระนครศรีอยุธยาต้องการจะให้เกิดขึ้นในอนาคต ดังแสดงในรูปที่ 3-1

3.2.3 การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

เนื้อหาในส่วนนี้ สอดคล้องกับเนื้อหาในส่วนที่ 2 สถานการณ์และปัญหาของจังหวัด หัวข้อที่ 4) การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ที่นำเสนอไว้ PEQMP

ดังที่กล่าวในข้างต้นว่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีประเด็นปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหลายเรื่องที่ต้องดำเนินการแก้ไข แม้ว่าจะมีข้อจำกัดทั้งในด้านงบประมาณและบุคลากร ดังนั้น ในหัวข้อนี้จะวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญ ซึ่งควรดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2554 ภายใต้ PEQMP ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (พ.ศ. 2551-2554)

1) การสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

1.1) กลุ่มเป้าหมาย

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียใน 4 กลุ่มเป้าหมาย ผลที่ได้จากกลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 4 กลุ่มดังกล่าว ได้นำมารวบรวม ศึกษาเพิ่มเติม และวิเคราะห์ ดังแสดงในตารางที่ 3-5

ตารางที่ 3-5 กลุ่มเป้าหมายที่สำรวจความคิดเห็น

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน (แห่ง)
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	54
ประชาชน (ครัวเรือน)	226
ผู้ประกอบการ	97
องค์กรเอกชน	5

1.2) ปัญหาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

ปัญหาที่รุนแรงส่วนใหญ่ใน อปท. ดังแสดงในตารางที่ 3-6

ตารางที่ 3-6 ปัญหาที่พบใน อปท.

กลุ่มเป้าหมาย	ปัญหาที่รุนแรงมาก อันดับ 1	คิดเป็น ร้อยละ (%)	ปัญหาที่รุนแรงมาก อันดับ 2	คิดเป็น ร้อยละ (%)
อปท.	ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	41.1	ความด้อยศักยภาพในการบริหารงานของ อปท.	29.6
ประชาชน	ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	44.7	การชะลอตัวทางเศรษฐกิจ	31.4
ผู้ประกอบการ	การชะลอตัวทางเศรษฐกิจ	45.4	ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	39.2
องค์กรพัฒนาเอกชน	ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	40.0	ความด้อยศักยภาพในการบริหารงานของ อปท.	20.0

1.3) ปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่รุนแรง ตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย แสดงในตารางที่ 3-7 โดย “คำร้อยละที่แสดงในตาราง” เป็นอัตราส่วนของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เลือกคำตอบ “ข้อ 4 รุนแรงมาก” จากตัวเลือกที่มีอยู่ทั้งหมด 6 ข้อ คือ 1.ไม่รุนแรง 2.รุนแรงน้อย 3.รุนแรงปานกลาง 4.รุนแรงมาก 5.เลือกไม่ได้ และ 6.ไม่มีความเห็น

ตารางที่ 3-7 ปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลุ่มเป้าหมาย	ปัญหาที่รุนแรงมาก อันดับ 1	คิดเป็น ร้อยละ (%)	ปัญหาที่รุนแรงมาก อันดับ 2	คิดเป็น ร้อยละ (%)
อปท.	การจัดการทรัพยากรน้ำ	53.7	การจัดการขยะมูลฝอย	42.6
ประชาชน	การจัดการทรัพยากรน้ำ	38.5	ภาวะโลกร้อน/การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	19.5 ^{*1}
ผู้ประกอบการ	การจัดการทรัพยากรน้ำ	35.1	ภาวะโลกร้อน/การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	15.5 ^{*1}
องค์กรเอกชน	การจัดการขยะมูลฝอย	60.0 ^{*2}	การจัดการทรัพยากรน้ำ	60.0 ^{*2}

หมายเหตุ:

- *1 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ที่ตอบว่าปัญหาคุณภาพน้ำ เป็นปัญหารุนแรงระดับ “ข้อ 4 รุนแรงมาก” มีมากกว่าเล็กน้อยของผู้ที่ตอบว่าเป็นเรื่องปัญหาภาวะโลกร้อน อย่างไรก็ตาม จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ที่ตอบว่าปัญหาภาวะโลกร้อน เป็นปัญหารุนแรงระดับ “ข้อ 3 รุนแรงปานกลาง” มีมากกว่าผู้ที่ตอบว่าเป็นปัญหาคุณภาพน้ำอย่างชัดเจน ดังนั้น ปัญหาภาวะโลกร้อนที่แสดงในตารางโดยรวม เป็นปัญหาที่รุนแรงมากเป็นอันดับ 2
- *2: ในขณะที่อัตราส่วนของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ตอบว่า ปัญหาที่สำคัญรองลงมา หรือเป็นอันดับ 2 คือ “ข้อ 4 รุนแรงมาก” เท่ากับผู้ให้สัมภาษณ์ที่ตอบ “ข้อ 3 รุนแรงปานกลาง” ดังนั้น การจัดการขยะมูลฝอยที่แสดงในตารางโดยรวมจึงจัดเป็นปัญหาที่มีรุนแรงมาก เป็นอันดับ 1

ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ชี้แจงเหตุผลการเลือกเรื่องที่เป็นปัญหาที่รุนแรงมากเป็นอันดับ 1 ดังแสดงในตารางที่ 3-8

ตารางที่ 3-8 เหตุผลที่เลือกให้เป็นปัญหาที่รุนแรงมาก เป็นอันดับ 1

ปัญหาที่รุนแรงมาก เป็นอันดับ 1	เรื่อง	เหตุผล
การจัดการทรัพยากรน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> น้ำท่วม 	<ul style="list-style-type: none"> พื้นที่การเกษตร และทรัพย์สินเสียหาย เส้นทางคมนาคมถูกตัดขาด
การจัดการขยะมูลฝอย	<ul style="list-style-type: none"> สถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย ไม่ถูกหลักสุขาภิบาล 	<ul style="list-style-type: none"> ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ชี้แจงเหตุผลการเลือกเรื่องที่เป็นปัญหาที่รุนแรงมากเป็นอันดับ 2 ดัง
แสดงในตารางที่ 3-9

ตารางที่ 3-9 เหตุผลที่เลือกให้เป็นปัญหาที่รุนแรงมาก เป็นอันดับ 2

ปัญหาที่รุนแรงมาก เป็นอันดับ 2	เรื่อง	เหตุผล
การจัดการขยะมูลฝอย	<ul style="list-style-type: none"> การกำจัดขยะมูลฝอย จำนวนมาก ด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม ยากที่จะหาพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับเป็นสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย 	<ul style="list-style-type: none"> ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่รุนแรง
ภาวะโลกร้อน	<ul style="list-style-type: none"> อุณหภูมิสูงขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> ปัญหาด้านสุขภาพ ค่าไฟฟ้าเพิ่มขึ้น
การจัดการทรัพยากรน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> น้ำท่วม 	<ul style="list-style-type: none"> พื้นที่การเกษตร และทรัพย์สินเสียหาย สูญเสียพื้นที่การเกษตรที่อุดมสมบูรณ์

1.4) ข้อเสนอของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มีจำนวน อปท. 42 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 78 ของ อปท. ทั้งหมด) ที่ประชาชนต้องการให้มีการพัฒนาพื้นที่ โดยข้อเสนออันดับ 1 คือ การก่อสร้างสาธารณูปโภค เช่น ถนน และสะพาน คิดเป็นร้อยละ 69 ของข้อเสนอทั้งหมด และการก่อสร้างระบบประปา เป็นข้อเสนออันดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 38 ของข้อเสนอทั้งหมด และการมีแสงสว่างตามที่สาธารณะ เป็นข้อเสนออันดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 31 ของข้อเสนอทั้งหมด

2) การจัดลำดับความสำคัญในกระบวนการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด ด้วยวิธี SWOT Analysis

PEQMP-KPI พ.ศ. 2551-2554 ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งจัดทำโดยการกำกับดูแลของคณะกรรมการประสานการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้กำหนดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2550 ณ ศาลากลางจังหวัด โดยมี รองผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นประธาน และในการประชุมดังกล่าว ได้ให้ผู้เข้าร่วมประชุมที่เกี่ยวข้องโดยตรงประมาณ 20 คน วิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด ด้วยวิธี SWOT Analysis โดยอาจารย์จากมหาวิทยาลัย เป็นวิทยากรกระบวนการ ทั้งนี้ ในการทำ SWOT Analysis มีการวิเคราะห์จุดแข็ง (S) จุดอ่อน (W) โอกาส (O) และอุปสรรค (T) ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นอกจากมีการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดแล้ว ยังมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลที่ได้ดังแสดงในตารางที่ 3-10

ตารางที่ 3-10 การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2550)

ลำดับความสำคัญ	ประเด็นปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดแนวทางการป้องกัน และแก้ไขปัญหา
1	การจัดการขยะมูลฝอย	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนับสนุนให้ อปท. มีระบบจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน 2. สนับสนุนให้ อปท. มีความรู้และแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสม 3. ศึกษารูปแบบและวิธีการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับ อปท. 4. สนับสนุนการก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม 5. สร้างจิตสำนึกและความตระหนักแก่ประชาชนในการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ 6. สนับสนุนให้ อปท. มีการรวมกลุ่มในการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอย และสนับสนุนกิจกรรมรีไซเคิล
2	ทรัพยากรน้ำผิวดิน และการควบคุมน้ำท่วม	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนับสนุนให้ประชาชนติดตั้งบ่อเกรอะ (Septic Tank) เพื่อบำบัดน้ำเสียในเบื้องต้น 2. สนับสนุนให้ อปท. มีระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับชุมชน 3. อปท. ควรควบคุมการก่อสร้างอาคารให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร โดยกำหนดให้มีการบำบัดน้ำเสียจากอาคาร ก่อนปล่อยทิ้งลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ 4. ควบคุมร้านค้า สถานประกอบการ ไม่ให้ระบายน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ที่ยังไม่ผ่านการบำบัด 5. สร้างเครือข่ายอาสาสมัครเพื่อเฝ้าติดตาม ตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม 6. ฟื้นฟูและปรับปรุงคลองและทางน้ำธรรมชาติ เพื่อการรับและระบายน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ 7. สนับสนุนกิจกรรมการกำจัดวัชพืชในคลองเพื่อลดมลพิษในแหล่งน้ำ 8. จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาความเสียหายจากน้ำท่วม
3	สถานที่ท่องเที่ยวทางศิลปกรรม วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ดำเนินการตามแผนแม่บทเมืองประวัติศาสตร์ 2. รณรงค์ให้นักท่องเที่ยวรักษาความสะอาดในสถานที่ท่องเที่ยว 3. อปท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือและประสานงานกันอย่างเป็นระบบ 4. เสริมสร้างศักยภาพเจ้าหน้าที่ของ อปท. ในการอนุรักษ์และคุ้มครองแหล่งศิลปกรรม วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์
4	มลพิษทางอากาศและเสียง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรที่ปลอดการเผาในที่โล่ง 2. เพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมการปลดปล่อยการเผาในที่โล่งในเขตเมือง เพื่อลดผลกระทบต่อคุณภาพอากาศ 3. ควบคุมกิจกรรม หรือร้านประกอบการ ที่ก่อปัญหามลพิษทางอากาศ เสียงและความสั่นสะเทือนในพื้นที่ชุมชน
5	ความหลากหลายทางชีวภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ที่สำคัญ

ลำดับ ความสำคัญ	ประเด็นปัญหาทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดแนวทางการป้องกัน และแก้ไขปัญหา
		2. สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเครือข่ายชุมชนในด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
6	ทรัพยากรน้ำบาดาล	1. จัดเตรียมคู่มือเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของชั้นน้ำบาดาล 2. ปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลที่ได้รับการปนเปื้อนเพื่อให้เหมาะสมต่อการอุปโภคและบริโภค 3. พื้นที่แหล่งน้ำที่ได้รับความเสียหายจากน้ำท่วม
7	ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน	1. เผยแพร่ให้ความรู้กับชาวบ้านในเรื่อง เทคโนโลยี ผลประโยชน์จากการใช้ที่ดิน การอนุรักษ์ดิน และการจัดการคุณภาพน้ำ รวมทั้งพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัคร
8	สิ่งแวดล้อมเมือง	1. พัฒนาพื้นที่ชุมชนให้เข้าไปตามผังเมืองรวม 2. เพิ่มพื้นที่สีเขียว พื้นที่โล่งและสวนสาธารณะในเขตเมือง และบริเวณสถานที่ราชการ รวมทั้งปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณที่ใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชุมชน 3. สนับสนุนให้ประชาชนร่วมกันจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน โดยการพัฒนาพื้นที่สาธารณะ 4. สร้างความเข้าใจและความตระหนักแก่ผู้มีส่วนได้เสียเพื่อร่วมกันในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน

ที่มา: PEQMP-KPI พ.ศ. 2551-2554 ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3) การตรวจสอบการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ

เนื่องจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมครอบคลุมหลายด้าน จึงยากต่อการตัดสินใจเพื่อจัดลำดับความสำคัญของโครงการจำนวนมากจากหลาย ๆ ด้านที่แตกต่างกัน ยิ่งไปกว่านั้นในแต่ละโครงการต้องใช้งบการเงินลงทุนสูงในการดำเนินงาน ดังนั้น จึงมีความสำคัญที่จะต้องมีการศึกษาวิจัย และวางแผนที่ครอบคลุม และพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของแต่ละโครงการอย่างรอบคอบ เพื่อให้แต่ละโครงการในแต่ละด้านมีความคุ้มค่าสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดลำดับความสำคัญของโครงการต่าง ๆ ควรพิจารณาตัดสินใจหลังจากที่ได้มีการศึกษา วิเคราะห์เปรียบเทียบแผนแม่บทของแต่ละด้านแล้ว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแผนแม่บทในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ยังจัดทำไม่ครอบคลุมในทุกด้าน ดังนั้น คณะผู้ศึกษาจึงขอเสนอให้คำนึงถึงลำดับความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

- เรื่องลำดับขั้นแรก คือ กำหนดให้มีการจัดทำแผนแม่บทเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้าน
- จากผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ และผลการวิเคราะห์ด้วยวิธี SWOT Analysis ในกรณีของการจัดการขยะมูลฝอย และการอนุรักษ์แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม ได้ชี้ให้เห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีความสำคัญอยู่ในลำดับต้น ๆ และได้มีการจัดทำแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอย และแผนแม่บทเมืองประวัติศาสตร์ของจังหวัดแล้วเสร็จ เพราะฉะนั้น คณะผู้ศึกษาจึงเสนอแนะว่าโครงการที่มีความสำคัญตามแผน

แม้บทการจัดการขยะมูลฝอย ควรจะนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ส่วนกรณีของการอนุรักษ์แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมนั้น เนื่องจากการจัดทำแผนแม่บทในดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จ โดยขาดในส่วนของแผนการดำเนินงานและการประมาณการงบประมาณ และเนื่องจากการอนุรักษ์แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมในประเทศไทยอยู่ในความรับผิดชอบของกรมศิลปากร ซึ่งมีนโยบายและวิธีการดำเนินงานที่เป็นของหน่วยงานโดยเฉพาะ คณะผู้ศึกษาจึงเสนอว่าควรให้กรมศิลปากรเป็นผู้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

- การจัดลำดับความสำคัญเพื่อการจัดทำแผนแม่บทด้านอื่นๆ นอกเหนือจากการจัดการขยะมูลฝอย และการอนุรักษ์แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม พิจารณาได้จากผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย และผลการฝึกปฏิบัติการจัดลำดับความสำคัญในการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ที่มีการวิเคราะห์ด้วยวิธี SWOT Analysis ในเรื่องต่อไปนี้
 - การป้องกันน้ำท่วม
 - การรักษาคุณภาพน้ำ
 - การรับมือกับภาวะโลกร้อน
 - มาตรการป้องกันมลพิษทางอากาศ
 - การคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ
 - การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ
 - การอนุรักษ์ทรัพยากรดิน และที่ดิน
 - การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมเมือง
- จากการศึกษาครั้งนี้ ยืนยันว่าคุณภาพน้ำผิวดินกำลังเสื่อมคุณภาพลง ดังนั้น การกำหนดมาตรการเพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำ และปรับปรุงระบบผลิตน้ำประปาจึงมีความสำคัญเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการใช้น้ำผิวดินเป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อการผลิตน้ำประปา จึงขอเสนอให้มีการตรวจสอบสถานการณ์ปัจจุบัน และจัดทำแผนปรับปรุงในเรื่องดังกล่าวโดยเร่งด่วน
- ลำดับสุดท้าย คือ การเสริมสร้างศักยภาพ อปท. ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเท่าเทียมกับการแก้ไขปัญหที่เร่งด่วนในด้านต่าง ๆ เนื่องจาก อปท. มีหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ

จากข้อเสนอแนะทั้งหมดที่กล่าวในข้างต้น คณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทยได้ร่วมกันตรวจสอบลำดับความสำคัญของโครงการ โดยพิจารณาจากประเด็นปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังจะได้กล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

3.2.4 การคัดเลือกแผนงานที่มีลำดับความสำคัญ

เนื้อหาในส่วนนี้ สอดคล้องกับเนื้อหาในส่วนที่ 2 สถานการณ์และปัญหาของจังหวัด หัวข้อที่ 6) การจัดลำดับความสำคัญของโครงการภายใต้ PEQMP

1) ขั้นตอนการคัดเลือกโครงการ

จากการพิจารณาคัดเลือกโครงการ (ดูหัวข้อที่แล้ว) คณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย ได้ดำเนินการคัดเลือกโครงการ โดยพิจารณาจาก

- เป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมระดับจังหวัด และเป็นประเด็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2554

- เนื่องจากงบประมาณด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอยู่จำกัด จึงเป็นการยากที่จะแก้ไขปัญหาให้ครอบคลุมทุกสาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ภายในปี พ.ศ. 2554

- เพื่อให้การแก้ไขปัญหาสามารถเสร็จลุล่วงได้ในปี พ.ศ. 2554 จำเป็นต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการที่จะดำเนินการ ซึ่งโครงการที่มีเป้าหมายรวมเพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องเดียวกัน จะนำมารวมกันไว้ภายใต้แผนงานที่มีลำดับความสำคัญเดียวกัน

- แผนงานที่มีลำดับความสำคัญแบ่งออกเป็น 2 ด้านหลัก คือ

- 1.1) การพัฒนาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้าน
- 1.2) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2) การคัดเลือกแผนงานที่มีลำดับความสำคัญ

จากขั้นตอนการคัดเลือกโครงการที่กล่าวในข้างต้น และการประชุมหารือกับคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย ได้มีการคัดเลือกแผนงานที่มีลำดับความสำคัญ ซึ่งจะนำไปดำเนินการภายในปี พ.ศ. 2554 ดังนี้

2.1) การพัฒนาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้าน

- แผนงานการปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย
- แผนงานการป้องกันน้ำท่วม และบรรเทาสาธารณภัย
- แผนงานการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ
- แผนงานการจัดหาน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัย

2.2) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

- แผนงานการเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงในการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง
ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น
- แผนงานการเสริมสร้างศักยภาพ อปท. ในการบริหารจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.2.5 รายละเอียดของ PEQMP

เนื้อหาในส่วนนี้ สอดคล้องกับเนื้อหาในส่วนที่ 3 รายละเอียดของ PEQM

1) การนำเสนอแผนงาน/โครงการในรูปแบบของตาราง Project Design Matrix (PDM)

ผลจากข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการพิจารณาคุณภาพแผนปฏิบัติการเพื่อการ
จัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด คณะผู้ศึกษาจึงได้เสนอให้มีการนำตาราง PDM มาใช้
เป็นรูปแบบในการนำเสนอแผนงาน/โครงการ ที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญไว้

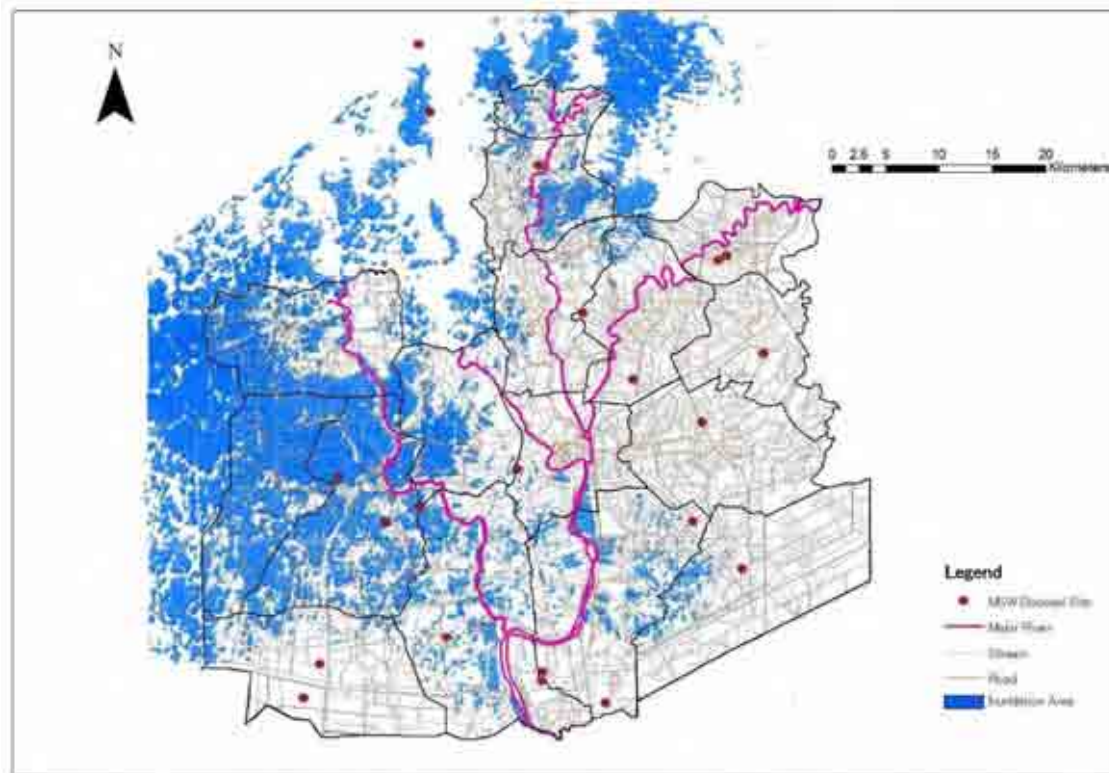
- ตาราง PDM ถูกนำมาใช้ในรูปแบบในการเขียนแผนงานแต่ละแผนงาน ซึ่ง
ประกอบด้วยโครงการต่าง ๆ ที่จะดำเนินการภายในปี พ.ศ. 2554 โดยที่โครงการเหล่านี้
จะตอบสนองต่อเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของแผนงานเดียวกัน
- ตาราง PDM แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นปัญหา และโครงการที่ควร
ดำเนินการโดยเร่งด่วน เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ
- ตาราง PDM มีการกำหนดตัวชี้วัดที่ใช้ในการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลของ
แต่ละโครงการที่ชัดเจน
- ตาราง PDM มีการกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และหน่วยงานสนับสนุน
ในแต่ละโครงการที่ชัดเจน

2) แผนงานและโครงการที่สำคัญ

2.1) แผนงานการปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

ระบบการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันของเทศบาลที่เป็นเรื่องหลักๆ ประกอบด้วย
ระบบการรวบรวม เก็บขน และระบบกำจัดขยะมูลฝอย ประเด็นที่สำคัญคือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีสถานที่กำจัด
ขยะมูลฝอยมากกว่า 18 แห่ง สำหรับรองรับประชากรประมาณ 750,000 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่มากเกินไปจนน่า
เชื่อ และสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเกือบทั้งหมดดำเนินการกำจัดขยะแบบเทกอง ด้วยเหตุนี้ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย
เหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมโดยรอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ตั้งอยู่ใน

พื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วม (รูปที่ 3-2) นอกจากนี้ แม้ว่าแผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2550-2554 จะส่งเสริมกิจกรรม 3Rs (การลดการใช้ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญเพื่อให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยที่ยั่งยืน แต่ทว่า อปท. ในจังหวัด ไม่ค่อยส่งเสริมกิจกรรมดังกล่าวเท่าที่ควร ทั้งนี้แผนงานการปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในรูปแบบตาราง PDM แสดงดังตารางที่ 3-11

รูปที่ 3-2 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ถูกลน้ำท่วม
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2549

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนครหลวง

ตารางที่ 3-11 แผนงานการปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ในรูปแบบตาราง PDM

ชื่อแผนงาน การปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พื้นที่เป้าหมาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
กลุ่มเป้าหมาย ประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สรุปสาระสำคัญ	ตัวชี้วัด	เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	เงื่อนไขที่สำคัญ
<p>เป้าหมายรวม</p> <p>จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบที่ยั่งยืน มีประสิทธิภาพ และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด</p>	<p>อปท. มีการรวมกลุ่มในการดำเนินงาน และมีการก่อสร้างระบบจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ขนาดใหญ่</p>	<p>แบบสอบถาม อปท.</p>	<p>จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่เปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด</p>
<p>วัตถุประสงค์ของแผนงาน</p> <p>1. เพื่อให้ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล</p> <p>2. เพื่อให้มีการดำเนินการตามหลัก 3Rs</p>	<p>1. การดำเนินงานศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมและคุณภาพของสิ่งแวดล้อมโดยรอบศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม</p> <p>2. ร้อยละ 30 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ถูกนำไปรีไซเคิล</p>	<p>1. บันทึกผลการดำเนินงานและแบบสอบถามประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียง</p> <p>2. แบบสอบถาม อปท.</p>	<p>จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่เปลี่ยนแปลงนโยบายการก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม</p>
<p>ผลผลิต</p> <p>1. ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีองค์ประกอบหลัก คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ที่สามารถรองรับปริมาณมูลฝอยในระยะเวลา 20 ปี - สถานที่เพื่อการรีไซเคิลขยะมูลฝอย ได้แก่ โรงคัดแยกขยะมูลฝอย โรงหมักปุ๋ย - เคาเผาขยะติดเชื้อ <p>2. พัฒนาระบบรีไซเคิลในโรงเรียน</p>	<p>1. ความสามารถในการรองรับขยะมูลฝอยของศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมของจังหวัดทั้ง 2 แห่ง</p> <p>2. จำนวนโรงเรียนที่ดำเนินการธนาคารขยะ และการบันทึกผลปริมาณขยะที่นำไปรีไซเคิล</p>	<p>1. แบบรายละเอียดการก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมของจังหวัด</p> <p>2. การบันทึกผลปริมาณขยะที่นำไปรีไซเคิลของโรงเรียน</p>	<p>มีการจัดทำข้อตกลงร่วมกับประชาชนในเรื่องการก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม</p>

โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานสนับสนุน	ประมาณการงบประมาณ (บาท)
1. การก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม 2 แห่ง 1.1 จัดซื้อที่ดินเพื่อก่อสร้างศูนย์ฯ 1.2 จัดเตรียมสถานที่ก่อสร้าง 1.3 ออกแบบรายละเอียดของศูนย์ 1.4 ดำเนินการก่อสร้างศูนย์ฯ	อบจ. โดยความร่วมมือจาก ทุกแห่ง	คณะกรรมการจังหวัด/ คพ./ กรม ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	25,000,000 4,000,000 25,000,000 474,646,000
2. การพัฒนาระบบรีไซเคิลในโรงเรียน	อปท./ สนง.สาธารณสุขจังหวัด/ สถานศึกษา	ทส.จ./ คพ./ สส. กระทรวงศึกษาธิการ	6,300,000

หมายเหตุ: ทส.จ. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด
คพ. กรมควบคุมมลพิษ
สส. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

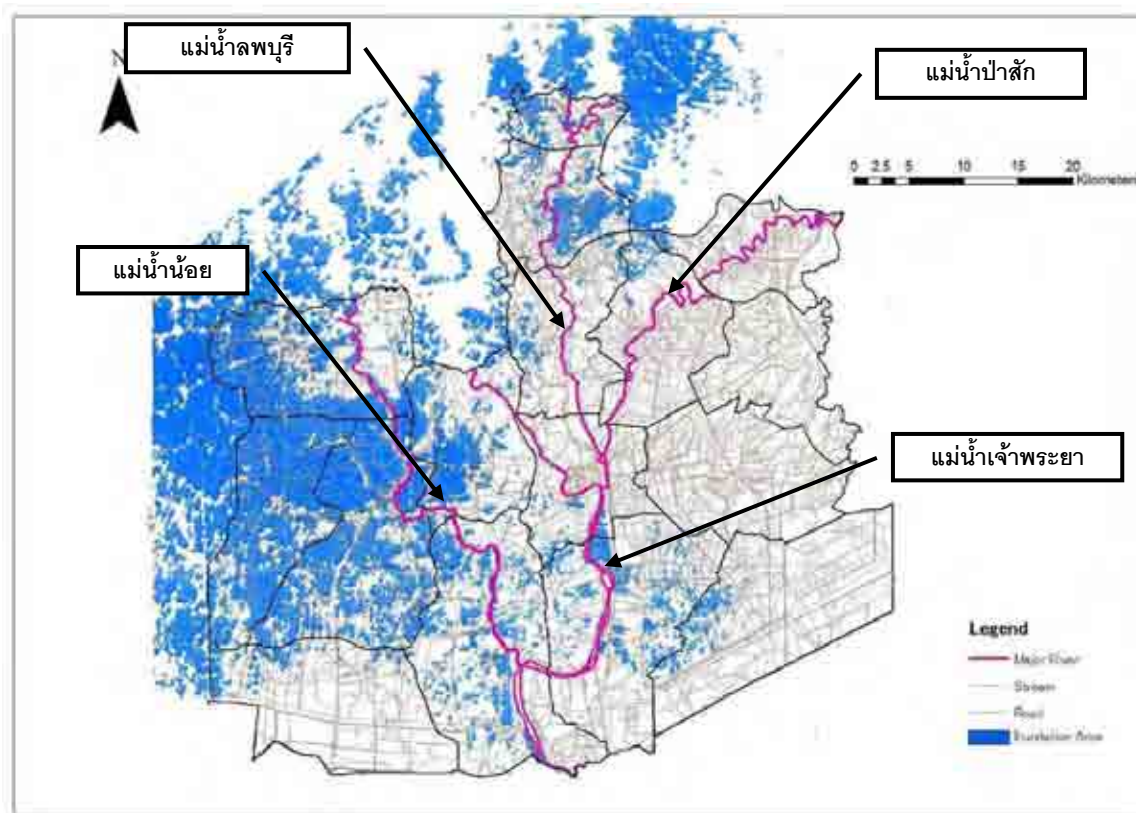
2.2) แผนงานการป้องกันน้ำท่วมและบรรเทาสาธารณภัย

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งประกอบด้วย อปท. ประชาชน และผู้ประกอบการในพื้นที่ พบว่า ปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงที่สุดในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา คือ การจัดการทรัพยากรน้ำ โดยเฉพาะการจัดการปัญหาน้ำท่วม เนื่องจากก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อพื้นที่เกษตรกรรมและทรัพย์สิน และทำให้เส้นทางคมนาคมถูกตัดขาด ทั้งนี้ สนง.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้รวบรวมสถิติความเสียหายจากน้ำท่วมที่เกิดขึ้นในจังหวัด ดังแสดงในตารางที่ 3-12

ตารางที่ 3-12 ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากน้ำท่วมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ปี พ.ศ.	จำนวนประชาชน ที่ได้รับผลกระทบ (คน)	จำนวนผู้เสียชีวิต (คน)	จำนวนบ้านเรือน ที่ได้รับผลกระทบ (ครัวเรือน)	จำนวนพื้นที่เกษตรกรรม ที่ได้รับผลกระทบ (ไร่)
2549	378,891	70	10,252	303,507
2550	50,140	7	1,879	42,432

สำหรับแม่น้ำสายหลัก คู คลอง และพื้นที่ที่ประสบปัญหาน้ำท่วมในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 2549 แสดงดังรูปที่ 3-3 และแผนงานการป้องกันน้ำท่วมและบรรเทาสาธารณภัยใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในรูปแบบตาราง PDM แสดงดังตารางที่ 3-13

รูปที่ 3-3 แม่น้ำสายหลัก คู คลอง และพื้นที่ที่ประสบปัญหาน้ำท่วมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2549

ภาพเหตุการณ์การเกิดน้ำท่วมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพเหตุการณ์การเกิดน้ำท่วมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 3-13 แผนงานการป้องกันน้ำท่วมและบรรเทาสาธารณภัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ในรูปแบบตาราง PDM

ชื่อแผนงาน	การป้องกันน้ำท่วมและบรรเทาสาธารณภัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
กลุ่มเป้าหมาย	ประชาชน หน่วยงานต่างๆ และผู้มีส่วนได้เสียที่อยู่ในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สรุปสาระสำคัญ	ตัวชี้วัด	เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	เงื่อนไขที่สำคัญ
<p>เป้าหมายรวม</p> <p>จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์น้ำท่วมได้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มูลค่าความเสียหายจากภัยน้ำท่วม - จิตสำนึกของผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - สถิติความเสียหายจากน้ำท่วม - แบบสอบถาม 	<p>จังหวัดไม่เปลี่ยนแปลงนโยบายการป้องกันน้ำท่วมและบรรเทาสาธารณภัย</p>
<p>วัตถุประสงค์ของแผนงาน</p> <p>เพื่อให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีแผนการป้องกันน้ำท่วมและการบรรเทาสาธารณภัยที่ได้มีการคำนึงถึงความคุ้มค่า ต้นทุน และผลประโยชน์ที่ได้รับ</p>	<p>แผนปฏิบัติการที่มีการจัดลำดับความสำคัญสำหรับเป็นแนวทางในการป้องกันน้ำท่วมและบรรเทาสาธารณภัย</p>	<p>แผนป้องกันน้ำท่วม และบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัด</p>	
<p>ผลผลิต</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แผนป้องกันน้ำท่วม และการบรรเทาสาธารณภัยที่คำนึงถึงความคุ้มค่า ต้นทุน และผลประโยชน์ 2. แม่น้ำลำคลองที่ได้รับการปรับปรุงดูแลรักษา เพื่อลดผลกระทบจากสถานการณ์น้ำท่วม 3. มาตรการป้องกันน้ำท่วมและบรรเทาความเสียหายจากน้ำท่วม เพื่อลดความเสี่ยงของการเกิดภัยพิบัติ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แผนป้องกันน้ำท่วม และการบรรเทาสาธารณภัย และผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่า (อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์ และการเงิน: Economic/ Financial Internal Rate of Return) 2. โครงสร้างหน่วยงานและหน้าที่ความรับผิดชอบในการดูแลรักษาแม่น้ำลำคลอง 3. เนื้อหาของแผนป้องกันน้ำท่วมและบรรเทาความเสียหายจากน้ำท่วม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รายงานผลการศึกษาแผนป้องกันน้ำท่วม และการบรรเทาสาธารณภัย 2. รายงานผลการดูแลรักษาแม่น้ำลำคลอง 3. รายงานการป้องกันน้ำท่วม บรรเทาความเสียหายจากน้ำท่วม 	

โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานสนับสนุน	ประมาณการงบประมาณ (บาท)
1. จัดทำแผนป้องกันน้ำท่วมและการบรรเทาสาธารณภัย 1.1 ศึกษาสภาพทางอุทกวิทยาในพื้นที่ 1.2 วิเคราะห์สถิติความเสียหายในพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมที่ผ่านมา และคำนวณค่าความเสียหาย 1.3 ตรวจสอบมาตรการบรรเทาความเสียหายจากน้ำท่วม 1.4 เลือกมาตรการที่มีความสำคัญ	สนง.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด	สถานีอุตุนิยมวิทยา/ สนง. โครงการชลประทาน / สนง. โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด/ สนง.เกษตรจังหวัด/ สนง.ประมง จังหวัด/ สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	7,000,000
2. จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการฟื้นฟูและบำรุงรักษาแม่น้ำลำคลอง	อปท.	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมชลประทาน	3,000,000
3. จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อบรรเทาความเสียหายจากน้ำท่วม	อปท.	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กรมทรัพยากรน้ำ	3,000,000

2.3) แผนงานการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ

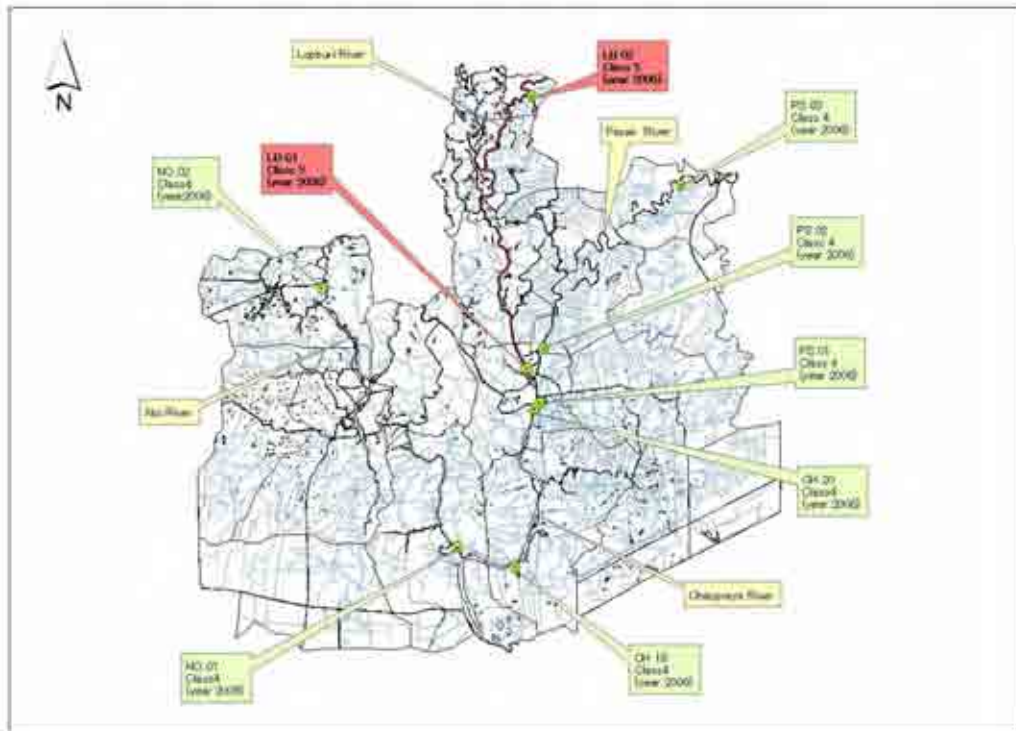
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีสถานีตรวจวัดคุณภาพน้ำ 9 สถานี โดยอยู่ที่แม่น้ำน้อย 2 สถานี แม่น้ำเจ้าพระยา 2 สถานี แม่น้ำป่าสัก 3 สถานี และแม่น้ำลพบุรี 2 สถานี ดังรูปที่ 3-4

จากผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลักทั้ง 4 สาย พบว่า คุณภาพน้ำมีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง และหากสถานการณ์ยังคงเหมือนเดิม (เช่น ปริมาณมลพิษ การบำบัดน้ำเสีย ฯลฯ) คุณภาพน้ำก็จะยังคงมีแนวโน้มเสื่อมโทรมมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อเทียบกับในปัจจุบัน โดยเมื่อปี พ.ศ. 2549 จัดอยู่ในประเภทที่ 4 และ 5 (ตารางที่ 3-14) ซึ่งหมายความว่า ก่อนที่จะนำน้ำมาใช้ต้องผ่านกระบวนการบำบัดเป็นพิเศษก่อน

ตารางที่ 3-14 สรุปผลการจำแนกประเภทคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลักทั้ง 4 สาย
ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2549

แม่น้ำ	สถานี	DO P20	BOD P80	TCB P80	FCB P80
น้อย	NO 01	ประเภท 4	ประเภท 2	ประเภท 3	ประเภท 3
	NO 02	ประเภท 4	ประเภท 4	ประเภท 4	ประเภท 4
ลพบุรี	LB 01	ประเภท 5	ประเภท 4	ประเภท 4	ประเภท 4
	LB 02	ประเภท 4	ประเภท 5	ประเภท 4	ประเภท 4
ป่าสัก	PS 01	ประเภท 4	ประเภท 4	ประเภท 4	ประเภท 4
	PS 02	ประเภท 4	ประเภท 4	ประเภท 3	ประเภท 4
	PS 03	ประเภท 4	ประเภท 4	ประเภท 4	ประเภท 4
เจ้าพระยา	CH 18	ประเภท 4	ประเภท 3	ประเภท 3	ประเภท 3
	CH 20	ประเภท 4	ประเภท 4	ประเภท 3	ประเภท 3

- หมายเหตุ: DO P20 ออกซิเจนละลายที่ค่าเปอร์เซ็นต์ที่ 20
 BOD P80 บีโอดีที่ค่าเปอร์เซ็นต์ที่ 80
 TCB P80 แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด ที่ค่าเปอร์เซ็นต์ที่ 80
 FCB P80 แบคทีเรียกลุ่มฟิโคลโคลิฟอร์มทั้งหมดที่ค่าเปอร์เซ็นต์ที่ 80

รูปที่ 3-4 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของสถานีตรวจวัดคุณภาพน้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำสาธารณะที่มีมลพิษ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยเฉพาะการนำมาผลิตน้ำประปา ซึ่งหากมีการปนเปื้อนมากก็จะทำให้เพิ่มค่าใช้จ่ายในการกรองน้ำให้สะอาด หรือไม่เหมาะสมต่อการนำมาใช้เพื่อการอุปโภคและบริโภค จากภาพถ่ายด้านล่าง จะเห็นว่า ปริมาณน้ำได้ลดลงอย่างมากในฤดูแล้ง ในขณะที่แหล่งกำเนิดมลพิษยังคงมีเท่าเดิม จึงเป็นเหตุให้คุณภาพน้ำเสื่อมโทรมลงในฤดูแล้ง ด้วยเหตุนี้ จึงควรพิจารณาถึงผลกระทบด้านมลพิษทางน้ำ ในกรณีที่มีการนำน้ำจากแม่น้ำมาใช้เพื่อการผลิตน้ำประปาด้วย

ภาพถ่ายโรงกรองน้ำ เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

22 ตุลาคม 2550

(ฤดูฝน - คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี)

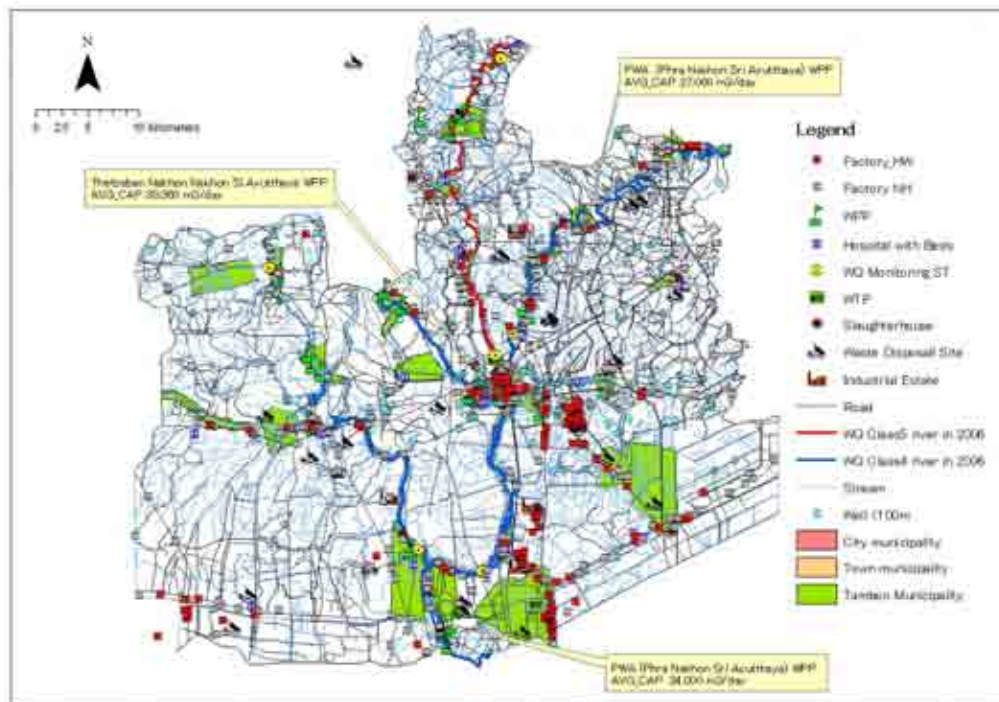
ภาพถ่ายโรงกรองน้ำ เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

20 ธันวาคม 2550

(ฤดูแล้ง - คุณภาพน้ำแยกว่าในฤดูฝน)

ปัจจุบันมีโรงกรองน้ำหลายแห่งที่ตั้งอยู่ตลอดแนวแม่น้ำลพบุรี (เช่น โรงกรองน้ำ 3 แห่ง ในเขตเทศบาลตำบลโรงช้าง เป็นต้น) นำน้ำจากบ่อบาดมาใช้ผลิตน้ำประปาแทนการใช้น้ำจากแม่น้ำ ซึ่งในกรณีเช่นนี้ถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่ยุ่งยากในการดำเนินการ เนื่องจากเป็นโรงกรองน้ำขนาดเล็กที่มีกำลังการผลิตเฉลี่ย 1,000 ลบ.ม./วัน แต่หากเป็นโรงกรองน้ำขนาดใหญ่ที่มีกำลังการผลิตเฉลี่ย 40,000 ลบ.ม./วัน ดังเช่น โรงกรองน้ำของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาแล้ว ซึ่งมีปริมาณความต้องการใช้น้ำในเขตตัวเมืองมีสูงมาก เนื่องจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ดังนั้น การที่จะเปลี่ยนมาใช้น้ำบาดาลเพื่อการผลิตน้ำประปานั้น จึงเป็นเรื่องที่ทำได้ยากมาก

รูปที่ 3-5 แสดงตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำที่สำคัญ และ โรงกรองน้ำ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้เทคนิคการซ้อนทับกันของชั้นข้อมูลด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

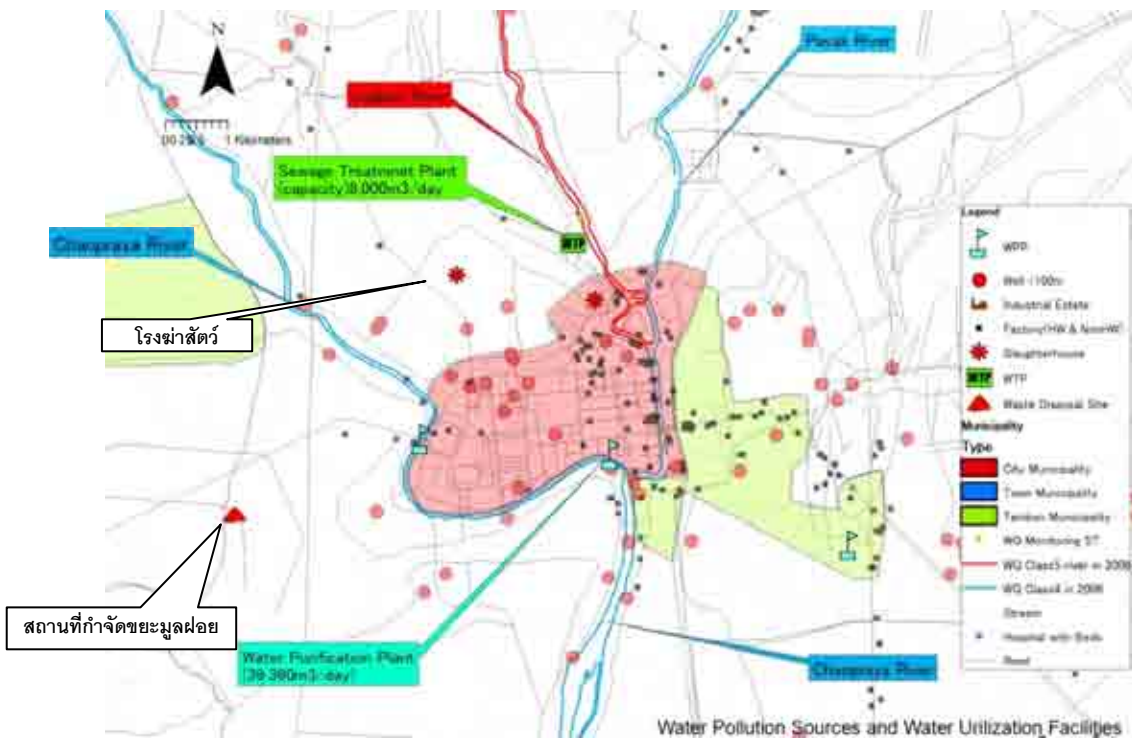

รูปที่ 3-5 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำที่สำคัญ
และโรงกรองน้ำประปาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากรูปที่ 3-5 พบว่าในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีโรงกรองน้ำหลักอยู่ 3 แห่ง ซึ่งใช้น้ำจากแม่น้ำเป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อการผลิตน้ำประปา จึงเป็นเรื่องยากที่จะเปลี่ยนมาใช้น้ำบาดาลแทน เนื่องจากต้องใช้น้ำดิบเป็นปริมาณมาก ดังนั้นการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในบริเวณเหนือน้ำซึ่งเป็นแหล่งน้ำดิบสำหรับผลิตน้ำประปา จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ควรดำเนินการ

ในการจัดทำแผนงานการสงวนรักษาคุณภาพน้ำนั้น จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลหลายด้าน ประกอบกัน เช่น ปริมาณมลพิษจากแหล่งกำเนิดแต่ละประเภท การปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิดแต่ละประเภท ปริมาณน้ำท่าจากเขตจังหวัดต้นน้ำ (โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งจะได้รับผลกระทบจากมลพิษมากกว่าในฤดูอื่น) อย่างไรก็ตาม พบว่า ฐานข้อมูลที่มีอยู่ยังไม่มีความชัดเจน

รูปที่ 3-6 เป็นภาพขยายพื้นที่บางส่วนของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อแสดงถึงตำแหน่งที่ตั้งโรงกรองน้ำประปาขนาดเล็ก และแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำ

รูปที่ 3-6 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำที่สำคัญ
และโรงกรองน้ำประปาในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

จากรูปที่ 3-6 พบว่ามีแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำ ตั้งอยู่บริเวณเหนือน้ำของแหล่งน้ำดิบที่นำมาใช้เพื่อการผลิตน้ำประปา เช่น ระบบบำบัดน้ำเสีย โรงฆ่าสัตว์ เป็นต้น นอกจากนี้ พื้นที่ชุมชนก็จัดว่าเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำเช่นเดียวกัน เนื่องจากยังไม่มีกรก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียครอบคลุมในทุกพื้นที่

ทั้งนี้ การกำหนดมาตรการเฉพาะด้านสำหรับแหล่งกำเนิดมลพิษแต่ละประเภท นอกจากจะต้องใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมากแล้ว ยังต้องใช้เวลาในการที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายรวมของการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ ดังนั้น เพื่อเป็นการปรับปรุงคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ เพื่อเป็นการรักษาไว้ซึ่งคุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และเพื่อให้การจัดการคุณภาพน้ำเป็นไปอย่างเหมาะสม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการสำรวจและวางแผนในภาพรวมของจังหวัด แทนที่จะเป็นการวางแผนในระดับเทศบาลหรือ อบต. ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการจัดทำแผนลดปริมาณมลพิษในระดับจังหวัดขึ้น

อย่างไรก็ตาม เป็นการยากที่จะจัดทำแผนดังกล่าวโดยปราศจากข้อมูลที่เป็นต่างๆ เช่น ปริมาณมลพิษที่เกิดขึ้น การปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิดแต่ละประเภทลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ปริมาณมลพิษในแม่น้ำเป้าหมาย ปริมาณน้ำท่าจากจังหวัดต้นน้ำ เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการจัดทำแผนงานการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ ซึ่งประกอบด้วยโครงการที่มีความสำคัญ 2 โครงการ ได้แก่ การสำรวจแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ และการจัดทำแผนอนุรักษ์คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) การสำรวจแหล่งมลพิษทางน้ำ

สิ่งที่ต้องดำเนินการลำดับแรกคือ การสำรวจเพื่อจำแนกแหล่งกำเนิดมลพิษแต่ละประเภท ที่ตั้งของแหล่งกำเนิดมลพิษ ปริมาณมลพิษที่เกิดขึ้นและปริมาณมลพิษที่ระบายออกสู่แหล่งน้ำสาธารณะของแหล่งกำเนิดมลพิษแต่ละประเภท จากนั้นจึงทำการประเมินสัดส่วนของปริมาณมลพิษที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดมลพิษ ประเภทต่างๆ โดยข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะถูกนำไปใช้ในการจัดทำแผนอนุรักษ์คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะต่อไป

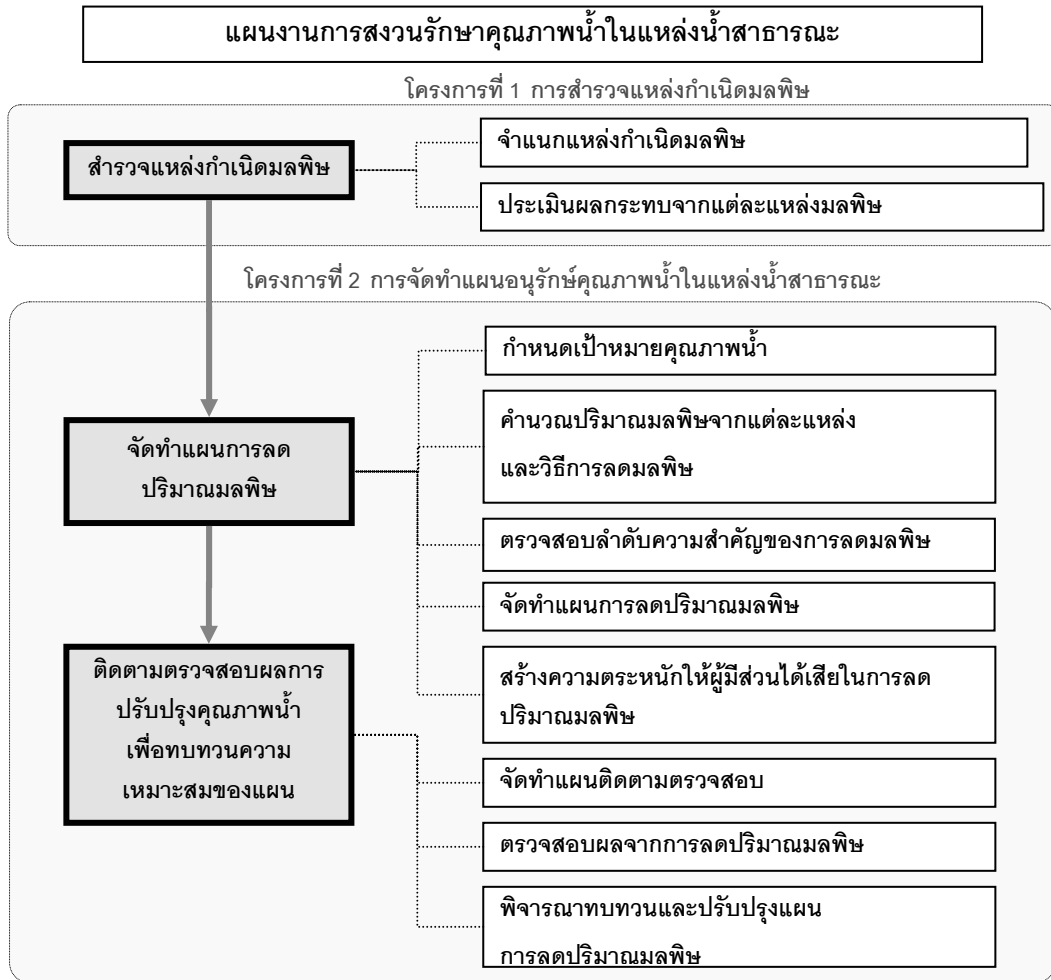
(2) การจัดทำแผนอนุรักษ์คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ

ในการจัดทำแผนอนุรักษ์คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะนั้น ประกอบด้วย การลดปริมาณมลพิษ การตรวจสอบผลจากการลดปริมาณมลพิษ และการรักษาคุณภาพน้ำที่ปรับปรุงแล้วให้คงอยู่ในสภาพดี

การดำเนินงานเพื่อลดปริมาณมลพิษทางน้ำ ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

- กำหนดเป้าหมายคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำสาธารณะที่เป็นเป้าหมายในการลดมลพิษ พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายนั้น
- กำหนดปริมาณมลพิษที่ต้องทำการลดของแต่ละแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งติดตามตรวจสอบผลจากการลดปริมาณมลพิษจากแหล่งกำเนิดดังกล่าว
- ประเมินลำดับความสำคัญของการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดแต่ละประเภท โดยพิจารณาจากสัดส่วนของปริมาณมลพิษที่เกิดขึ้น และผลกระทบในแง่ของการลงทุนในกรณีที่ไม่มีการดำเนินการใดๆ
- จัดทำแผนการลดปริมาณมลพิษ พร้อมทั้งส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักให้กับผู้มีส่วนได้เสียในการลดปริมาณมลพิษ

เพื่อเป็นการติดตามตรวจสอบผลจากการลดปริมาณมลพิษข้างต้น จึงได้มีการจัดทำ แผนงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ เพื่อเป็นการยืนยันว่าคุณภาพน้ำได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นจริงหรือไม่ และใน กรณีที่คุณภาพน้ำยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ก็จะได้มีการทบทวนและปรับปรุงแผนการดำเนินงานต่อไป ทั้งนี้ แผนการดำเนินงานดังกล่าว แสดงดังรูปที่ 3-7 และรายละเอียดของโครงการในรูปแบบตาราง PDM แสดงดังตารางที่ 3-15

รูปที่ 3-7 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงการที่มีความสำคัญ
ที่อยู่ภายใต้แผนงานการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ

ตารางที่ 3-15 แผนงานการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ในรูปแบบตาราง PDM

ชื่อแผนงาน การสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พื้นที่เป้าหมาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
กลุ่มเป้าหมาย ผู้ได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำสาธารณะในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (อปท. ผู้ประกอบการ และประชาชน)

สรุปสาระสำคัญ	ตัวชี้วัด	เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	เงื่อนไขที่สำคัญ
เป้าหมายรวม แหล่งน้ำสาธารณะในเขตจังหวัด พระนครศรีอยุธยามีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี	ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำ	การติดตาม ตรวจวัดคุณภาพน้ำ	จังหวัดไม่ เปลี่ยนแปลง นโยบายการจัดการ คุณภาพน้ำ
วัตถุประสงค์ของแผนงาน เพื่อให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีการจัดการ คุณภาพน้ำที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ใน ภาพรวมของทั้งจังหวัด	เนื้อหาของแผนจัดการคุณภาพน้ำ	แผนจัดการคุณภาพน้ำ	
ผลผลิต 1. การกำหนดปริมาณมลพิษที่ปล่อยจาก แต่ละแหล่งกำเนิด 2. แผนสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำ สาธารณะ	1. ผลการสำรวจแหล่งกำเนิดมลพิษ 2. เนื้อหาของแผนสงวนรักษา คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ	1. รายงานการสำรวจ แหล่งกำเนิดมลพิษ 2. แผนสงวนรักษาคุณภาพน้ำ ในแหล่งน้ำสาธารณะ	
โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานสนับสนุน	ประมาณการ งบประมาณ (บาท)
1. การสำรวจแหล่งกำเนิดมลพิษ	ทส.จ./ สสภ.	กรมควบคุมมลพิษ/ สนง.ประมงจังหวัด/ สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด/ สนง.เกษตรจังหวัด/ สนง. ปศุสัตว์จังหวัด	3,000,000
2. การจัดทำแผนสงวนรักษาคุณภาพน้ำใน แหล่งน้ำสาธารณะ	ทส.จ./ สสภ.	กรมควบคุมมลพิษ/ สนง.ประมงจังหวัด/ สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด/ สนง.เกษตรจังหวัด/ สนง. ปศุสัตว์จังหวัด	3,500,000

2.4) แผนงานการจัดหาน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัย

แหล่งน้ำผิวดินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยานอกจากจะใช้ประโยชน์เพื่อการผลิตน้ำประปาแล้ว ยังใช้เพื่อการเกษตรกรรม การปศุสัตว์ การอุตสาหกรรม และการคมนาคม ดังนั้นการดูแลรักษาแหล่งน้ำเหล่านี้จึงเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งในแง่ของการป้องกันตลิ่ง และการขุดลอกตะกอนที่ทับถมในแม่น้ำ ทั้งนี้จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแหล่งน้ำผิวดินอยู่มากมาย จึงกล่าวได้ว่าแหล่งน้ำเหล่านี้สามารถตอบสนองความต้องการใช้น้ำของทุกภาคส่วนได้อย่างไม่มีปัญหา อย่างไรก็ตามควรต้องมีการตรวจสอบในเรื่องของความสะอาดและปลอดภัยของแหล่งน้ำดังกล่าวด้วยว่าเหมาะสมที่จะนำไปใช้ประโยชน์หรือไม่ โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งซึ่งมีปริมาณน้ำน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นหากพิจารณาจากปริมาณและคุณภาพของน้ำในช่วงฤดูแล้งแล้ว ควรที่จะต้องมีการจัดทำแผนการจ่ายน้ำและแผนการให้บริการน้ำประปาของแต่ละภาคส่วน ให้สอดคล้องกับความต้องการใช้น้ำของแต่ละภาคส่วนด้วย

จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีหน่วยให้บริการน้ำประปากระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ เช่น โรงผลิตน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) และ โรงผลิตน้ำประปาที่ดำเนินงานโดยเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา และ อปท. อื่นๆ แต่ทว่ายังไม่มีการสำรวจสถานการณ์การให้บริการน้ำประปาในปัจจุบัน และความต้องการใช้น้ำประปาในภาพรวมของทั้งจังหวัด และยังไม่มีการจัดทำแผนการให้บริการน้ำประปาที่เหมาะสมเพื่อให้บริการน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัยอีกด้วย

ปัจจุบันมีโรงกรองน้ำหลายแห่งที่ตั้งอยู่ตลอดแนวแม่น้ำลพบุรี (เช่น โรงกรองน้ำ 3 แห่ง ในเขตเทศบาลตำบลโรงช้าง เป็นต้น) นำน้ำจากบ่อบาดาลมาใช้ผลิตน้ำประปาแทนการใช้น้ำจากแม่น้ำ ซึ่งในกรณีเช่นนี้ถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่ยุ่งยากในการดำเนินการ เนื่องจากเป็น โรงกรองน้ำขนาดเล็กที่มีกำลังการผลิตเฉลี่ย 1,000 ลบ.ม./วัน แต่หากเป็นโรงกรองน้ำขนาดใหญ่ ดังเช่น โรงกรองน้ำของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาแล้ว จำเป็นต้องมีการจัดทำแผนการจ่ายน้ำให้กับแต่ละภาคส่วนที่อยู่ในจังหวัด ก่อนที่จะพิจารณาหาแหล่งน้ำดิบแหล่งใหม่ หรือพิจารณาเพิ่มกำลังการผลิต

ด้วยเหตุนี้จึงเสนอให้มีการดำเนินงานแผนงานการจัดหาน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัย ควบคู่ไปกับแผนงานการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ โดยที่แผนงานการจัดหาน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัยนั้น ประกอบด้วยโครงการที่สำคัญ 2 โครงการ ได้แก่ โครงการจัดทำแผนการจ่ายน้ำในจังหวัด และโครงการจัดทำแผนแม่บทการให้บริการน้ำประปา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

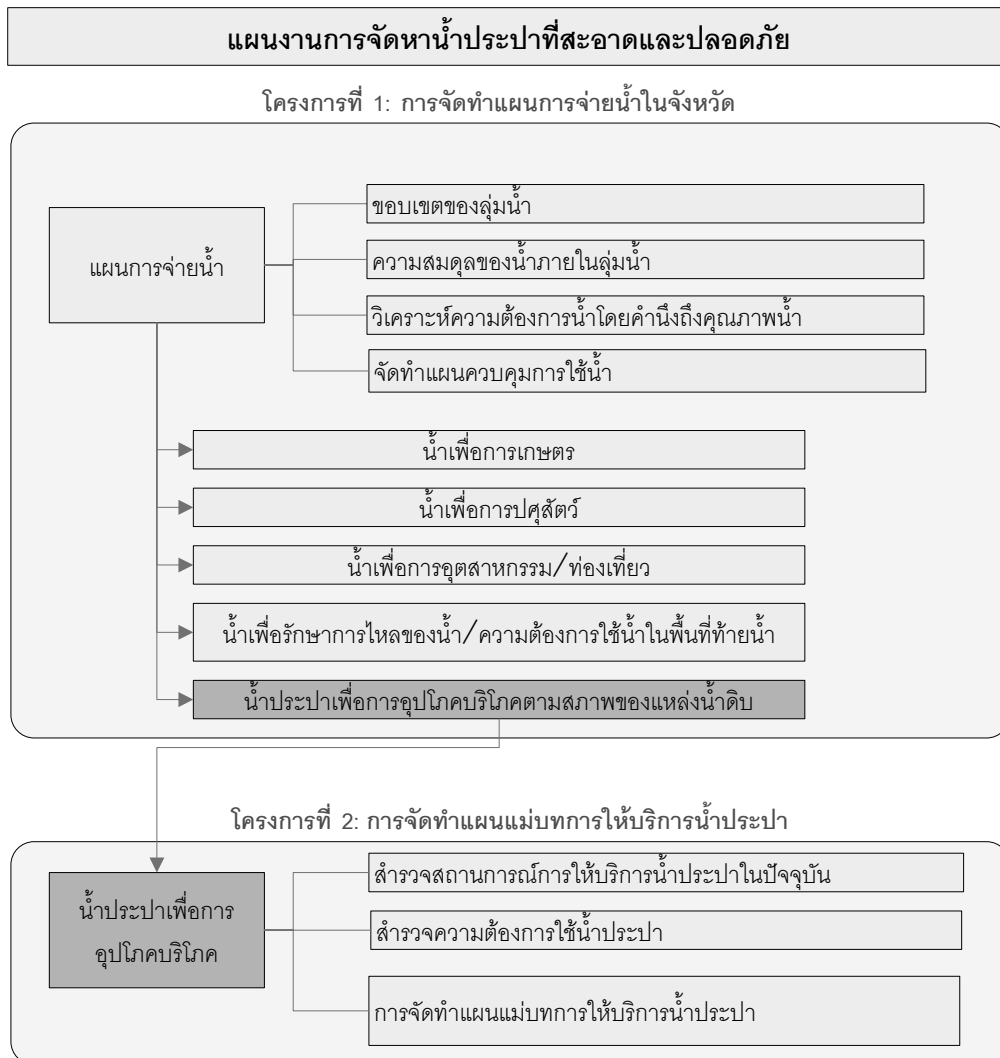
(1) การจัดทำแผนการจ่ายน้ำในจังหวัด

เนื่องจากความต้องการใช้น้ำของแต่ละภาคส่วนมีความแตกต่างกัน เช่น เกษตรกรรม ปศุสัตว์ อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การอุปโภคบริโภค เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการดูแลรักษาแหล่งน้ำ และความต้องการใช้น้ำจากแหล่งน้ำของพื้นที่ที่อยู่ท้ายน้ำด้วย เมื่อคำนึงถึงปริมาณและคุณภาพน้ำที่แต่ละภาคส่วนต้องการใช้แล้ว คณะผู้ศึกษาจึงเสนอให้มีการจัดทำแผนการจ่ายน้ำขึ้น โดยที่แผนนี้ประกอบด้วย การศึกษาขอบเขตลุ่มน้ำของแต่ละแหล่งน้ำ ความสมดุลของน้ำภายในลุ่มน้ำ และแผนการจ่ายน้ำที่เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละภาคส่วน

(2) การจัดทำแผนแม่บทการให้บริการน้ำประปา

ในขั้นแรกจะเป็นการสำรวจสถานการณ์การให้บริการน้ำประปาในปัจจุบัน เพื่อประเมินความต้องการใช้น้ำประปาในอนาคต จากนั้นนำผลที่ได้จากการสำรวจมาจัดทำแผนแม่บทการให้บริการน้ำประปา เพื่อให้สามารถจัดหาประปาที่สะอาดและปลอดภัย ให้สอดคล้องกับแผนการจ่ายน้ำที่จัดทำขึ้นก่อนหน้านี้

ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ของโครงการต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้แผนงานการจัดหาน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัย แสดงดังรูปที่ 3-8 และรายละเอียดของโครงการในรูปแบบตาราง PDM แสดงดังตารางที่ 3-16

รูปที่ 3-8 ความสัมพันธ์ของโครงการต่างๆ ที่อยู่ภายใต้แผนงานการจัดหาน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัย

2.5) แผนงานการเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

ตามที่ได้มีการกระจายอำนาจ และถ่ายโอนภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กับ อปท. แล้ว แต่พบว่าในทางปฏิบัติ อปท. ยังไม่มีศักยภาพในการดำเนินงานตามภารกิจที่รับผิดชอบ เพราะฉะนั้น ในช่วงนี้การแก้ไขปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเป็นไปได้ยาก ถ้าหากขาดการสนับสนุนจากหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ดังนั้น จึงเสนอแนะให้มีแผนงานการเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นอีกแผนงานหนึ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งตาราง PDM ของแผนงานการเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แสดงดังตารางที่ 3-17

ตารางที่ 3-17 แผนงานการเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ในรูปแบบตาราง PDM

ชื่อแผนงาน	การเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยบริหารราชการส่วนกลาง และหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
กลุ่มเป้าหมาย	หน่วยบริหารราชการส่วนกลางในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สรุปสาระสำคัญ	ตัวชี้วัด	เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	เงื่อนไขที่สำคัญ
เป้าหมายรวม อปท. ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีศักยภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพิ่มขึ้น	จำนวนโครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เสนอโดยหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัด เช่น โครงการจัดการขยะมูลฝอย หรือการบำบัดน้ำเสีย	การสัมภาษณ์หน่วยงานราชการ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้การสนับสนุนโครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
วัตถุประสงค์ของแผนงาน เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น	เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของจังหวัด และท้องถิ่น มีความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น	แบบสอบถามหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น	รัฐบาลส่งเสริมการกระจายอำนาจด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง

รูปสาระสำคัญ	ตัวชี้วัด	เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	เงื่อนไขที่สำคัญ
ผลผลิต			
1.1 เจ้าหน้าที่ของ ทส.จ. จังหวัด และ อบจ. ที่มีความเชี่ยวชาญ ในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1.1 จำนวนครั้งของการจัดฝึกอบรม ด้านการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กับเจ้าหน้าที่ของ ทส.จ. จังหวัด และ อบจ.	1.1 รายงานประจำปี ของ สศก. 6	สำนักงานปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม สนับสนุนการ ดำเนินงานอย่างจริงจัง
1.2 การให้ความร่วมมือที่มากขึ้นในการ ติดต่อประสานงานระหว่าง สศก. 6 และหน่วยงานระดับภูมิภาคทั้ง 5 หน่วยงาน ที่อยู่ในสังกัด ทส.	1.2 จำนวนกิจกรรมที่ดำเนินการ ร่วมกันระหว่าง สศก. 6 และ หน่วยงานระดับภูมิภาคทั้ง 5 หน่วยงาน ที่อยู่ในสังกัด ทส.	1.2 รายงานประจำปีของ สศก. 6 และหน่วยงาน ระดับภูมิภาคทั้ง 5 หน่วยงาน ที่อยู่ในสังกัด ทส.	
1.3 ฐานข้อมูล GIS ด้านการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของ สศก. 6 ที่ปรับปรุงให้ทันสมัยและ มีการดูแลรักษาอย่างดี และมีการ เผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวให้กับ ทส.จ. และหน่วยงานอื่น ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ รับผิดชอบ	a. จำนวนข้อมูลด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ สศก. 6 ส่งให้กับ ทส.จ. และ หน่วยงานอื่น ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ รับผิดชอบ	1.3 รายงานประจำปีของ สศก. 6 และศูนย์บริหาร จัดการฐานข้อมูล GIS ด้าน การจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
2.1 การให้ความร่วมมือที่มากขึ้นในการ ติดต่อประสานงานระหว่างหน่วย บริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น	2.1 จำนวนข้อซักถาม ที่ส่งไปยัง ศูนย์สนับสนุนด้านการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ให้กับจังหวัดและ ท้องถิ่น	2.1 รายงานกิจกรรมของ ศูนย์สนับสนุน ด้านการ จัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ให้กับ จังหวัดและท้องถิ่น	
2.2 หน่วยงานภายใต้สังกัด ทส. เข้าใจถึง สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันของ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของจังหวัดและท้องถิ่น	2.2 จำนวนข้อซักถามที่ หน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้สังกัด ทส. ได้รับ	2.2 รายงานประจำปีของ หน่วยงานภายใต้สังกัด ทส.	
3.1 เจ้าหน้าที่ อปท. มีจิตสำนึกในการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมมากขึ้น	3.1 งบประมาณและจำนวน บุคลากรด้านการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของ อปท.	3.1 รายงานงบประมาณและ รายงานประจำปีของ อปท.	
3.2 ประชาชนมีจิตสำนึก และ ความตระหนักในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มากขึ้น	3.2 ความตระหนัก ความสนใจใน การอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของประชาชน และจำนวนเรื่อง ร้องเรียน	3.2 การสัมภาษณ์ประชาชนและ รายงานประจำปีของ ทส.จ.	

โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานสนับสนุน	ประมาณการ งบประมาณ (บาท)
1. เสริมสร้างประสิทธิภาพของศูนย์บริหารจัดการฐานข้อมูล GIS ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใน สสภ. 6	สสภ. 6	สป.ทส./ สผ.	5,600,000
2. จัดตั้งศูนย์สนับสนุน ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กับจังหวัดและท้องถิ่น ภายใต้การกำกับดูแลของ ทส.	สผ./ สป.ทส.	สส./ คพ./ ปม./ อช./ ทธ./ ทน./ ทบ./ ทช.	11,570,000
3. สร้างความตระหนักด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมให้แก่ประชาชน	สส. / ทส.จ.	สผ./ สำนักงานจังหวัด/ สถานีโทรทัศน์ท้องถิ่น สถานีวิทยุท้องถิ่น	3,480,000

2.6) แผนการเสริมสร้างศักยภาพของ อปท. ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ อบจ. ซึ่งทำหน้าที่บริหารราชการในระดับจังหวัด เทศบาล ทำหน้าที่บริหารราชการในระดับเมืองและเขตเทศบาล และ อบต. ทำหน้าที่บริหารราชการในระดับหมู่บ้าน ทั้ง 3 องค์การดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เนื่องจากอำนาจหน้าที่ที่มีหลากหลายรูปแบบซึ่งเดิมเป็นของหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ได้ถ่ายโอนไปให้ อปท. แต่ อปท. ไม่มีศักยภาพเพียงพอในการบริหารจัดการ รวมถึงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย อันเป็นผลมาจากการกระจายอำนาจอย่างก้าวกระโดด ดังนั้น จึงเสนอแนะให้มีแผนงานการเสริมสร้างศักยภาพ อปท. ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งจัดเป็นแผนงานหนึ่งที่มีลำดับความสำคัญ ดังแสดงในตารางที่ 3-18

ตารางที่ 3-18 แผนงานการเสริมสร้างศักยภาพของ อปท. ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ในรูปแบบตาราง PDM

ชื่อแผนงาน	การเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
กลุ่มเป้าหมาย	อปท. ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สรุปสาระสำคัญ	ตัวชี้วัด	เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	เงื่อนไขที่สำคัญ
เป้าหมายรวม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นไปอย่างเหมาะสม	ระดับความพอใจของประชาชนต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	แบบสอบถามประชาชน	การกระจายอำนาจยังคงดำเนินการต่อไป
วัตถุประสงค์ของแผนงาน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของ อปท. ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ความตระหนักของเจ้าหน้าที่ อปท. ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ อปท.	มีการส่งเสริมการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ผลลัพธ์			
1.2 ฝ่ายสิ่งแวดล้อมใน อบจ. มีศักยภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น	1.1 จำนวนเจ้าหน้าที่ในฝ่ายสิ่งแวดล้อมของ อบจ. และงบประมาณในการดำเนินงานประจำปี	1.1 งบประมาณ และรายงานประจำปีของ อบจ.	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และผู้ว่าราชการจังหวัด เห็นความสำคัญของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
1.3 มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของ อบจ.	1.2 การจัดตั้งคณะทำงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขึ้นในจังหวัด	1.2 รายงานประจำปีของจังหวัด	
1.4 ฝ่ายสิ่งแวดล้อมของ อบจ. มีบทบาทในการดำเนินงานตามแผนงานที่มีความสำคัญที่ระบุไว้ใน PEQMP ซึ่งเกินขีดความสามารถของเทศบาลและ อบต. ที่จะดำเนินการได้	1.3 จำนวนโครงการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมของจังหวัด ที่ริเริ่มโดย อปท.	1.3 งบประมาณ และรายงานประจำปีของ อบจ. เทศบาล และ อบต.	
2 แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่สะท้อนความคิดเห็นของประชาชน และประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	2.1 จำนวนการติดประกาศตามที่สาธารณะ 2.2 จำนวนข้อคิดเห็นของประชาชน 2.3 การแต่งตั้งผู้แทนภาคประชาชนในคณะกรรมการติดตาม	2.1 การสัมภาษณ์ ทส.จ. และอำเภอ 2.2 การสัมภาษณ์ ทส.จ. 2.3 การสัมภาษณ์คณะกรรมการติดตามโครงการ	

สรุปสาระสำคัญ	ตัวชี้วัด	เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	เงินบาทที่สำคัญ
3 จังหวัด อปท. และประชาชน ใช้ประโยชน์จากข้อมูลด้านการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างมีประสิทธิภาพ	ตรวจสอบการดำเนินการตาม แผนปฏิบัติการฯ 3. จำนวนการขอข้อมูลไปยังศูนย์ ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	3. รายงานประจำปีของศูนย์ ข้อมูลฯ และการสัมภาษณ์ ทศ.จ.	
โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานสนับสนุน	ประมาณการ งบประมาณ (บาท)
1. เสริมสร้างศักยภาพของ อบจ. ในการ จัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	อบจ. สำนักงานจังหวัด	กระทรวงมหาดไทย หน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค ที่อยู่ในจังหวัด สผ.	10,760,000
2. พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	สำนักงานจังหวัด ทศ.จ. อปท.	สผ. อำเภอ	1,000,000
3. เสริมสร้างประสิทธิภาพของศูนย์ข้อมูลฯ ใน ทศ.จ.	ทศ.จ.	สำนักงานปลัดกระทรวง ทศ. สผ.	1,900,000

3) แผนการดำเนินงานและงบประมาณของแผนงาน/โครงการที่สำคัญ

ในหัวข้อนี้จะนำเสนอแผนการดำเนินงาน และงบประมาณของแต่ละแผนงาน/โครงการ
ที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับคู่มือการจัดทำ PEQMP-KPI ดังแสดงในตารางที่ 3-19

ตารางที่ 3-19 แผนการดำเนินงานและงบประมาณของแผนงาน/โครงการที่สำคัญ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)				รวมงบประมาณ (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ ในปีงบประมาณ (บาท)				หน่วยงานรับผิดชอบ
	จังหวัด	อปท.	กคด.	อื่นๆ		2551	2552	2553	2554	
1 การปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย	6,300,000	55,000,000	474,646,000		535,946,000	106,100,000	102,100,000	326,746,000		
1.1 ก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม 2 แห่ง										
1.1.1 จัดซื้อที่ดิน		25,000,000			25,000,000	25,000,000				อบจ.
1.1.2 จัดเตรียมสถานที่ก่อสร้าง		4,000,000			4,000,000	4,000,000				อบจ.
1.1.3 ออกแบบรายละเอียด		25,000,000			25,000,000	25,000,000				อบจ.
1.1.4 ดำเนินการก่อสร้าง			474,646,000		474,646,000	50,000,000	100,000,000	324,646,000		อบจ.
1.2 การพัฒนาระบบรีไซเคิลในโรงเรียน	6,300,000				6,300,000	2,100,000	2,100,000	2,100,000		อปท.
2 การป้องกันน้ำท่วมและบรรเทาสาธารณภัย	7,000,000	6,000,000			13,000,000	1,500,000	7,500,000	4,000,000		
2.1 จัดทำแผนป้องกันน้ำท่วมและการบรรเทาสาธารณภัย	7,000,000				7,000,000	1,500,000	5,500,000			สนง.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
2.2 จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อฟื้นฟูและบำรุงรักษาแม่น้ำและคลอง		3,000,000			3,000,000		1,000,000	2,000,000		อปท.
2.3 จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อบรรเทาความเสียหายจากน้ำท่วม		3,000,000			3,000,000		1,000,000	2,000,000		อปท.
3. การสงวนรักษามรดกในพื้นที่แหล่งน้ำสาธารณะ	6,500,000				6,500,000		3,000,000	3,500,000		
3.1 การสำรวจแหล่งกักน้ำดื่ม	3,000,000				3,000,000		3,000,000			ทสจ./ สสจ.
3.2 จัดทำแผนสงวนรักษามรดกน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ	3,500,000				3,500,000			3,500,000		ทสจ./ สสจ.

แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)				รวมงบประมาณ (บาท)	ระยะเวลาดำเนินงาน ในปีงบประมาณ (บาท)				หน่วยงาน รับผิดชอบ		
	จังหวัด	อปท.	กกอ.	อื่นๆ		2551	2552	2553	2554			
4. การจัดทำแผนที่สถานะและปลอดภัย	2,000,000			3,500,000	5,500,000							
4.1 จัดทำแผนการย้ายน้ำในจังหวัด	2,000,000				2,000,000			2,000,000			จังหวัด/อปท.	
4.2 จัดทำแผนแม่บทการให้บริการน้ำประปา				3,500,000	3,500,000				3,500,000		การประปาส่วนภูมิภาคและหน่วยให้บริการน้ำประปาอื่นๆ	
5. แผนงานการเสริมสร้างประสิทธิภาพความเชื่อมโยงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างหน่วยงานบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น	3,480,000			17,170,000	20,650,000				13,170,000	9,250,000	26,050,000	
5.1 เสริมสร้างประสิทธิภาพของศูนย์บริหารจัดการฐานข้อมูล GIS ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใน สศก. 6				5,600,000	5,600,000				11,200,000	2,710,000	2,710,000	สศก.
5.2 จัดตั้งศูนย์สนับสนุนด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับจังหวัดและท้องถิ่น ภายใต้การกำกับดูแลของ ทส.				11,570,000	11,570,000				810,000	5,380,000	5,380,000	สพ./ สป. ทส.
5.3 สร้างความตระหนักรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมให้แก่ประชาชน	3,480,000				3,480,000							สศ./ ทส.จ.

แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)				รวมงบประมาณ (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ ในปีงบประมาณ (บาท)				หน่วยงาน รับผิดชอบ	
	จังหวัด	อปท.	กกอ.	อื่นๆ		2551	2552	2553	2554		
6. แผนงานการเสริมสร้างศักยภาพของ อปท. ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	6,680,000	6,980,000			13,660,000		300,000	6,680,000	6,680,000		
6.1 เสริมสร้างศักยภาพของ อบจ. ในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4,780,000	5,980,000			10,760,000			5,380,000	5,380,000		สำนักงานจังหวัด/ อบจ.
6.2 พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม		1,000,000			1,000,000			500,000	500,000		สำนักงานจังหวัด/ ทศ.จ./อปท.
6.3 เสริมสร้างประสิทธิภาพของศูนย์ข้อมูล ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมใน ทศ.จ.	1,900,000				1,900,000		300,000		800,000		ทศ.จ.

หมายเหตุ: กกอ. คือ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

* คือ เป็นวงเงินงบประมาณเฉพาะที่สามารถประมาณการได้

4. PEQMP

จังหวัดสมุทรสงคราม

4. PEQMP จังหวัดสมุทรสงคราม

PEQMP-KPI ของจังหวัดสมุทรสงคราม ได้เสนอต่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 และผ่านการพิจารณาแล้ว แม้ว่าผลการประเมินคุณภาพ PEQMP-KPI ของจังหวัดสมุทรสงคราม อยู่ในระดับคะแนนดีมาก (จากเกณฑ์คะแนนทั้งหมด 6 ระดับ ได้แก่ ดีเยี่ยม ดีมาก ดี พอใช้ ไม้ดี และไม่ผ่าน) คณะกรรมการพิจารณาคุณภาพแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ได้ให้ความเห็นว่าควรมีการปรับปรุงเนื้อหาในบางประเด็น (ดังได้กล่าวแล้วในบทที่ 1 หัวข้อ 1.2.2) ส่วนการจัดทำ PEQMP ฉบับนี้ ได้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ดังกล่าว และผลสะท้อนความเห็นและข้อเสนอแนะ ที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมมนา เพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) PEQMP จังหวัดสมุทรสงคราม ครั้งที่ 3 ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2551 ในบทนี้จะสรุปเนื้อหาสาระของ PEQMP ซึ่งนำเสนอรายละเอียดไว้ในรายงานหลัก บทที่ 5

4.1 การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงโครงสร้างของ PEQMP-KPI¹

4.1.1 โครงสร้างของ PEQMP-KPI

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) และสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้จัดพิมพ์ คู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (ต่อไปนี้จะเรียกว่า คู่มือ PEQMP-KPI) เพื่อสนับสนุนการจัดทำ PEQMP-KPI ของแต่ละจังหวัด โดยจังหวัดสมุทรสงครามได้อาศัยคู่มือดังกล่าวเป็นแนวทางในการจัดทำ PEQMP-KPI เพื่อนำเสนอต่อ ทส. ในเดือนตุลาคม 2550 โดย PEQMP-KPI ของจังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1	บทนำ
ส่วนที่ 2	สถานการณ์และปัญหาของจังหวัด
ส่วนที่ 3	รายละเอียดของ PEQMP-KPI
ส่วนที่ 4	ภาคผนวก

¹ PEQMP-KPI คือ แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด พ.ศ. 2551-2554 ที่จัดทำขึ้นโดยจังหวัดในปี พ.ศ. 2550 และเสนอต่อ ทส. เมื่อเดือนตุลาคม 2550

PEQMP คือ แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด พ.ศ. 2551-2554 ของ 2 จังหวัดนำร่อง ที่ปรับปรุงโดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วม

4.1.2 สรุปเนื้อหาของ PEQMP-KPI ที่ได้รับการปรับปรุง

คณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทยได้ร่วมกันปรับปรุงแก้ไข PEQMP-KPI ตาม
ข้อคิดเห็นของคณะกรรมการพิจารณาคุณภาพแผนปฏิบัติการฯ ซึ่งเนื้อหาของ PEQMP-KPI ที่ได้รับการปรับปรุง
และเปลี่ยนแปลงแก้ไขนั้น ปรากฏอยู่ใน PEQMP สรุปได้ดังตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 ภาพรวมของการปรับปรุงโครงสร้างของ PEQMP

PEQMP-KPI		PEQMP	
เนื้อหา (จากคู่มือ PEQMP-KPI)	เนื้อหา (เสนอโดยจังหวัดสมุทรสงคราม)	เนื้อหา (ใช้ตัวหนา ในส่วนที่มีการ เปลี่ยนแปลง)	ประเด็นที่ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง (โดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย)
ส่วน	หัวข้อ	ส่วน	หัวข้อ
ส่วนที่ 1 บทนำ	เนื้อหา 1) ข้อมูลพื้นฐาน ของจังหวัด	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ส่วนที่ 2 สถานการณ์และ ปัญหาของ จังหวัด	เนื้อหา ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด เช่น ข้อมูล ประชากร เศรษฐกิจ ในรูปแบบตาม ตารางที่ให้ไว้ในคู่มือ PEQMP-KPI	1. แม้ว่าจะมีการบรรยายข้อมูลการ จัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน แต่อาจ ขาดข้อมูลเชิงพื้นที่ประกอบ ทำ ให้ไม่สามารถระบุปัญหาและ พื้นที่ที่เกิดปัญหาได้อย่างชัดเจน	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มรายละเอียด รวมถึงเพิ่มข้อมูลเชิงพื้นที่ที่ใช้ ฐานข้อมูลระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพิ่มข้อมูลการคาดการณ์จำนวนประชากร การเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจ และการวิเคราะห์ผลกระทบจากการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม

PEQMP-KPI		PEQMP	
เนื้อหา (จากคู่มือ PEQMP-KPI)	เนื้อหา (เสนอ โดยจังหวัดสมุทรสงคราม)	เนื้อหา (ใช้ตัวหนา ในส่วนที่มีการ เปลี่ยนแปลง)	ประเด็นที่ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง (โดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย)
ส่วน	หัวข้อ	หัวข้อ	
2) สถานการณ์ ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ของจังหวัด	ข้อมูลสถานการณ์การจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน นำเสนอ โดย ใช้แผนภูมิและรูปแบบตามที่ให้ไว้ ในคู่มือ PEQMP-KPI	2) สถานการณ์ และปัญหา ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ของจังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มรายละเอียด และเพิ่มข้อมูลเชิงพื้นที่ โดยใช้ฐานข้อมูล GIS ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทบทวนและปรับรายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละสาขา โดยให้ระบุปัญหาและมาตรการที่ต้องดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> บรรยาย/วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน บรรยาย/วิเคราะห์ความน่าจะเป็นของสถานการณ์ในอนาคตหากไม่มีการปรับปรุงสถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข (ปัญหาทั้งในปัจจุบันและในอนาคต) มาตรการป้องกันและวิธีการแก้ไขปัญหา
		<p>ความคิดเห็นของคณะกรรมการ พิจารณาคุณภาพแผนปฏิบัติการฯ</p> <p>2. ควรเสนอสถานการณ์ฯ ที่บ่งชี้ สภาพปัญหา ระบุพื้นที่ที่เกิด ปัญหา วิเคราะห์สภาพปัญหาที่มี ผลกระทบต่อประชาชน รวมทั้ง แสดงความเชื่อมโยงของ สถานการณ์ปัจจุบัน และ ผลกระทบที่ได้รับให้ชัดเจน</p> <p>3. ควรอธิบายการนำผลการทำ SWOT ไปกำหนดแนวทาง ป้องกัน และแก้ไขปัญหา ให้ ชัดเจน</p>	

PEQMP-KPI		PEQMP								
เนื้อหา (จากคู่มือ PEQMP-KPI)	เนื้อหา (เสนอ โดยจังหวัดสมุทรสงคราม)									
<table border="1"> <tr> <td>ส่วน</td> <td>หัวข้อ</td> </tr> <tr> <td></td> <td>3) การวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบัน สภาพปัญหาปัจจุบัน และผลกระทบจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม</td> </tr> </table>	ส่วน	หัวข้อ		3) การวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบัน สภาพปัญหาปัจจุบัน และผลกระทบจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	<table border="1"> <tr> <td>ส่วน</td> <td>หัวข้อ</td> </tr> <tr> <td></td> <td>3) สรุปสถานการณ์และปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด</td> </tr> </table>	ส่วน	หัวข้อ		3) สรุปสถานการณ์และปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด	<p>ประเด็นที่ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง (โดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย)</p> <ul style="list-style-type: none"> สรุปปัญหาและผลกระทบจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ตามหัวข้อที่ 1) และ 2) โดยใช้ตาราง ตามรูปแบบให้ไว้ในคู่มือ PEQMP-KPI ทั้งนี้ เนื้อหาในตารางให้อ้างอิงถึงข้อมูลเชิงพื้นที่ในหัวข้อที่ 2) ชี้แจงให้ทราบว่าทุกประเด็นปัญหาไม่สามารถแก้ไขได้แล้วเสร็จภายในเป้าหมายพ.ศ. 2554 แต่จังหวัดไม่ได้ละเลย โดยให้นำเนื้อหาในตารางมาสรุปในรูปแบบของแผนภูมิ “วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ประเด็นที่ควรดำเนินการ และแนวทางการดำเนินงาน” เพื่อแสดงให้เห็นถึงยุทธศาสตร์ระยะยาวในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด
ส่วน	หัวข้อ									
	3) การวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบัน สภาพปัญหาปัจจุบัน และผลกระทบจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม									
ส่วน	หัวข้อ									
	3) สรุปสถานการณ์และปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด									
<p>ความคิดเห็นของคณะกรรมการพิจารณาคุณภาพแผนปฏิบัติการฯ</p>										

2 ตารางที่ปรากฏในคู่มือ PEQMP-KPI

PEQMP-KPI		PEQMP
เนื้อหา (จากคู่มือ PEQMP-KPI)	เนื้อหา (เสนอ โดยจังหวัดสมุทรสงคราม)	
ส่วน	หัวข้อ	เนื้อหา (ใช้ตัวหนา ในส่วนที่มีการ เปลี่ยนแปลง)
4) การจัดลำดับ ความสำคัญ ของปัญหา	การจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหา และผลสรุปจากการ ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม นำเสนอด้วยตารางที่ 22 (การจัดลำดับความสำคัญของ ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม) ทั้งนี้ การประชุม ระดมความคิดเห็นจัดขึ้นพร้อมกับ การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด ด้วยวิธี SWOT Analysis	ประเด็นที่ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง (โดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย)
		4)
		<ul style="list-style-type: none"> • อภิปรายเฉพาะปัญหาที่ควรจะดำเนินการแก้ไขภายในปี เป้าหมายของ PEQMP (พ.ศ. 2551 - 2554) • ใช้ผลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ภายใต้โครงการศึกษาฯ ของ JICA ร่วมกับผลการจัดลำดับ ความสำคัญของปัญหาที่นำเสนอไว้ใน PEQMP-KPI ประกอบการตัดสินใจคัดเลือกปัญหาตามลำดับความสำคัญ

PEQMP-KPI		PEQMP
เนื้อหา (จากคู่มือ PEQMP-KPI)	เนื้อหา (เสนอ โดยจังหวัดสมุทรสงคราม)	
ส่วน	หัวข้อ	เนื้อหา (ใช้ตัวหนา ในส่วนที่มีการ เปลี่ยนแปลง)
	5) การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดด้วยวิธี SWOT Analysis	ประเด็นที่ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง (โดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย)
	6) แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา	ไม่มีข้อเสนอแนะ
	ปัญหาและมาตรการที่ต้องดำเนินการนำเสนอดูด้วยตารางที่ 25 ² (สรุปการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา) และตามด้วยตารางที่ 22 ² (การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่อยู่ในหัวข้อที่ 4)	6) การคัดเลือกแผนงานที่มี ความสำคัญ ลำดับความสำคัญ
		คัดเลือกเฉพาะแผนงานที่มีความสำคัญ เพื่อดำเนินการ ภายในปี พ.ศ. 2554 โดยอ้างอิงจากเนื้อหาในหัวข้อที่ 4)

PEQMP-KPI		PEQMP
เนื้อหา (จากคู่มือ PEQMP-KPI)	เนื้อหา (โดยสังเขปวัตถุประสงค์)	
ส่วน	หัวข้อ	หัวข้อ
ส่วนที่ 3 รายละเอียดของ PEQMP-KPI	<p>สรุปประเด็นปัญหาตามลำดับความสำคัญ ในหัวข้อที่ 4 ด้วยตารางที่ 26⁶ (ประเด็นปัญหาวัตถุประสงค์เป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงาน) ตารางที่ 27⁷ (แผนงานโครงการ ปีที่ดำเนินการงบประมาณ กิจกรรม ผลผลิตและตัวชี้วัด) ตารางที่ 28⁸ (สรุปแผนงานโครงการ งบประมาณ ระยะเวลา และหน่วยงานผู้รับผิดชอบ) และตารางที่ 29⁹ (สรุปแผนงานโครงการ และงบประมาณของส่วนกลางที่ดำเนินการในจังหวัด)</p> <p>มีการระบุถึงระบบสนับสนุนและแนวทางการติดตามประเมินผล การดำเนินการตามแผนด้วย</p>	<p>ความคิดเห็นของคณะกรรมการพิจารณาคุณภาพแผนปฏิบัติการฯ</p> <p>1. อธิบายความเชื่อมโยงระหว่างปัญหา และแผนงาน/โครงการ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างแผนงานและโครงการต่าง ๆ ให้ชัดเจน</p>
	<p>เนื้อหา (ใช้ตัวหนา ในส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลง)</p> <p>ส่วน</p> <p>หัวข้อ</p>	<p>ประเด็นที่ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง (โดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย)</p> <p>เนื่องจากในปัจจุบัน ยังไม่มีแผนแม่บทระดับจังหวัดเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมทุกระดับ จึงเป็นเรื่องยากที่จะจัดทำ PEQMP โดยละเอียดได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีระยะเวลาและทรัพยากรอย่างจำกัด ดังนั้นจึงเสนอให้จัดทำรายละเอียดของตนเองตามแนวทางต่อไปนี้</p>

PEQMP-KPI		PEQMP	
เนื้อหา (จากคู่มือ PEQMP-KPI)	เนื้อหา (เสนอ โดยจังหวัดสมุทรสงคราม)	เนื้อหา (ใช้ตัวหนา ในส่วนที่มีการ เปลี่ยนแปลง)	ประเด็นที่ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง (โดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย)
ส่วน	หัวข้อ	ส่วน	หัวข้อ
		<p>ความคิดเห็นของคณะกรรมการพิจารณาคุณภาพแผนปฏิบัติการฯ</p> <p>2. จัดทำตารางเวลาดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ เพื่อกำกับให้เสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด</p> <p>3. ระบุแหล่งที่มาของงบประมาณ และ/หรือ งบประมาณสนับสนุน ของแต่ละแผนงาน/โครงการ ให้ชัดเจน</p> <p>4. ทส.จ. ควรกำหนดแผนงาน/โครงการ ที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัด หรือ ทส. เพื่อแก้ไขปัญหาที่สำคัญของจังหวัด ให้ชัดเจน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • คิดเลือกเฉพาะแผนงานที่สำคัญ ที่ระบุไว้ในหัวข้อที่ 6) • ใช้รูปแบบของตาราง PDM (Project Design Matrix: PDM) แสดงรายละเอียดของแผนงาน/โครงการสำคัญ ที่จะดำเนินการ • ตาราง PDM แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นปัญหา และโครงการที่ควรดำเนินการ โดยเร่งด่วน (โครงการตามลำดับความสำคัญ) เพื่อแก้ไขปัญหานั้น ๆ • เพิ่มเต็มรายละเอียดตามที่คณะกรรมการฯ ระบุ ลงในตาราง PDM โดยเฉพาะในส่วนของงบประมาณ แหล่งที่มาของงบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานสนับสนุน ตัวชี้วัด และเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ • แสดงแผนการดำเนินงาน และประมาณการงบประมาณของแผนงาน/โครงการที่สำคัญ ตามตารางที่ 28² ที่ปรับปรุงใหม่ (สรุปแผนงาน โครงการ งบประมาณ ระยะเวลา และหน่วยงานผู้รับผิดชอบ)

		PEQMP-KPI		PEQMP	
ส่วนที่ 4 ภาคผนวก	เนื้อหา (จากคู่มือ PEQMP-KPI)	เนื้อหา (เสนอ โดยจังหวัดสมุทรสงคราม)	ความคิดเห็นของคณะกรรมการ พิจารณาคุณภาพแผนปฏิบัติการฯ	เนื้อหา (ใช้ตัวหนา ในส่วนที่มีการ เปลี่ยนแปลง)	ประเด็นที่ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง (โดยคณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย)
	ส่วน	หัวข้อ	ส่วน	หัวข้อ	
			1. ควรระบุรายละเอียดของกลไก สนับสนุนการผลักดันแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติให้ชัดเจน และผลักดันแผนฯ ให้เป็น ส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ การพัฒนาจังหวัด 2. ควรระบุรายละเอียดของ แนวทางการติดตามประเมินผล แผนงาน/โครงการ ให้ชัดเจน		
	รายละเอียด โครงการที่สำคัญ ของจังหวัด	ไม่มี		ส่วนที่ 4	อธิบายโครงการที่มีลำดับความสำคัญแต่ละโครงการ ที่อยู่ ภายใต้แผนงานที่สำคัญ ในเนื้อหาส่วนที่ 3
	ข้อมูลประกอบการ จัดทำ PEQMP	ไม่มี			ไม่มีข้อเสนอแนะ

4.2 สรุปเนื้อหา PEQMP ของจังหวัดสมุทรสงคราม

ในส่วนนี้จะเป็นการสรุปเนื้อหา PEQMP ของจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งได้ตัดทอนมาจากเนื้อหาในรายงานหลัก บทที่ 5 โดยเนื้อหาที่ไม่ได้นำมากล่าวถึงในหัวข้อนี้ ได้แก่

ส่วนที่ 1 บทนำ

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ปัจจุบันและปัญหาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 1) ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด
- 2) สถานการณ์และปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด
- 5) การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด โดยวิธี SWOT Analysis

ส่วนที่ 4 ภาคผนวก

4.2.1 ตัวชี้วัดหลักที่ใช้บ่งชี้สถานการณ์ปัจจุบันด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดสมุทรสงคราม

ตัวชี้วัดหลักที่ใช้บ่งชี้สถานการณ์ปัจจุบันด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของจังหวัดสมุทรสงคราม สรุปได้ดังตารางที่ 4-2

ตารางที่ 4-2 ตัวชี้วัดหลักที่ใช้บ่งชี้สถานการณ์ปัจจุบันด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดสมุทรสงคราม

สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ตัวชี้วัดหลัก
คุณภาพน้ำ ³	<ul style="list-style-type: none">• แม่น้ำแม่กลอง: ประเภทที่ 3 ณ สถานี MK01, MK02, MK04 ประเภทที่ 4 ณ สถานี MK03
คุณภาพอากาศ ⁴	<ul style="list-style-type: none">• จุดตรวจวัดที่ 1: PM-10 มีค่าอยู่ระหว่าง 0.042 – 0.100 มก./ม³• จุดตรวจวัดที่ 2: PM-10 มีค่าอยู่ระหว่าง 0.032 – 0.078 มก./ม³
ขยะมูลฝอย	อัตราการเกิดขยะมูลฝอย ⁵ ในปี พ.ศ. 2548 <ul style="list-style-type: none">• ในเขตเทศบาล: 0.956 กก./วัน/คน• ในเขต อบต.: 0.500 กก./วัน/คน
กากของเสียและของเสียอันตราย	<ul style="list-style-type: none">• ขยะติดเชื้อ⁶: 0.154 ตัน/วัน• ของเสียอันตรายจากชุมชน: 0.08 ตัน/วัน• ขยะอันตรายจากอุตสาหกรรม⁷: 3.3 ตัน/วัน

³ ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำในปี พ.ศ. 2549 โดยกรมควบคุมมลพิษ ทั้งนี้การกำหนดประเภทแหล่งน้ำผิวดิน แสดงรายละเอียดไว้ในบทที่ 5 ของรายงานหลัก โดยที่ MK01, MK02, MK03 and MK04 คือ ตำแหน่งของสถานีตรวจวัดคุณภาพน้ำ

⁴ ไม่มีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศอย่างต่อเนื่องในจังหวัดสมุทรสงคราม แต่มีการตรวจวัด PM-10 โดยเครื่องมือตรวจวัดแบบเคลื่อนที่ในปี พ.ศ. 2549-2550

⁵ ที่มา: รายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ปี 2549 สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 8 ราชบุรี

⁶ การศึกษาของ สสภ.8

⁷ แสดงรายละเอียดไว้ในบทที่ 5 ของรายงานหลัก

4.2.2 สถานการณ์ปัจจุบันและประเด็นปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เนื้อหาในส่วนนี้ สอดคล้องกับเนื้อหาในส่วนที่ 2 สถานการณ์และปัญหาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด และส่วนที่ 3 สรุปสถานการณ์และปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่นำเสนอไว้ใน PEQMP

1) สถานการณ์และปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตามรูปแบบตารางที่ให้ไว้ในคู่มือ PEQMP-KPI สามารถสรุปสถานการณ์และปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรายสาขา ซึ่งเป็นผลจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ได้ดังตารางที่ 4-3 และ 4-4

ตารางที่ 4-3 สรุปประเด็นปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ และมาตรการดำเนินการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติ	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	การป้องกันแก้ไขที่ผ่านมา	มาตรการที่ยังต้องดำเนินการในระยะต่อไป
1. ทรัพยากรดินและที่ดิน	การลดลงของป่าชายเลน	<ul style="list-style-type: none"> รูปที่ 5-7 ในรายงานหลัก (แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน) รูปที่ 5-9 ในรายงานหลัก (แผนที่แสดงป่าชายเลน) 	มีการเปลี่ยนแปลงป่าชายเลนในพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	<ul style="list-style-type: none"> อาจเป็นสาเหตุให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่ง และผลผลิตทางทะเลลดลง 	<ul style="list-style-type: none"> รณรงค์และส่งเสริมกิจกรรมการปลูกป่าชายเลนทดแทน 	<ul style="list-style-type: none"> ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการคุ้มครองและฟื้นฟูป่าชายเลน ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความสำคัญของป่าชายเลนให้ผู้ใช้ส่วนใหญ่ได้รับทราบ
	การใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เหมาะสม	ครอบคลุมทั้งจังหวัด	อันเนื่องมาจากผลทางเศรษฐกิจทำให้ที่ดินถูกขายให้กับนักลงทุน ซึ่งบางคนได้นำที่ดินไปพัฒนาอย่างไม่เหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> สถานที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม เช่น โรงงานผลิตเหล็กกล้า 	<ul style="list-style-type: none"> หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ ได้สั่งพักหรือเพิกถอนการอนุญาตชั่วคราวในการดำเนินการกับที่ดินดังกล่าว 	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาและสนับสนุนแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เหมาะสม
ความเสื่อมโทรมของดิน	พื้นที่เกษตรกรรมในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม อำเภออัมพวา และอำเภอบางคนที เช่น หมู่ที่ 1-8 ในตำบลดอนมะโนรา	<ul style="list-style-type: none"> การใช้สารเคมี/สารกำจัดศัตรูพืช เพื่อกำจัดแมลงศัตรูพืช/วัชพืช การพังทลายของหน้าดิน 	<ul style="list-style-type: none"> ผลผลิตทางการเกษตรและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำลดลง สารเคมีตกค้างในสัตว์/พืช 	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมี ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน 	<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี 	

ทรัพยากรธรรมชาติ	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	การป้องกันแก้ไขที่ผ่านมา	มาตรการที่ต้องดำเนินการในระยะต่อไป
2. ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า	การลดลงของป่าชายเลน	บ่อเลี้ยงกุ้งและปลาในตำบลบางตะเคียน	จำนวนประชากรของต้นเหี้ยมีมากขึ้นไป เนื่องจากเป็นสัตว์สงวน	ผลผลิตทางการเกษตร และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำลดลง	จับและนำไปปล่อยในสถานที่ที่เหมาะสม	เสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเปลี่ยนข้อกำหนดที่ให้ตัวเหี้ยเป็นสัตว์สงวน เพื่ออนุญาตให้ใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และเพื่อควบคุมจำนวนประชากรของเหี้ยได้
	ตัวเหี้ยสร้างความเสียหายต่อสัตว์เลี้ยงของชาวบ้าน					
3. ทรัพยากรน้ำ	ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการอุปโภค-บริโภค และการเกษตรกรรม	ต. ชัยสาร ต. นางตะเคียน ต. ลาดใหญ่ ต. ปะลา ต. แพรกหนามแดง	<ul style="list-style-type: none"> ไม่มีระบบชลประทาน การรุกรานของน้ำทะเล 	<ul style="list-style-type: none"> ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการอุปโภค-บริโภค พื้นที่เกษตรกรรมได้รับความเสียหาย 	<ul style="list-style-type: none"> จัดหาบ่อน้ำ ถึงเก็บน้ำ ถังกรองน้ำ ขุดลอกคลอง 	<ul style="list-style-type: none"> สร้างเครือข่ายระบบประปา และการชลประทานให้ครบถ้วนสมบูรณ์
	การเกิดน้ำท่วมอันเนื่องมาจากการทับถมของตะกอนในลำคลอง	ต. แพรกหนามแดง	ลำคลอง ไม่มีศักยภาพเพียงพอในการระบายน้ำ เนื่องจากการทับถมของตะกอนในลำน้ำ	ความเสียหายต่อที่ดินและทรัพย์สิน	ขุดลอกคลองเป็นระยะๆ	<ul style="list-style-type: none"> ขุดลอกคลอง เป็นระยะๆ จัดทำแผนแม่บทเพื่อการป้องกันและบรรเทาอุทกภัย
4. ทรัพยากรธรณี						

ไม่มีแหล่งแร่ในจังหวัด

ทรัพยากรธรรมชาติ	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	การป้องกันแก้ไขที่นำมา	มาตรการที่ต้องดำเนินการในระยะต่อไป
5. ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	จำนวนของสัตว์น้ำลดลง	พื้นที่บริเวณทะเลและชายฝั่ง เช่น ตำบลบางจะเกร็ง ตำบลแหลมใหญ่ ตำบลคลองโคน	<ul style="list-style-type: none"> วิธีการทำประมงที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้เครื่องมือประมงผิดประเภท/การใช้สารเคมี (ยาเบื่อ) การระบายน้ำเสียปริมาณมากลงสู่แหล่งน้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> การลดลงของจำนวนประชากรสัตว์น้ำ ความเสียหายต่อพื้นที่เพาะเลี้ยงชายฝั่ง 	<ul style="list-style-type: none"> ปิดยัดสัตว์น้ำสู่กลับคืนสู่ธรรมชาติในวันสำคัญต่าง ๆ แจ้งให้ชาวประมงจับสัตว์น้ำเฉพาะที่โตเต็มวัยเพื่อจำหน่าย ให้ อปท. แจ้งเตือนชาวประมงที่ใช้วิธีการทำประมงที่ผิดกฎหมาย โดยผ่านรายการทางโทรศัพท์ท้องถิ่น หรือเครือข่ายประมงในจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> ศึกษาวิจัย พัฒนาและกำหนดแนวทางการทำประมงที่เหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการทำประมงที่เกินศักยภาพการผลิต รวมทั้งแนะนำวิธีการทำประมงที่เหมาะสม ส่งเสริม อปท. ให้มีการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อดำเนินการกับชาวประมงที่กระทำผิดต่อกฎหมาย สนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายประมงอาสา และส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
	การกัดเซาะของกระแสน้ำที่ส่งผลกระทบต่อแนวชายฝั่ง	ตำบลบางแก้ว	ผลกระทบจากปรากฏการณ์น้ำขึ้น-น้ำลง และการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เหมาะสม	ความเสียหายที่ดินและทรัพย์สิน	แนวป้องกันชายฝั่ง	ให้มีการปลูกป่าชายเลนทดแทน และศึกษาทศกโกเพื่อแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

ทรัพยากรธรรมชาติ	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	การป้องกันแก้ไขที่ผ่านมา	มาตรการที่ต้องดำเนินการในระยะต่อไป
6. ความหลากหลายทางชีวภาพ	ไม่มีการสงวนรักษาแหล่งอาศัยของสัตว์ป่า และสภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ ตลอดจนการคำนึงถึงการคงอยู่ของความหลากหลายทางชีวภาพ	ครอบคลุมทั้งจังหวัด โดยเฉพาะบริเวณป่าชายเลน	ขาดความตระหนักถึงความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ	การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ	ปลูกป่าชายเลนทดแทน	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำแผนอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ รณรงค์ให้ความรู้แก่ชาวบ้านในเรื่องความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ เฝ้าติดตาม และจำกัดปรากฏการณ์ที่จะกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

ตารางที่ 4-4 สรุปประเด็นปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	แนวทางดำเนินการที่ผ่านมา	แนวทางดำเนินการในระยะต่อไป
1. คุณภาพน้ำ	ไม่สามารถรับมือรวมถึงความปลอดภัยและคุณภาพของน้ำประปา	โรงผลิตน้ำประปาที่ใช้ดิบในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ รูปที่ 5-24 ในรายงานหลัก (แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของโรงผลิตน้ำประปาที่สำคัญ)	การบำบัดน้ำเสียไม่เหมาะสม และ/หรือ ขาดกระบวนการบำบัดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มค่าใช้จ่ายในกระบวนการกรองน้ำ น้ำที่ผ่านกระบวนการกรองมีคุณภาพลดลง 	-	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำแผนแม่บทการจัดการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ศึกษาสถานการณ์การให้บริการน้ำประปาในปัจจุบัน สำรวจความต้องการใช้บริการน้ำประปา จัดทำแผนการให้บริการน้ำประปาในจังหวัด
	คุณภาพน้ำตามแหล่งน้ำสาธารณะไม่ได้รับการดูแลรักษา	แหล่งน้ำสาธารณะหลายแห่งได้รับผลกระทบจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ รูปที่ 5-23 ในรายงานหลัก (แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ)	การบำบัดน้ำเสียไม่เหมาะสม และ/หรือ ยังไม่มีการบำบัดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดประเภทต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มค่าใช้จ่ายในกระบวนการกรองน้ำ น้ำที่ผ่านกระบวนการกรองมีคุณภาพลดลง 	-	<ul style="list-style-type: none"> สำรวจแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทต่าง ๆ จัดทำแผนการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ

สิ่งแวดล้อม	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	แนวทางดำเนินการที่ผ่านมา	แนวทางดำเนินการในระยะต่อไป
2. คุณภาพอากาศ	ไม่มีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศที่จังหวัดอุดรธานี ติดตามตรวจวัดคุณภาพอากาศอย่างสม่ำเสมอในจังหวัด (แต่มีการตรวจวัดปริมาณฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน)	ครอบคลุมทั้งจังหวัด โดยเฉพาะในเขตเมือง	ปัญหาคุณภาพอากาศได้รับการจัดลำดับความสำคัญน้อย ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสมุทรสงคราม	สภาพคุณภาพอากาศที่เกิดขึ้นในจังหวัดยังไม่แน่ชัดพอที่จะเข้าถึงผลกระทบที่จะได้รับ	มีการตรวจวัดปริมาณฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน อย่างต่อเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> • ควรมีหน่วยตรวจวัดคุณภาพอากาศเคลื่อนที่ ของกรมควบคุมมลพิษ เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์คุณภาพอากาศในจังหวัด • ให้มีการติดตาม ตรวจวัดคุณภาพอากาศ โดยตรวจวัดสารมลพิษ ตามที่มาตรฐานสิ่งแวดล้อมกำหนด
3. คุณภาพเสียง	ปัญหาเรื่อง เสียงรบกวนจากเครื่องยนต์เรือที่นำนักท่องเที่ยวชมทั้งห้อย	แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บริเวณแม่น้ำแม่กลอง คลองอัมพวา	เสียงดังของเครื่องยนต์ที่ติดอยู่ที่ขี้อเรือ	ความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว และประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว	-	<ul style="list-style-type: none"> • ออกกระเปาะกันเสียงกับเสียงของเครื่องยนต์ที่ติดอยู่ที่ขี้อเรือ • ส่งเสริมให้มีการใช้เครื่องยนต์ที่มีเสียงเบาสำหรับเรือชมทั้งห้อย และจัดหาแหล่งสนับสนุนทางการเงิน และอื่น ๆ ตามความจำเป็น
4. ขยะมูลฝอย	การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ไม่เหมาะสม	เกือบทุก อปท. ในจังหวัดสมุทรสงคราม	ขาดความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมและยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> • การกำจัดขยะที่ไม่ถูกหลักสุขาภิบาล เช่น การเทกอง • กิจกรรม 3Rs (การลดการใช้ซ้ำ และ การนำกลับมาใช้ใหม่) ยังไม่คืบหน้าเท่าที่ควร 	<ul style="list-style-type: none"> • จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนด้านการ • ส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอย 	<ul style="list-style-type: none"> • จัดทำแผนแม่บทด้านการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด และการนำแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ

สิ่งแวดล้อม	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	แนวทางดำเนินการที่ผ่านมา	แนวทางดำเนินการในระยะต่อไป
	ไม่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรสงคราม	ครอบคลุมทั้งจังหวัดสมุทรสงคราม	การปิดสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยใน ต.ลาดใหญ่ เนื่องจากการต่อต้านของประชาชนในพื้นที่	<ul style="list-style-type: none"> การลักลอบทิ้งขยะมูลฝอย 	<ul style="list-style-type: none"> จัดซื้อรถเก็บขยะเพิ่ม จ้างพนักงานเพิ่ม เพิ่มจำนวนครั้งของการเก็บขยะ 	
5. กากของเสียและของเสียอันตราย	ปริมาณการเกิดของเสียอันตรายจากโรงงานอุตสาหกรรมในปี พ.ศ. 2548 คาดว่ามีประมาณ 3.3 ล้านตัน และมีข้อมูลที่ยืนยันเกี่ยวกับวิธีการกำจัดของเสียดังกล่าว	ครอบคลุมทั้งจังหวัดสมุทรสงคราม	ไม่มีการศึกษาเพื่อประเมินสถานการณ์ปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> หากสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอยในจังหวัดใกล้เคียงไม่ยอมรับกำจัดขยะมูลฝอยของจังหวัดสมุทรสงคราม กากของเสียจะถูกเทกองเป็นจำนวนมาก 	<ul style="list-style-type: none"> ดำเนินการตรวจสอบของเสียภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งของเสียอันตราย โดยร่วมกับ สทน. อุตสาหกรรมจังหวัด จัดลำดับความสำคัญในการจัดการของเสียอันตรายภาคอุตสาหกรรมตามประเภทของเสียภาคอุตสาหกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ศึกษาเพื่อคัดเลือกสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสม จัดทำแผนแม่บทด้านการจัดการขยะมูลฝอยรวมของจังหวัด

สิ่งแวดล้อม	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	แนวทางดำเนินการที่ ผ่านมา	แนวทางดำเนินการ ในระยะต่อไป
6. สิ่งแวดล้อมเมือง	ไม่มีข้อมูลที่ยืนยัน เกี่ยวกับวิธีการกำจัดขยะ ติดเชื้อ มีเพียงแต่ข้อมูล ปริมาณการเกิดขยะ ติดเชื้อ ในปี 2548 ที่มี น้อยกว่า 0.2 ตัน/วัน	ครอบคลุมทั้งจังหวัด สมุทรสงคราม	ไม่มีการศึกษาเพื่อประเมิน สถานการณ์ปัจจุบัน	การจัดการขยะติดเชื้อที่ไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดผลกระทบต่ออย่างมี นัยสำคัญ ต่อสภาพแวดล้อมของ จังหวัดสมุทรสงคราม	-	<ul style="list-style-type: none"> สร้างแรงจูงใจต่อกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีการจัดการขยะติดเชื้อที่เหมาะสมตั้งแต่แหล่งกำเนิด
	แผนป้าย ป้ายโฆษณา ไม่เป็นระเบียบ	บริเวณถนนสายหลัก และสี่แยก	<ul style="list-style-type: none"> ไม่มีการควบคุม ไม่มีระบบการอนุญาต การติดตั้งป้าย 	<ul style="list-style-type: none"> เป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุ บดบังทัศนียภาพ 	การควบคุมกำหนด พื้นที่ที่อนุญาตให้ติดตั้ง ป้ายได้ในอำเภอเมือง	ให้มีการสำรวจป้ายโฆษณาใน เขตเมืองที่ติดระเบียบ และหา แนวทางแก้ไขต่อไป
	การบำรุงรักษาคู คลอง ต่างๆ ไม่เหมาะสม	ครอบคลุมทั้งจังหวัด สมุทรสงคราม	การทับถมของตะกอนใน ลำน้ำ และการลักลอบทิ้ง ขยะมูลฝอยลงในลำคลอง	สูญเสียความเป็นเอกลักษณ์ของ จังหวัดสมุทรสงคราม	-	จัดทำแผน และจัดสรรงบประมาณ เพื่อพัฒนาเครือข่ายการคมนาคม ทางน้ำในจังหวัดให้เชื่อมต่อกัน
	ขาดแคลนพื้นที่สีเขียว บริเวณที่แออัดในเขต เมือง	บริเวณพื้นที่เมืองของจังหวัด	ขาดความตระหนักถึง ความสำคัญของพื้นที่สีเขียว ในเขตเมือง	สูญเสียความเป็นเอกลักษณ์ของ จังหวัด	-	ภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกัน ในการเพิ่มความสวยงามแก่เมือง เช่น การปลูกต้นไม้ตามแนวถนน การสร้างสวนสาธารณะบริเวณ โดยรอบเมือง เป็นต้น

สิ่งแวดล้อม	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	แนวทางดำเนินการที่ผ่านมา	แนวทางดำเนินการในระยะต่อไป
7. แหล่งที่มีคุณค่าทางธรรมชาติและวัฒนธรรม	แหล่งที่มีคุณค่าทางธรรมชาติและวัฒนธรรมไม่ได้รับการบำรุงรักษาอย่างเพียงพอ	ดูรูปที่ 5-35 และตารางที่ 5-67 ในรายงานหลัก (แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรม และตารางแสดงรายละเอียด)	ประชาชนขาดความตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งที่มีคุณค่าทางธรรมชาติและวัฒนธรรม	ความเสื่อมโทรมของแหล่งที่มีคุณค่าทางธรรมชาติและวัฒนธรรม	-	ให้การศึกษากับเกษตรกรพร้อมทั้งสนับสนุนการบริหารจัดการ และจัดสร้างปริมาณเพื่อการอนุรักษ์แหล่งที่มีคุณค่าทางธรรมชาติและวัฒนธรรม
8. ภาวะโลกร้อน	มาตรการที่กำหนดไว้ภายใต้ยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศยังไม่มีการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง	ครอบคลุมทั้งจังหวัดสมุทรสงคราม	ประชาชนขาดความตระหนักถึงการเป็นพื้นที่ที่อุดมไปด้วยแหล่งที่มีคุณค่าทางธรรมชาติและวัฒนธรรม	สูญเสียรายได้จากการท่องเที่ยว	-	ให้ดำเนินการรณรงค์เผยแพร่แหล่งที่มีคุณค่าทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของจังหวัด เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยว ซึ่งจะทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
			ขาดความรู้ความเข้าใจในประเด็นปัญหาจากภาวะโลกร้อน	ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม	-	ให้มีการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ใน “ยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ” โดยเฉพาะเรื่องต่อไปนี้มี <ul style="list-style-type: none"> ให้มีการฟื้นฟูป่าชายเลนในระยะเวลาต่อไป โดยการปลูกป่าทดแทน

สิ่งแวดล้อม	สรุปประเด็นปัญหา	พื้นที่ที่เกิดปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	แนวทางดำเนินการที่ผ่านมา	แนวทางดำเนินการในระยะต่อไป
	บริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งยังมีกากจัดขยะมูลฝอยแบบเทกอง ซึ่งเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจก และไม่มีการส่งเสริมกิจกรรม 3Rs เท่าที่ควร					<ul style="list-style-type: none"> ดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล และส่งเสริมกิจกรรม 3Rs ผ่านการประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้ โดยร่วมมือกับ ศศก.8

2) วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ประเด็นที่ควรจะดำเนินการ และแนวทางดำเนินการ

การจะดำเนินงานให้เป็นไปตามประเด็นต่างๆ และแนวทางดำเนินการทั้งหมด ที่ระบุไว้ใน PEQMP ให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2554 เป็นเรื่องยากในทางปฏิบัติ ดังนั้น จึงควรสื่อให้เห็นภาพของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่จังหวัดต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต โดยแสดงเป็นวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ประเด็นที่ควรจะดำเนินการ และแนวทางดำเนินการ ทั้งนี้ ในส่วนของวิสัยทัศน์ และเป้าหมาย จะต้องสะท้อนความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และควรนำเสนอไว้ในรายงานเพื่อให้เกิดการอภิปรายอย่างกว้างขวาง สำหรับประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวในข้างต้น สรุปได้ดังนี้

2.1) วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์

(1) วิสัยทัศน์

ตระหนักรู้ต่อการเป็นแหล่งที่อุดมด้วยลำน้ำ และสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ที่กลมกลืนต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นสังคมที่มีเอกลักษณ์ในการดำรงชีวิต และ แวดล้อมด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์

(2) เป้าหมาย

(2.1) การพัฒนาด้านสังคมและเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

โดยมีประเด็นที่ควรจะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

- การหยุดการลดลงของจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร
- การฟื้นคืนราคาผลผลิตการประมงที่ตกต่ำ
- การส่งเสริมการพัฒนาควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- การป้องกันความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมอันเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว
- การส่งเสริมอุตสาหกรรมที่มีการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านและทรัพย์สินของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

(2.2) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนาที่ยั่งยืน

โดยมีประเด็นที่ควรจะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

- การใช้ทรัพยากรดินและที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ และควรมีการอนุรักษ์ตามลักษณะของพื้นที่

- การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยเฉพาะป่าชายเลน ซึ่งเป็นบริเวณที่ควรสงวนรักษา สำหรับทรัพยากรทางทะเล และควรปกป้องคุ้มครอง สำหรับความหลากหลายทางชีวภาพ
- การอนุรักษ์และการฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ
- การอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรน้ำที่มีอยู่จำนวนมาก อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ
- การหยุดยั้งการทำลาย และการฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่เสื่อมโทรม

**(2.3) การอนุรักษ์สังคมและสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่ดีที่สมบูรณให้
กลมกลืนกับความอุดมของสภาพธรรมชาติ**

โดยมีประเด็นที่ควรดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

- การจัดให้มีการปลอดภัยและคุณภาพน้ำที่ดีสำหรับประชาชนทุกระดับในจังหวัด
- การมีเสถียรภาพในความปลอดภัยและคุณภาพน้ำที่ดี
- การก่อสร้างระบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมและยั่งยืน
- การรักษาคุณภาพอากาศที่ดี
- การป้องกันผลกระทบจากเสียงและความสั่นสะเทือน
- การก่อสร้างระบบการจัดการของเสียอันตรายที่เหมาะสม
- การพัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองให้น่าอยู่
- การบำรุงรักษาแหล่งมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม และใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ
- การจัดทำระบบสำหรับการเตรียมรับมือกับปัญหาโลกร้อน

(3) กลยุทธ์

กลยุทธ์ทั้ง 6 กลยุทธ์ต่อไปนี้ กำหนดขึ้นโดยใช้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2550-2554 เป็นแนวทางในการจัดทำ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้เสนอไว้ข้างต้น

กลยุทธ์ที่ 1 เปิดเผยข้อมูลและความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่สาธารณะ และร่วมเป็นเจ้าของข้อมูลรวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ให้มีการเผยแพร่ข้อมูลพื้นฐานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชนในจังหวัด สร้างความตระหนักและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีความเข้าใจอย่างชัดเจนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ลดลงจนส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการดำรงชีพ เพื่อที่ประชาชนอาจจะได้ติดตาม ตรวจสอบ และเฝ้าระวังป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้ด้วยตัวเอง และเพื่อให้เกิดความตระหนักในเรื่องดังกล่าว จึงควรส่งเสริมให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่สาธารณะ นอกจากนี้ ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยองค์ประกอบของคณะกรรมการ ควรแต่งตั้งผู้แทนจากชาวบ้าน และผู้ประกอบการ เพื่อให้สามารถเข้าร่วมประชุมในการประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินงานตาม PEQMP

กลยุทธ์ที่ 2

เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ให้มีความชัดเจนในเรื่องอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อไม่ให้เกิดภารกิจที่ซ้ำซ้อนกันของหน่วยงาน ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งในการติดต่อประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน ทั้งนี้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรมีเอกภาพและเป็นสาธารณะ นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่

กลยุทธ์ที่ 3

ขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเชิงรุก

เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการด้วย และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกระเบียบ ข้อบังคับ ที่จะเอื้อให้เกิดความเข้มแข็งแก่หน่วยงานในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ให้มีการสนับสนุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ด้อยศักยภาพ โดยผลักดันให้มีการร่วมลงทุน และร่วมกันในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมี อบจ. เป็นแกนนำ

กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเท่าเทียมกัน
และสามารถเข้าถึงระดับรากหญ้า เพื่อลดความยากจน

ให้มีการใช้มาตรการสมประโยชน์ (win-win) ซึ่งเป็นมาตรการที่
ผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน ได้รับผลประโยชน์ เพื่อเป็นการเสริม
พลังประชาชนในพื้นที่ บนพื้นฐานหลักการที่ว่า ผู้ได้รับ
ผลประโยชน์เป็นผู้จ่าย

กลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและ
ยั่งยืน

ให้มีการพัฒนากลไกเกี่ยวกับภาระค่าใช้จ่ายที่จะใช้ในการฟื้นฟู
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการร่วมมือกันระหว่าง
ประชาชนในพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการออกกฎ
ข้อบังคับ เพื่อบัญญัติให้มีการจ่ายเงินแก่หน่วยงานที่ดำเนินการ
จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ให้มีการเผยแพร่หลักสูตรการเรียน-การสอน สำหรับ
เยาวชน และองค์ความรู้ในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม โดยผ่านกระบวนการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งใน
ลักษณะที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ รวมทั้งมีการ
ศึกษาวิจัย และพัฒนาในเชิงรุกที่คำนึงถึงการใช้ประโยชน์จาก
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนและมี
ประสิทธิผล

กลยุทธ์ที่ 6 ให้มีการอนุรักษ์ ดูแล และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ที่คำนึงถึงความ
สมดุลและยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม

ให้มีการอนุรักษ์ ดูแล และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมโดยใช้มาตรการทาง
สังคม ตามหลักการ ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pay
Principle :PPP) และผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นผู้จ่าย (Beneficiary
Pay Principle: BPP) และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ
ผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงให้มี
การจัดการพื้นที่คุ้มครองที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ และ
การจัดการแหล่งอาศัยของสัตว์ป่าตามประเภทของชนิดป่า

**2.2) ภาพของการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่ควร
จะดำเนินการ และแนวทางดำเนินการ**

ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่กล่าวในข้างต้น รวมถึงประเด็นที่ควรจะดำเนินการ และ
แนวทางดำเนินการ จะสื่อให้เห็นภาพของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่จังหวัดสมุทรสงคราม
ต้องการจะให้เกิดขึ้นในอนาคต ดังแสดงในรูปที่ 4-1

4.2.3 การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

เนื้อหาในส่วนนี้ สอดคล้องกับเนื้อหาในส่วนที่ 2 สถานการณ์และปัญหาของจังหวัด หัวข้อที่ 4) การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ที่นำเสนอไว้ PEQMP

ดังที่กล่าวในข้างต้นว่า จังหวัดสมุทรสงครามมีประเด็นปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหลายเรื่องที่ต้องดำเนินการแก้ไข แม้ว่าจะมีข้อจำกัดทั้งในด้านงบประมาณและบุคลากร ดังนั้น ในหัวข้อนี้จะวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญ ซึ่งควรดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2554 ภายใต้ PEQMP ของจังหวัดสมุทรสงคราม (พ.ศ. 2551-2554)

1) การสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

1.1) กลุ่มเป้าหมาย

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียใน 4 กลุ่มเป้าหมาย ผลที่ได้จากกลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 4 กลุ่มดังกล่าว ได้นำมารวบรวม ศึกษาเพิ่มเติม และวิเคราะห์ ดังแสดงในตารางที่ 4-5

ตารางที่ 4-5 กลุ่มเป้าหมายที่สำรวจความคิดเห็น

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน (แห่ง)
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	36
ประชาชน (ครัวเรือน)	64
ผู้ประกอบการ	47
องค์กรเอกชน	5

1.2) ปัญหาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

ปัญหาที่รุนแรงส่วนใหญ่ใน อปท. ดังแสดงในตารางที่ 4-6

ตารางที่ 4-6 ปัญหาที่พบใน อปท.

กลุ่มเป้าหมาย	ปัญหาที่รุนแรงมาก อันดับ 1	คิดเป็น ร้อยละ (%)	ปัญหาที่รุนแรงมาก อันดับ 2	คิดเป็น ร้อยละ (%)
อปท.	ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	41.7	การชะลอตัวทางเศรษฐกิจ	33.3
ประชาชน	ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	65.6	การชะลอตัวทางเศรษฐกิจ	20.3
ผู้ประกอบการ	การชะลอตัวทางเศรษฐกิจ	48.9	ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	40.4
องค์กรเอกชน	• ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	40.0	การชะลอตัวทางเศรษฐกิจ	20.0
	• แผนพัฒนาของภาครัฐที่ไม่คำนึงถึงภูมิปัญญาชาวบ้าน	40.0		

1.3) ปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่รุนแรง ตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย แสดงในตารางที่ 4-7 โดย “คำร้อยละที่แสดงในตาราง” เป็นอัตราส่วนของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เลือกคำตอบ “ข้อ 4 รุนแรงมาก” จากตัวเลือกที่มีอยู่ทั้งหมด 6 ข้อ คือ 1.ไม่รุนแรง 2.รุนแรงน้อย 3.รุนแรงปานกลาง 4.รุนแรงมาก 5.เลือกไม่ได้ และ 6.ไม่มีความเห็น

ตารางที่ 4-7 ปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลุ่มเป้าหมาย	ปัญหาที่รุนแรงมาก อันดับ 1	คิดเป็น ร้อยละ (%)	ปัญหาที่รุนแรงมาก อันดับ 2	คิดเป็น ร้อยละ (%)
อปท.	การจัดการทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่ง และประมง	38.9	การจัดการขยะมูลฝอย	27.8
ประชาชน	การจัดการทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่ง และประมง	25.0	ภาวะโลกร้อน	23.4
ผู้ประกอบการ	การจัดการทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่ง และประมง	25.5	ภาวะโลกร้อน	17.0
องค์กรเอกชน	การจัดการทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่ง และประมง	100.0	<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการขยะมูลฝอย ● คุณภาพน้ำ 	60.0 60.0

ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ชี้แจงเหตุผลการเลือกเรื่องที่เป็นปัญหาที่รุนแรงมากเป็นอันดับ 1 ดังแสดงในตารางที่ 4-8

ตารางที่ 4-8 เหตุผลที่เลือกให้เป็นปัญหาที่รุนแรงมาก เป็นอันดับ 1

ปัญหาที่รุนแรงมากเป็น อันดับ 1	เรื่อง	เหตุผล
การจัดการทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่ง และประมง	<ul style="list-style-type: none"> ● การประมงที่ขาดระเบียบและผิดกฎหมาย ● การลดลงของทรัพยากรประมง ● การจับหอยหลอดมากเกินไป ● การกัดเซาะชายฝั่ง ● นักท่องเที่ยวมากเกินไป 	<ul style="list-style-type: none"> ● การลดลงของทรัพยากรประมงอย่างมาก ทำให้รายได้ของชาวประมงลดลงด้วย ● ทำให้จำนวนหอยหลอดลดลงมาก ● การสูญเสียที่ดินจากการกัดเซาะ ● ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ชี้แจงเหตุผลการเลือกเรื่องที่เป็นปัญหาที่รุนแรงมากเป็นอันดับ 2 ดังแสดงในตารางที่ 4-9

ตารางที่ 4-9 เหตุผลที่เลือกให้เป็นปัญหาที่รุนแรงมาก เป็นอันดับ 2

ปัญหาที่รุนแรงมากเป็นอันดับ 2	เรื่อง	เหตุผล
การจัดการขยะมูลฝอย	<ul style="list-style-type: none"> • การกำจัดขยะมูลฝอยจำนวนมากด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม • การจัดการขยะมูลฝอยที่สถานีขนถ่ายอย่างไม่เหมาะสมของบริษัทเอกชน • การทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง 	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นต้นเหตุให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่รุนแรง • เป็นอุปสรรคต่อการประมง
ภาวะโลกร้อน	<ul style="list-style-type: none"> • อุณหภูมิสูงขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> • ผลกระทบต่อการเกษตร • ทรัพยากรประมงลดลง • ฤดูกาลเปลี่ยนแปลง • ผลต่อสุขภาพ
คุณภาพน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> • น้ำเสียไหลมาจากจังหวัดใกล้เคียง • น้ำเสียไหลมาจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> • ทรัพยากรประมงลดลง • ผลกระทบต่อที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม

1.4) ข้อเสนอของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มีจำนวน อปท. 34 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 94.4 ของ อปท. ทั้งหมด) ที่ประชาชนต้องการให้มีการพัฒนาพื้นที่ โดยข้อเสนออันดับ 1 คือ การก่อสร้างสาธารณูปโภค เช่น ถนน และสะพาน คิดเป็นร้อยละ 85.3 ของข้อเสนอทั้งหมดต่อ อปท. การก่อสร้างระบบประปา เป็นข้อเสนออันดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 35.5 ของข้อเสนอทั้งหมดต่อ อปท. และการมีแสงสว่างที่สาธารณะ เป็นข้อเสนออันดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 29.4 ของข้อเสนอทั้งหมดต่อ อปท.

2) การจัดลำดับความสำคัญในกระบวนการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด ด้วยวิธี SWOT Analysis

PEQMP-KPI พ.ศ. 2551-2554 ของจังหวัดสมุทรสงคราม ได้จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2550 ณ บ้านท้ายหาดรีสอร์ท ตำบลท้ายหาด อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม โดยมี ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นประธาน และในการประชุมดังกล่าว ได้ให้ผู้เข้าร่วมประชุมที่เกี่ยวข้องโดยตรงประมาณ 50 คน วิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดด้วยวิธี SWOT Analysis โดยอาจารย์จากมหาวิทยาลัย เป็นวิทยากรกระบวนการ ทั้งนี้ในการทำ SWOT Analysis มีการวิเคราะห์จุดแข็ง (S) จุดอ่อน (W) โอกาส (O) และอุปสรรค (T) ของจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นอกจากมีการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดแล้ว ยังมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลที่ได้ดังแสดงในตารางที่ 4-10 และ 4-11

ตารางที่ 4-10 การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติในจังหวัดสมุทรสงคราม
(ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2550)

ลำดับความสำคัญ	ประเด็นปัญหา	ข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดแนวทางการป้องกัน และแก้ไขปัญหา
1	ปริมาณสัตว์น้ำลดลง	<ul style="list-style-type: none"> • สร้างแหล่งอาศัยให้สัตว์ทะเล (เช่น ปะการังเทียม) • ปลดปล่อยสัตว์น้ำลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ • ออกประกาศเตือนชาวประมงให้เลิกทำประมงที่ผิดกฎหมาย • สนับสนุนให้ประชาชน และชาวประมงมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังป้องกัน เช่น สนับสนุนการสร้างเครือข่ายประมงอาสาในทุกพื้นที่
2	สภาพดินเสื่อมโทรม	<ul style="list-style-type: none"> • ลดการใช้ปุ๋ยเคมี • ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยชีวภาพ/ปุ๋ยอินทรีย์ • ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก • ให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ดิน
3	ตัวเหี้ยเข้าไปกินสัตว์เลี้ยงของชาวบ้าน	<ul style="list-style-type: none"> • จัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจับและปล่อยตัวเหี้ยในเขตควบคุม • เสนอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบแก้ไขกฎหมายที่ระบุให้ตัวเหี้ยเป็นสัตว์สงวน
4	ขาดแคลนน้ำใช้เพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> • ขยายเขตการบริการน้ำประปาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ • ซ่อมแซม บำรุงรักษาระบบจ่ายน้ำประปา • ขุดลอกคู คลอง • สร้างแนวป้องกันน้ำเค็ม เช่น อาคารบังคั้นน้ำ ทั้งนี้ ต้องสอบถามความคิดเห็นจากภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมและเป็นไปตามความต้องการของแต่ละพื้นที่
5	ที่ดินถูกขายให้นายทุน	<ul style="list-style-type: none"> • รมรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนรักบ้านเกิด • ส่งเสริม สนับสนุนหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา: PEQMP-KPI พ.ศ. 2551-2554 ของจังหวัดสมุทรสงคราม

ตารางที่ 4-11 การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสมุทรสงคราม
(ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2550)

ลำดับความสำคัญ	ประเด็นปัญหา	ข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดแนวทางการป้องกัน และแก้ไขปัญหา
1	ขยะมูลฝอยตกค้าง	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอย ลดปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด เพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอย
2	น้ำเสีย	<ul style="list-style-type: none"> ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมกับพื้นที่ สร้างจิตสำนึกและความตระหนักแก่ประชาชนในการลดปริมาณการปล่อยน้ำเสียและสิ่งปฏิกูลลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ
3	ไม่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย	<ul style="list-style-type: none"> สร้างการยอมรับกับประชาชนในพื้นที่ ภาครัฐควรกำหนดให้มีการจัดการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ
4	ของเสียอันตรายจากบ้านเรือน	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้มีการคัดแยกของเสียอันตราย กำหนดให้มีระบบการจัดการขยะมูลฝอยแบบบูรณาการ
5	ป้ายโฆษณาไม่เป็นระเบียบ	<ul style="list-style-type: none"> ให้มีการบังคับใช้ตามกฎหมายอย่างเข้มงวดและจริงจัง ให้มีการสำรวจป้ายโฆษณาในจังหวัด
6	ความดังเสียงที่เกินมาตรฐาน	<ul style="list-style-type: none"> กำหนดมาตรการสำหรับเรือท่องเที่ยว ให้ใช้เครื่องยนต์ที่มีเสียงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ให้เปลี่ยนแปลงเครื่องยนต์ของเรือท่องเที่ยวให้เป็นไปตามมาตรฐาน
7	ขยะติดเชื้อจากโรงพยาบาล/ คลินิก	<ul style="list-style-type: none"> ให้มีการเก็บรวบรวมและกำจัดขยะติดเชื้อ อย่างถูกหลักวิชาการ

ที่มา: PEQMP-KPI พ.ศ. 2551-2554 ของจังหวัดสมุทรสงคราม

3) การตรวจสอบการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ

เนื่องจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมครอบคลุมหลายด้าน จึงยากต่อการตัดสินใจเพื่อจัดลำดับความสำคัญของโครงการจำนวนมากจากหลายๆ ด้านที่แตกต่างกัน ยิ่งไปกว่านั้น ในแต่ละโครงการต้องใช้วงเงินลงทุนสูงในการดำเนินงาน ดังนั้น จึงมีความสำคัญที่จะต้องมีการสำรวจ ศึกษาวิจัย และวางแผนที่เพียงพอ และมีการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของแต่ละโครงการอย่างรอบคอบ เพื่อให้แต่ละโครงการในแต่ละด้านเกิดความคุ้มค่าสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดลำดับความสำคัญของโครงการต่างๆ ควรพิจารณาตัดสินใจภายหลังจากที่ได้มีการศึกษา วิเคราะห์เปรียบเทียบแผนแม่บทของแต่ละด้านแล้ว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแผนแม่บทในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดสมุทรสงคราม ยังจัดทำไม่ครอบคลุมในทุกด้าน ดังนั้น คณะผู้ศึกษาจึงขอเสนอให้คำนึงถึงลำดับความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้ คือ

- เรื่องสำคัญอันดับแรก คือ กำหนดให้มีการจัดทำแผนแม่บทเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้าน

- จากผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ และผลการวิเคราะห์ด้วยวิธี SWOT Analysis พบว่า ควรมีการจัดทำแผนแม่บทรายสาขาตามลำดับความสำคัญ ดังนี้
 - การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเล/ ชายฝั่ง/ และประมง
 - การก่อสร้างระบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสม
 - การรับมือกับภาวะโลกร้อน
 - การรักษาคุณภาพน้ำ
 - การอนุรักษ์ทรัพยากรดินและที่ดิน
- ลำดับสุดท้าย คือ การเสริมสร้างศักยภาพ อปท. ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเท่าๆ กับการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนในด้านต่างๆ เนื่องจาก อปท. มีหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ

4.2.4 การคัดเลือกแผนงานที่มีลำดับความสำคัญ

เนื้อหาในส่วนนี้ สอดคล้องกับเนื้อหาในส่วนที่ 2 สถานการณ์และปัญหาของจังหวัด หัวข้อที่ 6) การจัดลำดับความสำคัญของโครงการภายใต้ PEQMP

1) ขั้นตอนการคัดเลือกโครงการ

จากการพิจารณาคัดเลือกโครงการ (ดูหัวข้อที่แล้ว) คณะผู้ศึกษาและคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย ได้ดำเนินการคัดเลือกโครงการ โดยพิจารณาจาก

- เป็น โครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมระดับจังหวัด และเป็นประเด็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2554
- เนื่องจากงบประมาณด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอยู่จำกัด จึงเป็นทางเลือกที่จะแก้ไขปัญหาให้ครอบคลุมทุกสาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ภายในปี พ.ศ. 2554
- เพื่อให้การแก้ไขปัญหาสามารถเสร็จลุกลงได้ในปี พ.ศ. 2554 จำเป็นต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการที่จะดำเนินการ ซึ่งโครงการที่มีเป้าหมายรวมเพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องเดียวกัน จะนำมารวมกันไว้ภายใต้แผนงานที่มีลำดับความสำคัญเดียวกัน
- แผนงานที่มีลำดับความสำคัญแบ่งออกเป็น 2 ด้านหลัก คือ
 - 1.1) การพัฒนาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้าน
 - 1.2) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสมุทรสงคราม

2) การคัดเลือกแผนงานที่มีลำดับความสำคัญ

จากขั้นตอนการคัดเลือกโครงการที่กล่าวในข้างต้น และการประชุมหารือกับคณะทำงานร่วมฝ่ายไทย ได้มีการคัดเลือกแผนงานที่มีลำดับความสำคัญ ซึ่งจะนำไปดำเนินการภายในปี พ.ศ. 2554 ดังนี้

2.1) การปรับปรุงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละสาขา

- แผนงานการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในจังหวัดสมุทรสงคราม
- แผนงานการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมและยั่งยืน
- แผนงานการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ
- แผนงานการจัดหาน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัย

2.2) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในจังหวัดสมุทรสงคราม

- แผนงานการเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงในการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง
ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น
- แผนงานการเสริมสร้างศักยภาพ อปท. ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

4.2.5 รายละเอียดของ PEQMP

เนื้อหาในส่วนนี้ สอดคล้องกับเนื้อหาในส่วนที่ 3 รายละเอียดของ PEQM

1) การนำเสนอแผนงาน/โครงการในรูปแบบของตาราง Project Design Matrix (PDM)

ผลจากข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพิจารณาคุณภาพแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด คณะผู้ศึกษาจึงได้เสนอให้มีการนำตาราง PDM มาใช้เป็นรูปแบบในการนำเสนอแผนงาน/โครงการ ที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญไว้

- ตาราง PDM ถูกนำมาใช้เป็นรูปแบบในการเขียนแผนงานแต่ละแผนงานของการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละสาขา ซึ่งประกอบด้วย โครงการต่าง ๆ ที่
ตอบสนองต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผนงานเดียวกัน ที่จะดำเนินการภายในปี
พ.ศ. 2554
- ตาราง PDM แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นปัญหา และโครงการที่ควร
ดำเนินการโดยเร่งด่วน เพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านั้นๆ
- ตาราง PDM มีการกำหนดตัวชี้วัดที่ใช้ในการติดตามตรวจสอบและประเมินผลของแต่ละ
โครงการที่ชัดเจน
- ตาราง PDM มีการกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และหน่วยงานสนับสนุนในแต่ละ
โครงการที่ชัดเจน

2) แผนงานและโครงการที่สำคัญ

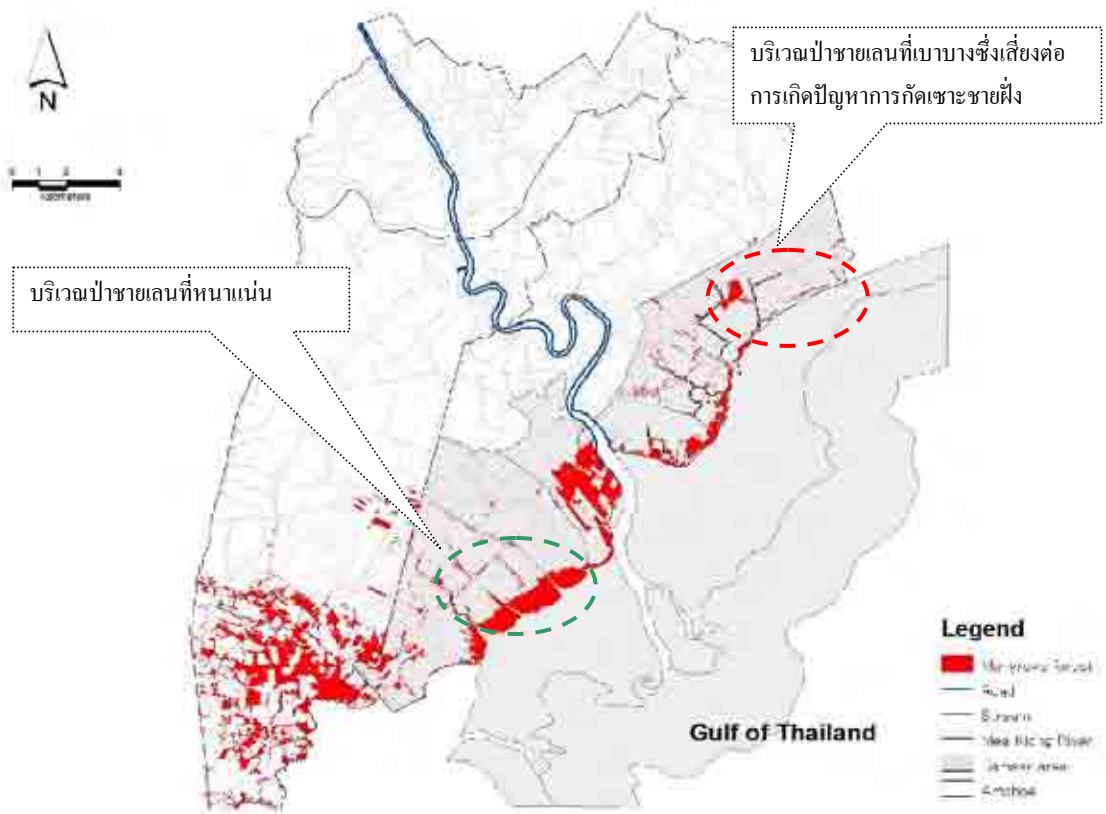
2.1) แผนงานการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในจังหวัดสมุทรสงคราม

แม้ว่ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดในภาคการประมงกลับลดลงกว่าครึ่ง ในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งมีมูลค่าเพียง 356 ล้านบาท ในขณะที่ปี พ.ศ. 2544 มีมูลค่าถึง 658 ล้านบาท

จากผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายทั้ง 4 กลุ่ม พบว่า ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงมากที่สุดในจังหวัดสมุทรสงครามคือ ปัญหาด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้อธิบายเหตุผลที่เลือกปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่รุนแรงมากเป็นอันดับที่ 1 ดังแสดงในตารางที่ 4-7

จากการศึกษาพบว่า บริเวณชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกเฉียงเหนือของอ่าวไทย มีการกัดเซาะในระดับปานกลาง โดยมีอัตราการกัดเซาะอยู่ในระดับ 1-5 เมตรต่อปี⁸

รูปที่ 4-2 แสดงให้เห็นถึงบริเวณป่าชายเลนที่มีความหนาแน่นมากพอที่จะเป็นแนวป้องกันชายฝั่ง และบริเวณป่าชายเลนที่มีความหนาแน่นน้อยซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

รูปที่ 4-2 บริเวณป่าชายเลนจากภาพถ่ายดาวเทียม SPOT-5 ถ่ายเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2550

⁸ ที่มา: จากการประชุมร่วมกับ ทส.จ. สมุทรสงคราม ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2550

ตารางที่ 4-12 แผนงานการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในจังหวัดสมุทรสงคราม
ในรูปแบบตาราง PDM

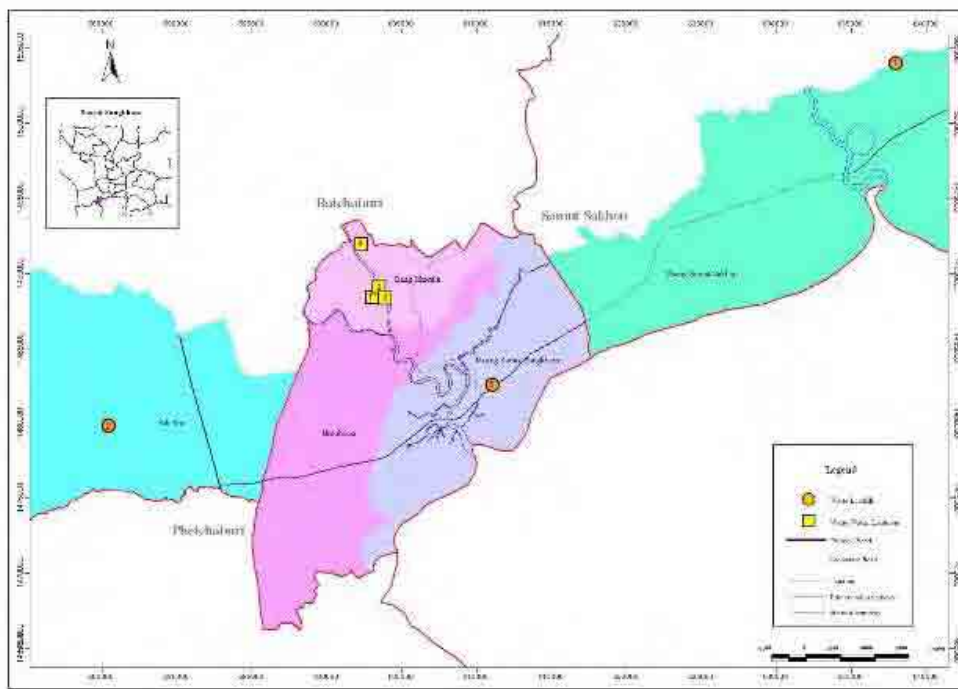
ชื่อแผนงาน การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในจังหวัดสมุทรสงคราม
พื้นที่เป้าหมาย พื้นที่ชายฝั่งทะเลในจังหวัดสมุทรสงคราม และลุ่มน้ำแม่กลอง
กลุ่มเป้าหมาย ชาวประมงและประชาชนที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการประมงและการเพาะเลี้ยง
สัตว์น้ำในจังหวัดสมุทรสงคราม

สรุปสาระสำคัญ	ตัวชี้วัด	เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	เงื่อนไขที่สำคัญ
เป้าหมายรวม ทรัพยากรสัตว์น้ำในจังหวัดสมุทรสงคราม และลุ่มน้ำแม่กลอง ได้รับการอนุรักษ์และ ฟื้นฟู	ปริมาณการจับสัตว์น้ำได้ต่อหน่วย (Catch per Unit) เพิ่มมากขึ้น	การสัมภาษณ์	
วัตถุประสงค์ของแผนงาน จังหวัดสมุทรสงคราม มีแนวทางการใช้ ทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างยั่งยืน	จิตสำนึกที่เพิ่มขึ้นของประชาชนที่ ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการประมง และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	แบบสอบถาม	ส่งเสริมให้มีการขึ้น ทะเบียนชาวประมง ที่เป็นแรงงานต่างด้าว อย่างจริงจัง
ผลผลิต 1. แผนอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ที่เหมาะสมกับจังหวัดสมุทรสงคราม 2. รูปแบบการทำประมงที่ยั่งยืน 3. แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น โดยการปลูกป่าชายเลน	1.1 สถิติการประมงจำแนกตามชนิด พันธุ์ ประเภท และแหล่งที่พบ 1.2 รายละเอียดของแผนอนุรักษ์และ ฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ 2.1 จำนวนครั้งของการคัดเตือนและ การจับกุมการทำประมงที่ผิด กฎหมาย 2.2 จำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมให้ ความรู้ และการจัดประชุมเชิง ปฏิบัติการ และจำนวนผู้เข้าร่วม กิจกรรมดังกล่าว 3. สถิติพื้นที่ป่าชายเลน และสถิติ พื้นที่ป่าที่ปลูกทดแทนทั้งหมด	1.1 รายงานการศึกษา/สำรวจ 1.2 แผนแม่บทการอนุรักษ์และ ฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ 2.1 การสัมภาษณ์ 2.2 การสัมภาษณ์ 3. การสำรวจและวิเคราะห์ ภาพถ่ายดาวเทียม	
โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานสนับสนุน	ประมาณการ งบประมาณ (บาท)
1. จัดทำแผนอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากร สัตว์น้ำ	สนง.ประมงจังหวัด อบจ.	ทส.จ. สถานีพัฒนาป่าชายเลนที่ 7 คณะประมง ม.เกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนากุ้งทะเล จังหวัดสมุทรสงคราม	1,000,000

โครงการที่มีความสำคัญ	หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานสนับสนุน	ประมาณการงบประมาณ (บาท)
2. ควบคุมการทำประมงที่ผิดกฎหมายและเผยแพร่วิธีการประมงแบบยั่งยืน	สนง.ประมงจังหวัด อปท.	ทส.จ. สำนักงานจังหวัด	750,000
3. อนุรักษ์ที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของสัตว์น้ำ เช่น ป่าชายเลน และเพิ่มจำนวนที่อยู่อาศัยด้วยการปลูกป่าทดแทน	สถานีพัฒนาป่าชายเลนที่ 7 ทส.จ. อปท.	สนง.ประมงจังหวัด	1,000,000

2.2) แผนงานการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมและยั่งยืน

จังหวัดสมุทรสงครามไม่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย แต่มีสถานีขนถ่ายจำนวน 1 แห่ง โดยขยะมูลฝอยทั้งหมดที่เกิดขึ้นจะนำมาเทกองไว้ในสถานีขนถ่าย ก่อนจะส่งไปกำจัดในจังหวัดราชบุรี และสมุทรสาคร (รูปที่ 4-3) ซึ่งหากทั้ง 2 จังหวัดดังกล่าวไม่ยอมรับขยะมูลฝอยที่เก็บขนมาจากจังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงครามจะต้องรับมือกับปริมาณขยะมูลฝอยจำนวนมากที่เทกองอยู่ในแต่ละพื้นที่เมือง ซึ่งปัญหา “สงครามขยะ” ในลักษณะนี้เกิดขึ้นไปทั่วในเมืองใหญ่หลายแห่งทั่วโลก รวมทั้งเมืองโตเกียว ประเทศญี่ปุ่นด้วย

รูปที่ 4-3 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยและสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย 2 แห่งในจังหวัดราชบุรี และจังหวัดสมุทรสาคร

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในจังหวัดราชบุรี อยู่ห่างจากตัวเมืองสมุทรสงครามไปทางทิศตะวันตกประมาณ 20 กิโลเมตร หลุมขนาดใหญ่ที่เหลืออยู่ภายหลังจากการขุดตักหน้าดินออก จะใช้เป็นที่พักกลบขยะมูลฝอย ซึ่งการกำจัดขยะมูลฝอยในลักษณะเทกอง ได้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยรอบ ดังจะเห็นได้จากรูปด้านล่างนี้

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของ จ.ราชบุรี ในช่วงฤดูฝน

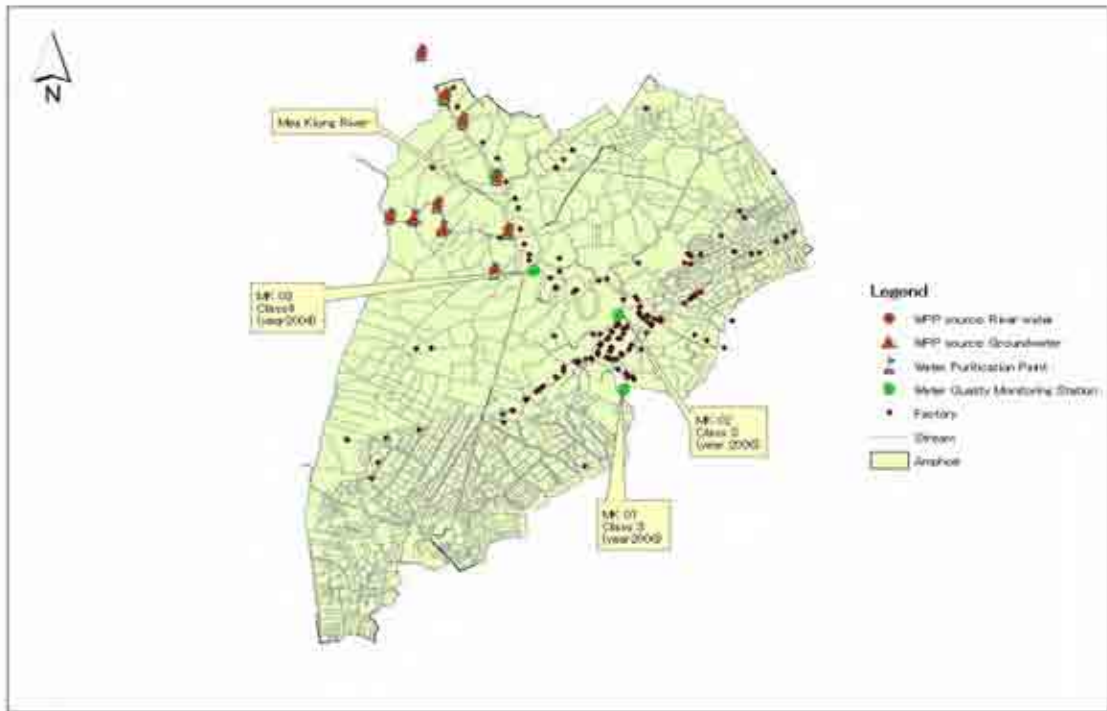

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของ จ.ราชบุรี ในช่วงฤดูแล้ง

โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานสนับสนุน	ประมาณการงบประมาณ (บาท)
1. จัดทำแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอยในระดับจังหวัด	อบจ. โดยร่วมมือกับ อปท. ทุกแห่ง	คณะกรรมการจังหวัด คพ. ทส.จ. สสภ.	1,000,000 3,000,000
1.1 กัดเลือกสถานที่เพื่อก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมของจังหวัด			
1.2 จัดทำแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอยที่ยั่งยืนในระดับจังหวัด			
2. ก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม	อบจ. โดยร่วมมือกับ อปท. ทุกแห่ง	คณะกรรมการจังหวัด คพ. คณะกรรมการกระจายอำนาจฯ	5,000,000 90,000,000
2.1 ศึกษาออกแบบรายละเอียด			
2.2 ก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม			
3. สร้างความตระหนักในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสม	อปท. อปท. สถานศึกษา อปท./ทส.จ.	ทส.จ./ สสภ./ จังหวัด/ สถานศึกษา ทส.จ./ สสภ./ สส. ทส.จ./ สสภ./ อปท. สสภ./ คพ./ สส.	950,000 492,000 900,000 80,000
3.1 ให้ความรู้แก่ประชาชนในการลดปริมาณขยะมูลฝอย			
3.2 ส่งเสริมให้ อปท. จัดเก็บขยะแบบแยกประเภท โดยจัดให้มีการประกวดแข่งขันระหว่าง อปท. คู่ด้วยกัน รวมทั้งมีการรณรงค์ให้เข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าว			
3.3 ให้โรงเรียนที่มีการทำปุ๋ยหมักถ่ายทอดกิจกรรมดังกล่าวให้กับโรงเรียนที่ยังไม่มีการดำเนินการ			
3.4 จัดการสัมมนาฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ อปท. ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม			

2.3) แผนงานการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ

จังหวัดสมุทรสงครามมีสถานีตรวจวัดคุณภาพน้ำ 4 สถานี ในแม่น้ำแม่กลอง ซึ่งจากการจำแนกประเภทคุณภาพน้ำที่กำหนดโดยกรมควบคุมมลพิษพบว่า คุณภาพน้ำในแม่น้ำแม่กลองจัดอยู่ในประเภทที่ 3 และ 4 ดังแสดงในรูปที่ 4-4

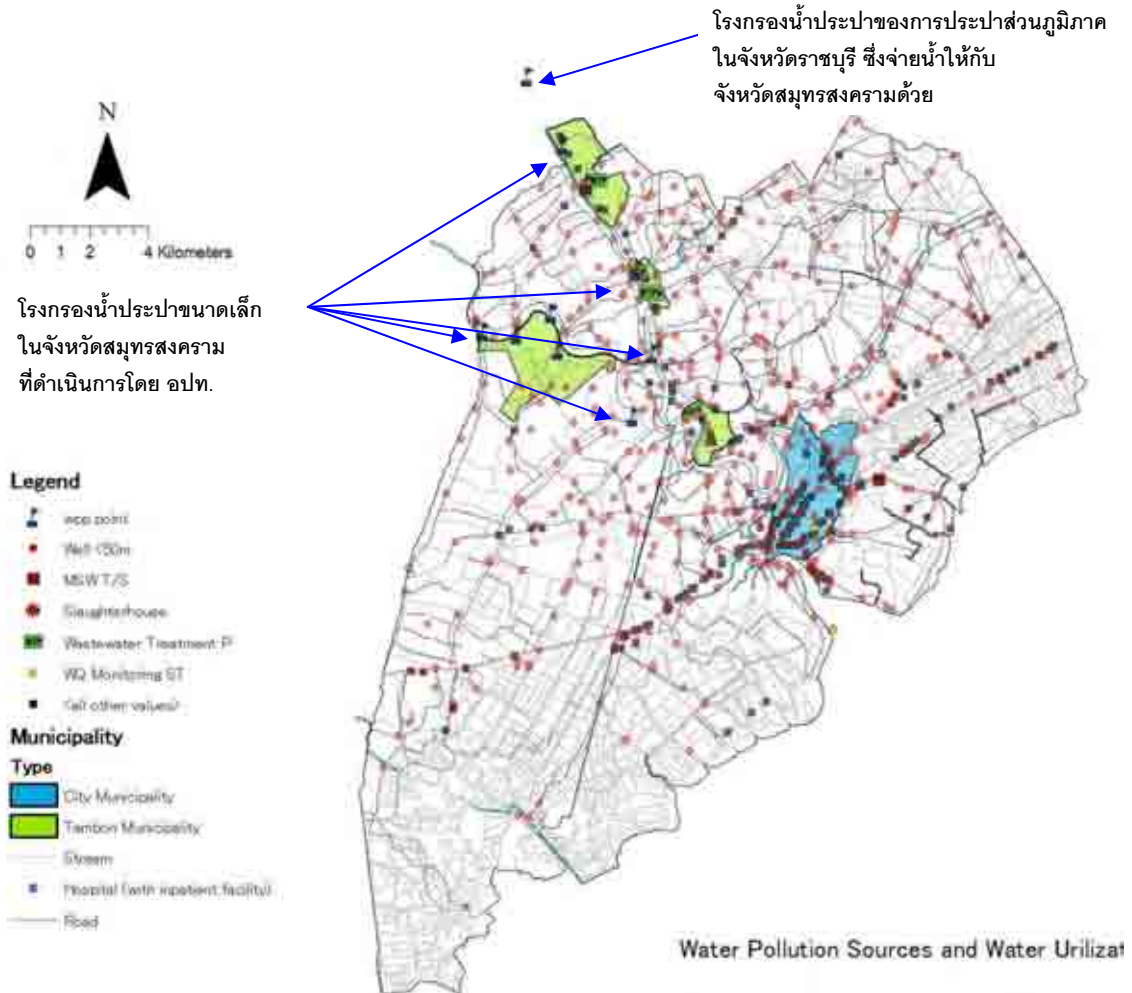
รูปที่ 4-4 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งสถานีตรวจวัดคุณภาพน้ำ และประเภทคุณภาพน้ำในจังหวัดสมุทรสงคราม

ผลการติดตามตรวจวัดคุณภาพน้ำที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า คุณภาพน้ำในจังหวัดสมุทรสงครามมีแนวโน้มเสื่อมโทรมลงทีละน้อยอย่างต่อเนื่อง หากปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพน้ำ (เช่น ปริมาณมลพิษ การบำบัดน้ำเสีย ฯลฯ) ยังคงเหมือนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน คุณภาพน้ำในแม่น้ำแม่กลองจะเสื่อมโทรมลงมากกว่าในปัจจุบัน

มลพิษตามแหล่งน้ำสาธารณะ สามารถส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ ถ้าหากนำมาใช้เพื่อการอุปโภค-บริโภค โดยเฉพาะเมื่อมีการนำน้ำนั้นมาใช้เพื่อการผลิตน้ำประปา ซึ่งหากมีการปนเปื้อนมาก ก็จะทำให้เพิ่มค่าใช้จ่ายในการกรองน้ำให้สะอาด หรืออาจไม่เหมาะสมต่อการนำมาใช้เพื่ออุปโภคและบริโภค

คุณภาพน้ำในแม่น้ำของจังหวัดสมุทรสงคราม จัดอยู่ในประเภทที่ 3 หรือ 4 (ยังไม่ถึงประเภทที่ 5 ซึ่งจัดอยู่ในประเภทที่ไม่สามารถนำมาใช้เพื่อการอุปโภคและบริโภคได้) อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าวิตกว่าแหล่งน้ำดิบที่ใช้ในการผลิตน้ำประปาซึ่งปัจจุบันสูบน้ำจากแม่น้ำแม่กลอง อาจจะต้องเปลี่ยนไปสูบน้ำบาดาลแทน ถ้าหากคุณภาพน้ำในแม่น้ำยังคงเสื่อมโทรมลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก โรงกรองน้ำที่มีอยู่ในจังหวัดส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก (มีกำลังการผลิตเฉลี่ย 1,000 ลบ.ม./วัน) การเปลี่ยนแหล่งน้ำดิบที่ใช้ในการผลิตจึงไม่ยุ่งยาก เว้นแต่เป็นโรงกรองน้ำขนาดใหญ่ที่มีกำลังการผลิตมากกว่า 10,000 ลบ.ม./วัน ขึ้นไป

รูปที่ 4-5 แสดงตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ และ โรงกรองน้ำประปาที่มี
อยู่ในจังหวัดสมุทรสงคราม รวมถึง โรงกรองน้ำประปาที่ตั้งอยู่บริเวณต้นน้ำของแม่น้ำแม่กลอง

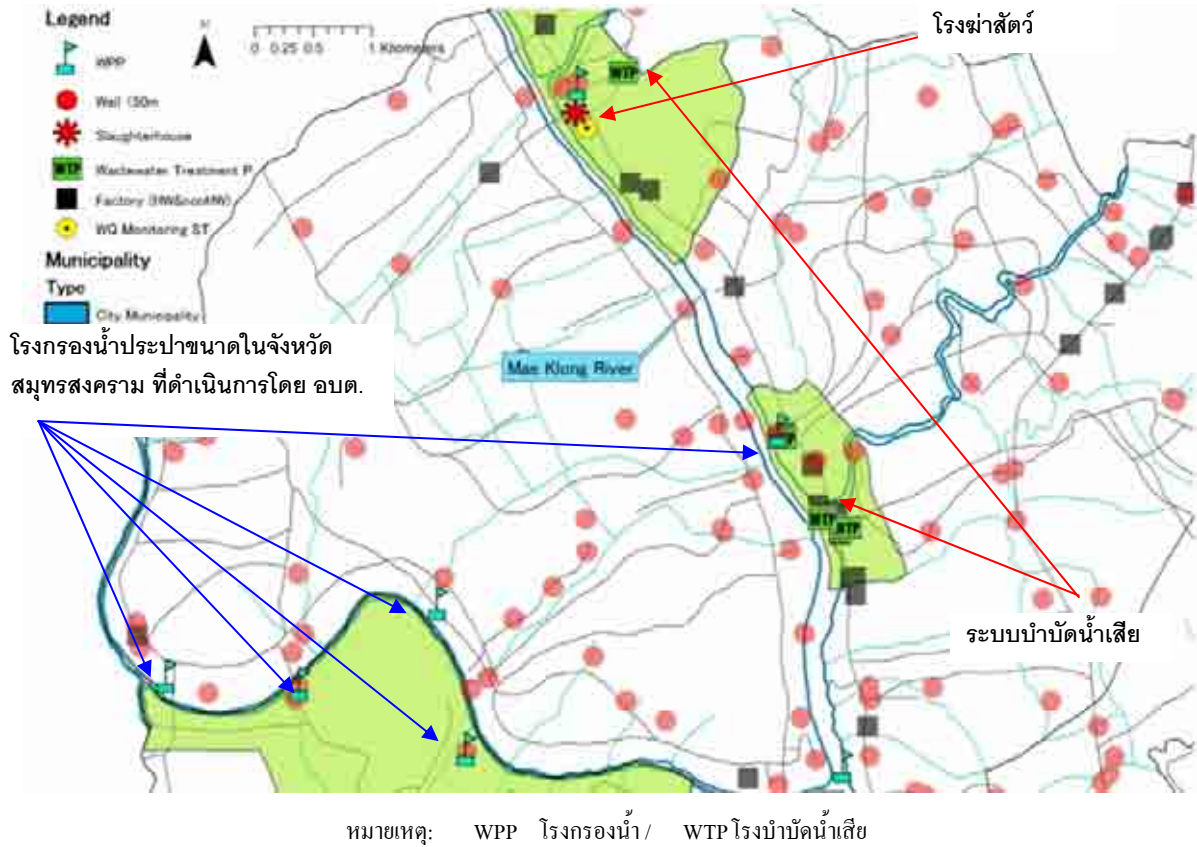

รูปที่ 4-5 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ และ โรงกรองน้ำประปาในจังหวัดสมุทรสงคราม

น้ำประปาที่ใช้ในเขตเทศบาลนั้น ผลิตโดยการประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งมีโรงกรองน้ำตั้งอยู่
ในเขตจังหวัดราชบุรี ซึ่งอยู่ในบริเวณต้นน้ำของจังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีกำลังการผลิต 24,000 ลบ.ม./วัน โดยใช้น้ำ
จากแม่น้ำแม่กลองเป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อการผลิตน้ำประปา นอกจากนี้ยังมีหน่วยผลิตน้ำประปาขนาดเล็กอีกหลายแห่งที่
ดำเนินการโดย อบต. ในจังหวัดสมุทรสงคราม ดังนั้นสิ่งสำคัญที่ควรจะต้องคำนึงถึงคือการสงวนรักษาคุณภาพน้ำ
โดยเฉพาะบริเวณต้นน้ำ ซึ่งมีโรงกรองน้ำประปาทั้งอยู่

ในการจัดทำแผนงานการสงวนรักษาคุณภาพน้ำนั้น จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลหลายด้าน
ประกอบกัน เช่น ปริมาณมลพิษจากแหล่งกำเนิดแต่ละประเภท การปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิดแต่ละประเภท ปริมาณ
น้ำท่าจากเขตจังหวัดต้นน้ำ (โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งจะได้รับผลกระทบจากมลพิษมากกว่าในฤดูอื่น) อย่างไรก็ตาม
พบว่า ฐานข้อมูลที่มีอยู่ยังไม่มีความชัดเจน

รูปที่ 4-6 เป็นภาพถ่ายพื้นที่บางส่วนของจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อแสดงถึงตำแหน่งที่ตั้ง โรงกรองน้ำประปาขนาดเล็ก และแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำ

รูปที่ 4-6 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ และ โรงกรองน้ำประปาที่ตั้งอยู่บริเวณต้นน้ำของแม่น้ำแม่กลอง

จากรูปที่ 4-6 พบว่ามีแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำตั้งอยู่บริเวณเหนือน้ำของแหล่งน้ำดิบที่นำมาใช้เพื่อการผลิตน้ำประปา เช่น ระบบบำบัดน้ำเสีย โรงฆ่าสัตว์ เป็นต้น นอกจากนี้ พื้นที่ชุมชนก็จัดว่าเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำเช่นเดียวกัน เนื่องจากยังไม่มีก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียครอบคลุมในทุกพื้นที่

ทั้งนี้ การกำหนดมาตรการเฉพาะด้านสำหรับแหล่งกำเนิดมลพิษแต่ละประเภท นอกจากจะต้องใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมากแล้ว ยังต้องใช้เวลาในการที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายรวมของการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ ดังนั้น เพื่อเป็นการปรับปรุงคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ เพื่อเป็นการรักษาไว้ซึ่งคุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และเพื่อให้การจัดการคุณภาพน้ำเป็นไปอย่างเหมาะสม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการสำรวจและวางแผนในระดับภูมิภาค ซึ่งครอบคลุมไปถึงบริเวณต้นน้ำของแม่น้ำแม่กลองด้วย แทนที่จะเป็นการวางแผนในระดับเทศบาลหรือ อบต. เท่านั้น ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการจัดทำแผนลดปริมาณมลพิษในระดับจังหวัดขึ้น

อย่างไรก็ตาม เป็นการยากที่จะจัดทำแผนดังกล่าวโดยปราศจากข้อมูลที่เป็นต่างๆ เช่น ปริมาณมลพิษที่เกิดขึ้น การปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิดแต่ละประเภทลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ปริมาณมลพิษในแม่น้ำ เป้าหมาย ปริมาณน้ำท่าจากจังหวัดต้นน้ำ เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการจัดทำแผนงานการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ ซึ่งประกอบด้วยโครงการที่มีความสำคัญ 2 โครงการ ได้แก่ การสำรวจแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ และการจัดทำแผนอนุรักษ์คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) การสำรวจแหล่งมลพิษทางน้ำ

สิ่งที่ต้องดำเนินการลำดับแรกคือ การสำรวจเพื่อจำแนกแหล่งกำเนิดมลพิษแต่ละประเภท ที่ตั้งของแหล่งกำเนิดมลพิษ ปริมาณมลพิษที่เกิดขึ้นและปริมาณมลพิษที่ระบายออกสู่แหล่งน้ำสาธารณะของแหล่งกำเนิดมลพิษแต่ละประเภท จากนั้นจึงทำการประเมินสัดส่วนของปริมาณมลพิษที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทต่างๆ โดยข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะถูกนำไปใช้ในการจัดทำแผนอนุรักษ์คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะต่อไป

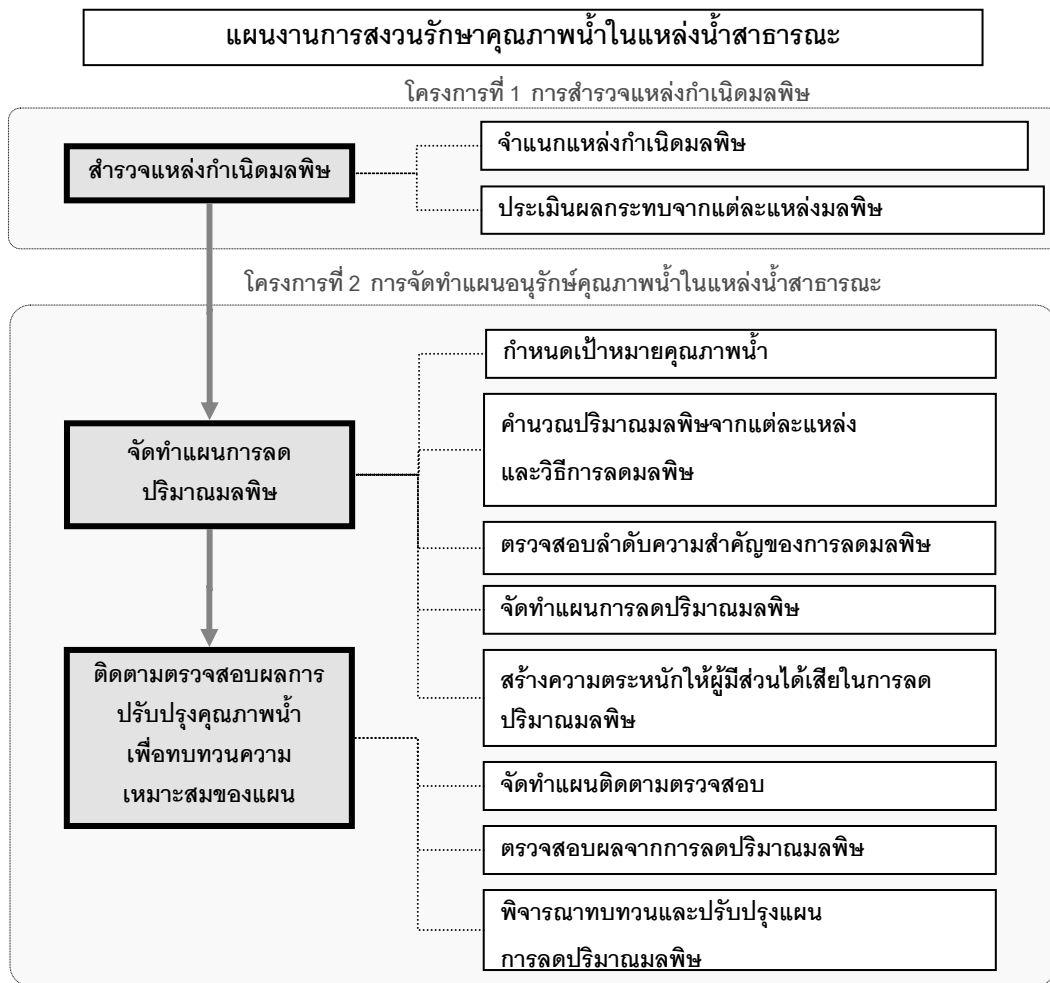
(2) การจัดทำแผนอนุรักษ์คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ

ในการจัดทำแผนอนุรักษ์คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะนั้น ประกอบด้วย การลดปริมาณมลพิษ การตรวจสอบผลจากการลดปริมาณมลพิษ และการรักษาคุณภาพน้ำที่ปรับปรุงแล้วให้คงอยู่ในสภาพดี

การดำเนินงานเพื่อลดปริมาณมลพิษทางน้ำ ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

- กำหนดเป้าหมายคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำสาธารณะที่เป็นเป้าหมายในการลดมลพิษ พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายนั้น
- กำหนดปริมาณมลพิษที่ต้องทำการลดของแต่ละแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งติดตามตรวจสอบผลจากการลดปริมาณมลพิษจากแหล่งกำเนิดดังกล่าว
- ประเมินลำดับความสำคัญของการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดแต่ละประเภท โดยพิจารณาจากสัดส่วนของปริมาณมลพิษที่เกิดขึ้น และผลกระทบในแง่ของการลงทุนในกรณีที่ไม่มีมาตรการใดๆ
- จัดทำแผนการลดปริมาณมลพิษ พร้อมทั้งส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักให้กับผู้มีส่วนได้เสียในการลดปริมาณมลพิษ

เพื่อเป็นการติดตามตรวจสอบผลจากการลดปริมาณมลพิษข้างต้น จึงได้มีการจัดทำแผนงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ เพื่อเป็นการยืนยันว่าคุณภาพน้ำได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นจริงหรือไม่ และในกรณีที่คุณภาพน้ำยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ก็จะได้มีการทบทวนและปรับปรุงแผนการดำเนินงานต่อไป ทั้งนี้ แผนการดำเนินงานดังกล่าว แสดงดังรูปที่ 4-7 และรายละเอียดของโครงการในรูปแบบตาราง PDM แสดงดังตารางที่

รูปที่ 4-7 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงการที่มีความสำคัญ
ที่อยู่ภายใต้แผนงานการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ

ตารางที่ 4-14 แผนงานการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะในจังหวัดสมุทรสงคราม
ในรูปแบบตาราง PDM

ชื่อแผนงาน การสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะในจังหวัดสมุทรสงคราม
พื้นที่เป้าหมาย จังหวัดสมุทรสงคราม
กลุ่มเป้าหมาย ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำสาธารณะในจังหวัดสมุทรสงคราม (อปท. ผู้ประกอบการ และประชาชน)

สรุปสาระสำคัญ	ตัวชี้วัด	เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	เงื่อนไขที่สำคัญ
เป้าหมายรวม แหล่งน้ำสาธารณะในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี	ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำ	การติดตาม ตรวจวัดคุณภาพน้ำ	จังหวัดไม่ เปลี่ยนแปลง นโยบายการจัดการ คุณภาพน้ำ
วัตถุประสงค์ของแผนงาน เพื่อให้จังหวัดสมุทรสงครามมีแผนการจัดการ คุณภาพน้ำที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของ จังหวัด	เนื้อหาของแผนจัดการคุณภาพน้ำ	แผนจัดการคุณภาพน้ำ	
ผลผลิต 1. การกำหนดปริมาณมลพิษที่ปล่อยจาก แหล่งกำเนิดประเภทต่าง ๆ 2. แผนสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำ สาธารณะ	1. ผลการสำรวจแหล่งกำเนิดมลพิษ 2. เนื้อหาของแผนสงวนรักษา คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ	1. รายงานการสำรวจ แหล่งกำเนิดมลพิษ 2. แผนสงวนรักษาคุณภาพน้ำ ในแหล่งน้ำสาธารณะ	
โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานสนับสนุน	ประมาณการ งบประมาณ (บาท)
1. การสำรวจแหล่งกำเนิดมลพิษ	ทส.จ./ สสก./ คพ.	สนง.เกษตรจังหวัด/ สนง.ประมงจังหวัด/ สนง. ปศุสัตว์จังหวัด สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด/ อปท.	1,000,000
2. การจัดทำแผนสงวนรักษาคุณภาพน้ำใน แหล่งน้ำสาธารณะ	ทส.จ./ สสก./ คพ.	สนง.เกษตรจังหวัด/ สนง.ประมงจังหวัด/ สนง. ปศุสัตว์จังหวัด สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด/ อปท.	2,000,000

2.4) แผนงานการจัดหาน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัย

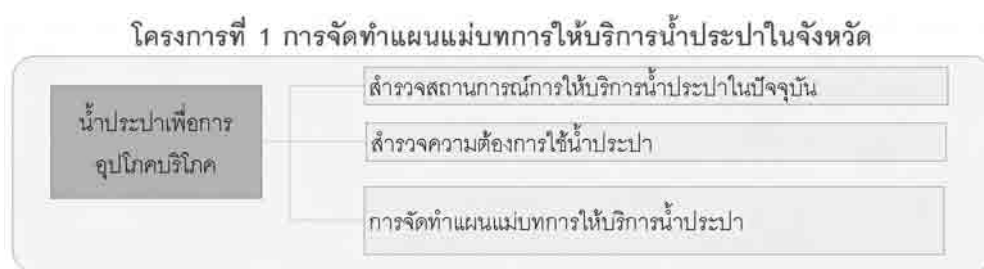
จังหวัดสมุทรสงครามมีหน่วยให้บริการน้ำประปากระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ เช่น โรงผลิตน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) และโรงผลิตน้ำประปาที่ดำเนินงานโดย อบต. แต่ทว่ายังไม่มีการสำรวจสถานการณ์การให้บริการน้ำประปาในปัจจุบัน และความต้องการใช้น้ำประปาในภาพรวมของทั้งจังหวัด และยังไม่มีการจัดทำแผนการให้บริการน้ำประปาที่เหมาะสม เพื่อให้บริการน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัยอีกด้วย

พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดสมุทรสงคราม ใช้บริการน้ำประปาจากการประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งมีโรงกรองน้ำตั้งอยู่ในเขตจังหวัดราชบุรี และอยู่ในบริเวณต้นน้ำของจังหวัดสมุทรสงคราม นอกจากนี้ยังมีหน่วยผลิตน้ำประปาขนาดเล็กอีกหลายแห่งที่ดำเนินการโดย อบต. ซึ่งในบางพื้นที่อาจมีระบบการผลิตที่ต่ำกว่ามาตรฐาน อีกทั้งคุณภาพน้ำประปาที่ผลิตได้ก็ยังไม่เป็นที่ทราบแน่ชัด ซึ่งต่างจากระบบผลิตน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นระบบที่ได้มาตรฐาน และมีกำลังการผลิตค่อนข้างสูง คุณภาพของน้ำประปาที่ผลิตได้จึงสะอาดและปลอดภัยต่อการนำไปใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค

ปัจจุบันหน่วยให้บริการน้ำประปาในจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ การประปาส่วนภูมิภาค และหน่วยผลิตน้ำประปาขนาดเล็กที่ดำเนินงานโดย อบต. ซึ่งมีทางเลือกที่ควรพิจารณาดังนี้

- ให้นำหน่วยบริการน้ำประปาที่มีอยู่ให้บริการในพื้นที่ของตนเองต่อไป
- ขยายพื้นที่ให้บริการน้ำประปาของ กปภ. ให้ครอบคลุมทั้งจังหวัด

ในการดำเนินงานนั้น ลำดับแรกจะต้องทำการสำรวจสถานการณ์การให้บริการน้ำประปาในปัจจุบัน ความต้องการใช้น้ำประปา และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ จะนำมาพิจารณาร่วมกันเพื่อจัดทำแผนงานการจัดหาน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัย โดยภายใต้แผนงานดังกล่าวจะมีการกำหนดรูปแบบของโครงการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังแสดงในรูปที่ 4-8 และรายละเอียดของโครงการในรูปแบบตาราง PDM แสดงดังตารางที่ 4-15

รูปที่ 4-8 แผนงานการจัดหาน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัยในจังหวัดสมุทรสงคราม

ตารางที่ 4-15 แผนงานการจัดหาน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัยในจังหวัดสมุทรสงคราม
ในรูปแบบตาราง PDM

ชื่อแผนงาน การจัดหาน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัยในจังหวัดสมุทรสงคราม
พื้นที่เป้าหมาย จังหวัดสมุทรสงคราม
กลุ่มเป้าหมาย ประชาชนในจังหวัดสมุทรสงคราม

สรุปสาระสำคัญ	ตัวชี้วัด	เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	เงื่อนไขที่สำคัญ
เป้าหมายรวม จังหวัดสมุทรสงครามมีน้ำสะอาด ปลอดภัย เพื่อการอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอ ครอบคลุมทั้งจังหวัด	คุณภาพน้ำประปา ปริมาณน้ำประปา และข้อมูลแรงดันของน้ำ	บันทึกผลการดำเนินงานของ สำนักงานการประปา จังหวัดสมุทรสงคราม	จังหวัดสมุทรสงคราม ไม่เปลี่ยนแปลง นโยบายการให้บริการ น้ำประปาของจังหวัด
วัตถุประสงค์ของแผนงาน เพื่อให้มีการกำหนดแผนการดำเนินงานที่ จำเป็นของผู้มีส่วนได้เสียในแต่ละภาคส่วน	เนื้อหาแผนแม่บทการให้บริการ น้ำประปาเพื่อการอุปโภคบริโภค ของจังหวัดสมุทรสงคราม	แผนการติดตามตรวจสอบแผน แม่บทที่จัดทำขึ้น	
ผลผลิต แผนแม่บทการให้บริการน้ำประปาเพื่อการ อุปโภคบริโภคของจังหวัดสมุทรสงคราม	เนื้อหาของแผนแม่บทการให้บริการ น้ำประปาเพื่อการอุปโภคบริโภคของ จังหวัดสมุทรสงคราม	แผนแม่บทการให้บริการ น้ำประปาเพื่อการอุปโภคบริโภค ของจังหวัดสมุทรสงคราม	
โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานสนับสนุน	ประมาณการ งบประมาณ (บาท)
1. จัดทำแผนแม่บทการให้บริการ น้ำประปาเพื่อการอุปโภคบริโภคของ จังหวัด <ul style="list-style-type: none"> ศึกษาวิจัยสถานการณ์ปัจจุบันของ การให้บริการน้ำประปา วิเคราะห์ความต้องการใช้บริการ น้ำประปา จัดทำแผนแม่บทการให้บริการ น้ำประปา 	การประปาส่วนภูมิภาคและ หน่วยงานอื่นๆ ที่ให้บริการ น้ำประปา	สนง.สาธารณสุขจังหวัด ทส.จ. สนง.จังหวัด	1,500,000

2.5) แผนงานการเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

ตามที่ได้มีการกระจายอำนาจ และถ่ายโอนภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กับ อปท. แล้ว แต่พบว่าในทางปฏิบัติ อปท. ยังไม่มีศักยภาพในการดำเนินงานตามภารกิจที่รับผิดชอบ เพราะฉะนั้น ในช่วงนี้การแก้ไขปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเป็นไปได้ยาก ถ้าหากขาดการสนับสนุนจากหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ดังนั้น จึงเสนอแนะให้มีแผนงานการเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นอีกแผนงานหนึ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งตาราง PDM ของแผนงานการเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรสงคราม แสดงดังตารางที่ 4-16

ตารางที่ 4-16 แผนงานการเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรสงคราม
ในรูปแบบตาราง PDM

ชื่อแผนงาน	การเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรสงคราม
พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยบริหารราชการส่วนกลาง และหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดสมุทรสงคราม
กลุ่มเป้าหมาย	หน่วยบริหารราชการส่วนกลางในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรสงคราม

สรุปสาระสำคัญ	ตัวชี้วัด	เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	เงื่อนไขที่สำคัญ
เป้าหมายรวม อปท. ในจังหวัดสมุทรสงคราม มีศักยภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น	จำนวนโครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสนอโดยหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด เช่น โครงการจัดการขยะมูลฝอย หรือการบำบัดน้ำเสีย	การสัมภาษณ์หน่วยงานราชการในจังหวัดสมุทรสงคราม	ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้การสนับสนุนโครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
วัตถุประสงค์ของแผนงาน เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการเชื่อมโยงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น	เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของจังหวัดและท้องถิ่น มีความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น	แบบสอบถามหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น	รัฐบาลส่งเสริมการกระจายอำนาจด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง

สรุปสาระสำคัญ	ตัวชี้วัด	เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	เงื่อนไขที่สำคัญ
ผลผลิต			
1.1 เจ้าหน้าที่ของ ทส.จ. จังหวัด และ อบจ. ที่มีความเชี่ยวชาญ ในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1.1 จำนวนครั้งของการจัดฝึกอบรม ด้านการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กับเจ้าหน้าที่ของ ทส.จ. จังหวัด และ อบจ.	1.1 รายงานประจำปี ของ สสภ. 8	สำนักงานปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม สนับสนุนการ ดำเนินงานอย่างจริงจัง
1.2 การให้ความร่วมมือที่มากขึ้นในการ ติดต่อประสานงานระหว่าง สสภ. 8 และหน่วยงานระดับภูมิภาคทั้ง 5 หน่วยงาน ที่อยู่ในสังกัด ทส.	1.2 จำนวนกิจกรรมที่ดำเนินการ ร่วมกันระหว่าง สสภ. 8 และ หน่วยงานระดับภูมิภาคทั้ง 5 หน่วยงาน ที่อยู่ในสังกัด ทส.	1.2 รายงานประจำปีของ สสภ. 8 และหน่วยงาน ระดับภูมิภาค 5 หน่วยงาน ที่อยู่ในสังกัด ทส.	
1.3 ฐานข้อมูล GIS ด้านการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของ สสภ. 8 ที่ปรับปรุงให้ทันสมัยและ มีการดูแลรักษาอย่างดี และมีการ เผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวให้กับ ทส.จ. และหน่วยงานอื่น ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ รับพิจารณา	1.3 จำนวนข้อมูลด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ สสภ. 8 ส่งให้กับ ทส.จ. และ หน่วยงานอื่น ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ รับพิจารณา	1.3 รายงานประจำปีของ สสภ. 8 และศูนย์บริหาร จัดการฐานข้อมูล GIS ด้าน การจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
2.1 การให้ความร่วมมือที่มากขึ้นในการ ติดต่อประสานงานระหว่างหน่วย บริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น	2.1 จำนวนข้อซักถาม ที่ส่งไปยัง ศูนย์สนับสนุนด้านการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ให้กับจังหวัดและ ท้องถิ่น	2.1 รายงานกิจกรรมของ ศูนย์สนับสนุน ด้านการ จัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ให้กับ จังหวัดและท้องถิ่น	
2.2 หน่วยงานภายใต้สังกัด ทส. เข้าใจถึง สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันของ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของจังหวัดและท้องถิ่น	2.2 จำนวนข้อซักถามที่ หน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้สังกัด ทส. ได้รับ	2.2 รายงานประจำปีของ หน่วยงานภายใต้สังกัด ทส.	
3.1 เจ้าหน้าที่ อปท. มีจิตสำนึกในการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมมากขึ้น	3.1 งบประมาณและจำนวน บุคลากรด้านการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของ อปท.	3.1 รายงานงบประมาณและ รายงานประจำปีของ อปท.	
3.2 ประชาชนมีจิตสำนึก และ ความตระหนักในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มากขึ้น	3.2 ความตระหนัก ความสนใจใน การอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของประชาชน และจำนวนเรื่อง ร้องเรียน	3.2 การสัมภาษณ์ประชาชนและ รายงานประจำปีของ ทส.จ.	

โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานสนับสนุน	ประมาณการ งบประมาณ (บาท)
1. เสริมสร้างประสิทธิภาพของศูนย์บริหารจัดการฐานข้อมูล GIS ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใน สสท. 8	สสท. 8	สป.ทส./ สผ.	5,600,000
2. จัดตั้งศูนย์สนับสนุน ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กับจังหวัดและท้องถิ่น ภายใต้การกำกับดูแลของ ทส.	สผ./ สป.ทส.	สส./ กพ./ ปม./ อช./ ทธ./ ทน./ ทบ./ ทช.	11,570,000
3. สร้างความตระหนักด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมให้แก่ประชาชน	สส. / ทส.จ.	สผ./ สำนักงานจังหวัด/ สถานีโทรทัศน์ท้องถิ่น สถานีวิทยุท้องถิ่น	3,480,000

2.6) แผนการเสริมสร้างศักยภาพของ อปท. ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ อบจ. ซึ่งทำหน้าที่บริหารราชการในระดับจังหวัด เทศบาล ทำหน้าที่บริหารราชการในระดับเมืองและเขตเทศบาล และ อบต. ทำหน้าที่บริหารราชการในระดับหมู่บ้าน ทั้ง 3 องค์การดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เนื่องจากอำนาจหน้าที่ที่มีหลากหลายรูปแบบซึ่งเดิมเป็นของหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ได้ถ่ายโอนไปให้ อปท. แต่ อปท. ไม่มีศักยภาพเพียงพอในการบริหารจัดการ รวมถึงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันเป็นผลมาจากการกระจายอำนาจอย่างก้าวกระโดด ดังนั้น จึงเสนอแนะให้มีแผนงานการเสริมสร้างศักยภาพ อปท. ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งจัดเป็นแผนงานหนึ่งที่มีลำดับความสำคัญ ดังแสดงในตารางที่ 4-17

ตารางที่ 4-17 แผนงานการเสริมสร้างศักยภาพของ อปท. ในการบริหารจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสมุทรสงคราม
ในรูปแบบตาราง PDM

ชื่อแผนงาน การเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรสงครามในการบริหารจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พื้นที่เป้าหมาย จังหวัดสมุทรสงคราม

กลุ่มเป้าหมาย อปท. ในจังหวัดสมุทรสงคราม

สรุปสาระสำคัญ	ตัวชี้วัด	เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	เงื่อนไขที่สำคัญ
เป้าหมายรวม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นไปอย่างเหมาะสม	ระดับความพอใจของประชาชนต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	แบบสอบถามประชาชน	การกระจายอำนาจยังคงดำเนินการต่อไป
วัตถุประสงค์ของแผนงาน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของ อปท. ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ความตระหนักของเจ้าหน้าที่ อปท. ในจังหวัดสมุทรสงคราม	แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ อปท.	มีการส่งเสริมการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ผลลัพธ์			
1.1 ฝายสิ่งแวดล้อมใน อบจ. มีศักยภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น	1.1 จำนวนเจ้าหน้าที่ในฝายสิ่งแวดล้อมของ อบจ. และงบประมาณในการดำเนินงานประจำปี	1.1 งบประมาณ และรายงานประจำปีของ อบจ.	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และผู้ว่าราชการจังหวัด เห็นความสำคัญของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
1.2 มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของ อบจ.	1.2 การจัดตั้งคณะทำงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขึ้นในจังหวัด	1.2 รายงานประจำปีของจังหวัด	
1.3 ฝายสิ่งแวดล้อมของ อบจ. มีบทบาทในการดำเนินงานตามแผนงานที่มีความสำคัญที่ระบุไว้ใน PEQMP ซึ่งเกินขีดความสามารถของเทศบาล และ อบต. ที่จะดำเนินการได้	1.3 จำนวนโครงการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมของจังหวัด ที่ริเริ่มโดย อปท.	1.3 งบประมาณ และรายงานประจำปีของ อบจ. เทศบาล และ อบต.	
2 แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่สะท้อนความคิดเห็นของประชาชน และประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	2.1 จำนวนการติดประกาศตามที่สาธารณะ 2.2 จำนวนข้อคิดเห็นของประชาชน 2.3 การแต่งตั้งผู้แทนภาคประชาชน ในคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ	2.1 การสัมภาษณ์ ทส.จ. และอำเภอ 2.2 การสัมภาษณ์ ทส.จ. 2.3 การสัมภาษณ์คณะกรรมการติดตามโครงการ	

สรุปสาระสำคัญ	ตัวชี้วัด	เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	เงื่อนไขที่สำคัญ
3. จังหวัด อปท. และประชาชน ใช้ประโยชน์จากข้อมูลด้านการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างมีประสิทธิภาพ	3. จำนวนการขอข้อมูลไปยังศูนย์ ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	3. รายงานประจำปีของศูนย์ ข้อมูลฯ และการสัมภาษณ์ ทส.จ.	
โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานสนับสนุน	ประมาณการ งบประมาณ (บาท)
1. เสริมสร้างศักยภาพของ อบจ. ในการ จัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	อบจ. สำนักงานจังหวัด	กระทรวงมหาดไทย หน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาค ที่อยู่ในจังหวัด สผ.	10,760,000
2. พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัด สมุทรสงคราม	สำนักงานจังหวัด ทส.จ. อปท.	สผ. อำเภอ	1,000,000
3. เสริมสร้างประสิทธิภาพของศูนย์ ข้อมูลฯ ใน ทส.จ.	ทส.จ.	สำนักงานปลัดกระทรวง ทส. สผ.	1,900,000

3) แผนการดำเนินงานและงบประมาณของแผนงาน/โครงการที่สำคัญ

ในหัวข้อนี้จะนำเสนอแผนการดำเนินงาน และงบประมาณของแต่ละแผนงาน/โครงการ
ตามลำดับความสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับคู่มือการจัดทำ PEQMP-KPI ดังแสดงในตารางที่ 4-18

ตารางที่ 4-18 แผนการดำเนินงานและงบประมาณของแผนงาน/โครงการที่สำคัญ ในจังหวัดสมุทรสงคราม

แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)			รวมงบประมาณ (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ ในปีงบประมาณ (บาท)				หน่วยงาน รับผิดชอบ	
	จังหวัด	อปท.	กทอ.		อื่น ๆ	2551	2552	2553		2554
1. การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ	2,750,000				2,750,000					
1.1 วิเคราะห์ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ในปัจจุบันและในอดีต	500,000				500,000					สนง.ประมงจังหวัด อบจ.
1.2 จัดทำแผนการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำตามผลการศึกษา	500,000				500,000	250,000				สนง.ประมงจังหวัด อบจ.
2.1 ควบคุมการทำประมงที่ผิดกฎหมายและ เผยแพร่วิธีการทำประมงแบบยั่งยืน	500,000				500,000	250,000				สนง.ประมงจังหวัด อปท.
2.2 ให้ความรู้กับชาวประมงถึงความสำคัญของการอนุรักษ์สัตว์น้ำ	250,000				250,000	250,000				สนง.ประมงจังหวัด อปท.
3. อนุรักษ์ที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของ สัตว์น้ำและปลูกราชายน	1,000,000				1,000,000	300,000		400,000		สถานีพัฒนา ชายเลนที่ 7/ ทส.จ./ อปท.
2. การจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมและยั่งยืน	900,000	8,392,000	60,000,000	80,000	69,372,000	860,000	4,292,000	2,175,000	32,095,000	
2.1 จัดทำแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอย ในจังหวัดสมุทรสงคราม										
2.1.1 คัดเลือกสถานที่เพื่อก่อสร้างศูนย์กำจัด ขยะมูลฝอยรวม		1,000,000			1,000,000					อบจ.
2.1.2 จัดทำแผนแม่บทการกำจัดขยะมูลฝอย		3,000,000			3,000,000			1,500,000	1,500,000	อบจ.

แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)				รวมงบประมาณ (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ ในปีงบประมาณ (บาท)				หน่วยงานรับผิดชอบ	
	จังหวัด	อปท.	กลด.	อื่น ๆ		2551	2552	2553	2554		
2.2 ก่อสร้างศูนย์กักจัดขยะมูลฝอยรวมของจังหวัด											
2.2.1 ออกแบบรายละเอียดก่อสร้าง		5,000,000			5,000,000			5,000,000			อบจ.
2.2.2 ประมูลและก่อสร้าง			90,000,000		90,000,000				90,000,000		อบจ.
2.3 เพิ่มขีดศักยภาพในการจัดการขยะมูลฝอย											
2.3.1 ให้ความรู้แก่ประชาชนในการลดปริมาณขยะมูลฝอย		950,000			950,000	360,000	230,000	210,000	150,000		อปท.
2.3.2 ส่งเสริมการเก็บขยะแบบแยกประเภท		492,000			492,000		182,000	165,000	145,000		อปท.
2.3.3 เผยแพร่การทำวิทยุหมีกในสถานศึกษา	900,000				900,000		300,000	300,000	300,000		สถานศึกษา
2.3.4 จัดการฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่ อปท. ที่เกี่ยวข้องกับจัดการขยะมูลฝอย				80,000	80,000			80,000			อปท./ ทส.จ.
3. แผนงานการสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ	3,000,000				3,000,000		1,000,000	2,000,000			
3.1 สร้างแหล่งกักน้ำในเขตเทศบาล	1,000,000				1,000,000		1,000,000				ทส.จ./ สสท./ คพ.
3.2 จัดทำแผนสงวนรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ	2,000,000				2,000,000			2,000,000			ทส.จ./ สสท./ คพ.
4. แผนงานจัดทำน้ำประปาที่สะอาดและปลอดภัย	1,500,000				1,500,000		750,000	750,000			
4.1 จัดทำแผนแม่บทการให้บริการน้ำประปาเพื่อการอุปโภคบริโภคของจังหวัด	1,500,000				1,500,000		750,000	750,000			กปภ./ หน่วยงานอื่นๆ ที่ให้บริการน้ำประปา

แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)				รวมงบประมาณ (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ ในปีงบประมาณ (บาท)				หน่วยงานรับผิดชอบ
	จังหวัด	อปท.	กทอ.	อื่น ๆ		2551	2552	2553	2554	
5. แผนงานการเสริมสร้างประสิทธิภาพความเชื่อมโยงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น	3,480,000			17,170,000	20,650,000	13,170,000	9,250,000	26,050,000		
5.1 เสริมสร้างประสิทธิภาพของศูนย์บริหารจัดการฐานข้อมูล GIS ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				5,600,000	5,600,000	11,200,000	2,710,000	2,710,000		สสท.
5.2 จัดตั้งศูนย์สนับสนุนด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับจังหวัดและท้องถิ่น ภายใต้งานกำกับดูแลของ ทส.				11,570,000	11,570,000	810,000	5,380,000	5,380,000		สผ./ สบ.ทส.
5.3 สร้างความตระหนักรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมให้แก่ประชาชน	3,480,000				3,480,000	1,160,000	1,160,000	1,160,000		สผ./ ทส.จ.
6. แผนงานการเสริมสร้างศักยภาพของ อปท. ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	6,680,000	6,980,000			13,660,000	300,000	6,680,000	6,680,000		
6.1 เสริมสร้างศักยภาพของ อปท. ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4,780,000	5,980,000			10,760,000		5,380,000	5,380,000		อบจ./ สำนักงานจังหวัด
6.2 พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของประชาชน		1,000,000			1,000,000		500,000	500,000		สำนักงานจังหวัด/

แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)			ระยะเวลาดำเนินการ ในปีงบประมาณ (บาท)				หน่วยงาน รับผิดชอบ	
	จังหวัด	อปท.	กทล.	อื่น ๆ	2551	2552	2553		2554
ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม									ทศ.จ./อปท.
6.3 เสริมสร้างประสิทธิภาพของศูนย์ข้อมูลด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใน ทศ.จ.	1,900,000					300,000	800,000	800,000	ทศ.จ.

หมายเหตุ: กทล. คือ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

* คือ เป็นวงเงินงบประมาณเฉพาะที่สามารถประกอบการได้